

Tanügyi
 A világ en-
 zsel-körut
 ást nyújt
 külföldi is-
 minden a
 tartozó
 iskolai be-
 ndoskodik
 anulóknak,
 óknak tisz-
 óknál le-
 éről, ellá-
 gyerme-
 egyes tan-
 ómenetelé-
 , valamint
 kédeséről
 ve havon-
 esen érte-
 legyel. Be-
 tet és tan-
 lók korre-
 ndoskodik.
 tet (tanár,
 nevelőné)
 elvez. Ta-
 sítást és
 magánviz-
 28849

ideális
 a legjobb
 világon!
 nyelem!
 s járás!
 soknak
 a
 misarok,
 honkap-
 kor, ha
 van el-
 zottak:
 Söhne

**INT-
FÉNYKÉP**
SOK
 GYSÁGÚ
 ÉRT
 UVAL
 SÁBBAN
 SZINES
EP
ONA.
IDENÜTT
SK.

**AN
VITÓ ÉS
UTEREM**
ILER-ÓDÓ
 EN PÁRISI
 LLITÁSON
 STTEL ÉS
 MMEL

EGYETÉRTÉS

Előfizetési árak: Egész évre 28 korona. Félévre 14 korona.
 Negyedévre 7 korona. Egy hónapra 2 korona 40 fillér.
 Egyes szám helyben és vidéken 10 fillér.

Főszerkesztő
Dr. PAP ZOLTÁN

Szépirodalmi főmunkatárs
EÖTVÖS KÁROLY

Szerkesztőség és kiadóhivatal: VI., Eötvös-utca 32.
 TELEFON-SZÁM:
 Szerkesztőség 788. Kiadóhivatal 708.

Mulasztások.

Budapest, szeptember 3.

Az a kavarodás, melyet Ausztriában a szerb kereskedelmi szerződés a politikai pártok közt előidézett, még mindig nem ért véget, sőt talán még jobban kiélesedett. Hohenblum tegnap az agrárius központi bizottság ülésén a tagok egyhangú lelkesedése közt fenyegette meg a kormányt azzal, hogy egy agrárius obstrukcióval megbuktatja a parlamentben a szerb kereskedelmi szerződést. Viszont a brünni kereskedelmi és iparkamara sürgős kérelemmel fordult az osztrák kereskedelmi miniszteriumhoz, hogy ne téveszsze meg az az agitáció, amelyet az agrárius körök az utolsó időben olyan nagy erőfeszítéssel használnak fel a szerb kereskedelmi szerződés ellen s kéri a kormányt, hogy a szerződést minél előbb tárgyalassa le a birodalmi gyűléssel.

A szerb kereskedelmi szerződés minket is közlőre érdekel. A mi gazdasági életünkbe éppugy belevág a szerb szerződés, mint az osztrákokéba, ennek dacára nálunk ugyszólván figyelemben sem részesítették a szerződést. A magyar ipar és a magyar kereskedelem talán még jobban van érdekelve Szerbiában, mint az osztrák s ennek dacára nem foglal állást a szerződés mellett

sem, ellene sem egyik kereskedelmi és ipari kamara sem. Pedig mikor a szerződés az agrárérdekek kedvéért a kereskedelmi és ipari érdekeket teljesen feláldozta, a magyar kereskedelmi és ipari érdekeket nagyon érzékenyen sérti. Nem lehet kifogás, hogy még a rossz szerződés is jobb, mint a teljes szerződésen kívüli állapot és a vele járó vámháború, mert iparunk és kereskedelmi produkcióink számára a legfontosabb piacról van szó s ha onnan kiszorítanak bennünket az agrárérdekek védelme kedvéért, ezt kereskedelmi és ipari kamaráinknak nyugodtan eltűrniök nem szabad, hacsak annak a vádnak nem akarják kitenni magukat, hogy nem állanak hivatásuk magaslatán.

De ez a közöny nemcsak ebben a kérdésben tapasztalható nálunk. Azt lehet mondani, még hivatásos kereskedelmi és ipari köreinkben sincs meg az érzék arra, hogy széles látókörű gazdasági politikát folytassanak, mint ahogy általában az egész nemzetben csekély az érdeklődés gazdasági kérdések iránt. Nálunk mindent megöl a politika s még legvitalisabb gazdasági érdekeinket is a politikai jelszavak alapjáról vitatjuk meg, mert még mindig nem tartjuk „uri foglalkozásnak” az ipart és kereskedelmet. Mi még mindig ott tartunk, ahol kétezer évvel ezelőtt Cicero, hogy szabad emberhez csak a földmívelést tartotta

méltó kenyérkeresetnek s ez az oka, hogy évek óta határozott ipar és kereskedelemellenes áramlat tapasztalható, mely alól még a kormány sem vonhatta ki magát.

A német császár nem restelte magáról azt mondani, hogy ő a birodalmának első kereskedője s külföldi látogatásai mindig a kereskedelmi és ipari érdekeket akarják szolgálni s külpolitikájának vezető gondolata is mindig az, hogy birodalmának gazdasági érdekei a legteljesebb kielégítést nyerjenek. De nálunk a „közgazdasági tevékenység” mint megbélyegző jelző szerepel s a gazdasági kérdésekkel való állásfoglalás mindig aszerint történik, hogy valaki hive-e a kormánynak, vagy sem. A kormány politikai ellenfelei a legokosabb gazdasági rendszabályt is ócsárolják, aminek ékes példája volt az az agitáció, melyet a végrehajtási törvény ellen kifejtettek, míg a kormány hivei a legrosszabb gazdasági politikát is tapsokkal jutalmazták csak azért, mert nem is tartják érdemesnek, hogy a gazdasági kérdésekkel behatóan foglalkozzanak.

Ez meg politikai szempontból is oktalanság tőlünk. Mert annak a politikai tulsulynak, melylyel Ausztria reánk nehezedik, jórészt az az oka, hogy gazdaságilag erősebb, mint mi. Külföldi piacainkat egyenkint hódítja el tőlünk, sőt

A költő kalapja.

Írta: Krúdy Gyula.

(Utánozmás [Hos.]

Egy nyári délutánon Horkabányi, a költő, valamely isteni véletlen folytán hozzájutott eldugott kalapjához és cipőjéhez és ill a berck, nádak, erek, eliramodott fogságából, amelyet némi megszakításokkal körülbelül tizedik esztendeje viselt abban a meredek budai házikóban, ahol életpárjával fészket rakott. Horkabányiné, született Sztraesics egy félóra mulva gyanutlanul hívta fel Horkabányit az udvarról, ahol gyerekeit fűrésztötte.

— János! János, nem hallod?

Egy kezégyébe eső léczdarabbal nyomatósan zörgette meg az ablakot, amely mögött Jánosnak kellett volna tartózkodni. De János még mindig nem jelentkezett. (Mi tudjuk, hogy miért.)

A következő perczben már benyomult a házba a derék asszony, aki korántsem lett volna olyan kiállhatatlan, ha arczáról csak egyetlenegyszer le engedte vonulni a kéréllhetetlen szigorúság, sőt harag ránczait, (de ezt nem lehetett tenni Horkabányi miatt) és csaknem elájult, midőn Horkabányi szokását észrevette.

— Most, éppen az augusztusi fertály előtt szokik meg a nyomorult! — kiáltott fel és vizsgáló pillantást vetett az íróasztalon félbenmaradt írásokra, amelyekbe Horkabányi állítólag lelkét öntötte. Tegnap óta egy betűnyi új lelket nem öntött a költő és az asszony elkecseregetten morgogta:

— Ugy kell nekem! Miért hittem az alattomosnak. Azt hittem, hogy reggel óta dolgozik,

pedig talán a régi szerelmes-leveleket olvasgatta. Megérdemelted, Sztraesics.

Ez utóbbi kifejezést a derék asszony még apjától, a nyugalmazott kapitánytól tanulta és csak akkor jutott eszébe, ha komolyan mérges volt. Mindenesetre nyomban előparancsolta a gyermekeket, akik — négyen — éppen hatalmasan puffolni kezdtek egymást anyjuk távollétében. Aztán kiadta a rendeletet, hogy a gyerekek azonnal tartsanak kémszemlét az utcán és a környékén, hátha megpillantják valahol a menekült. A gyerekek nagy ugrándozások és csatakiáltások közepett rohantak a kapunak és a kétszendős piczinyke is tüpeve igyekezett a többi után.

A Horkabányi-gyerekek szokás szerint csak estére kerültek elő, talpig rongyosan, összekaromolászva, mert a Viziváros valamennyi csirkefogóját megtisztították látogatásukkal.

Horkabányiné az elszakadt köntösök megjavításához fogott és a lámpa szelid fényénél így sóhajtott fel:

— Gyere csak haza „bolyafaló”, majd adok én neked ibolyát falni.

Mert kezdetben, ismeretségek elején ezen álnév alatt írta Horkabányi ur versét.

Míg a köntösökre jó erős foltokat rakogatott, sokszor tűnődve tette le a tűt, különösen olyankor, midőn egy-egy folttal elkészült.

— Csak azt szeretném tudni, hogyan jött rá arra, hogy hová szoktam dugni a kalapját?

Az éj még hosszú volt és a köntösökre sürű folt kellett. Horkabányiné tehát sokszor felvette magában a fenti kérdést.

Másnap természetesen hire-hamva sem volt még Horkabányinak. Az óvatos férfi bizonyára

meg sem állt négy-öt mértföldön alól, mert már előfordult tiz esztendő alatt is, hogy ha nem elég jól rejtőzött el, fölfedeztetett. No és az ezután következőről jobb nem beszélni.

A nyolcz esztendő Horkabányi Pali délben elkésett az ebédől és elmaradását az ilyenkor szokásos hazugsággal indokolta: iskolából jövet a Gellért-hegy alatt egy emberi hullát fogtak ki a halászok a Dunából. És a hullának éppen olyan kalapja volt, mint a papának...

Horkabányiné erősen a Pali szemébe nézett. — A hullának nem szokott lenni kalapjuk! De Pali nem hagyta magát:

— Ennek volt. Szürke, fekete szalaggal. Éppen mint a papa tavalyi kalapja. Száz közül megismerném.

— Tehát a tavalyi kalap miatt csavarogtad el az időt? — pattant fel Horkabányiné. — Tudod, hogy a papának idén zöld kalapja szokott lenni...

A gyerek daczosan felelt:

— Hát kíváncsi voltam, hogy ki ugrott a vízbe a papa tavalyi kalapjában. Egy katona volt. Egy tíz r.

Horkabányiné erre beszűntetve a további kihallgatást, alapos büntetést mért a kis Palra. És a napi események ezzel tovább folytak a meredek budai házikóban, amelynek udvarán hosszú kötél lengette a szél a Horkabányi-család fehérműjét.

A gyermekek, miután kellőképpen méltányolták Pali büntetését, azzal mulatták magukat, hogy kavicsokat dobáltak le a mélyebben fekvő utcák udvaraiba. Egy kakast szerencsésen agyonütöttek s ezzel szélvészékként elmeneültek hazulról. A legkisebbet Pali ölbe kapta és úgy nyargaltak le az utcán. A kislányok haja

íthton sem bírjuk legyűrni. Értéktelen és kis jelentőségű közjogi vívmányokért feláldozzuk nagy gazdasági érdekeinket s nincs kereskedelmi és ipari köreinkben elég önállóság, elég férfiasság, elég gazdasági érzék, hogy ez ellen tiltakozni mernének.

Budapest, szeptember 3.

A királynál. Ferencz Ferdinánd trónörökös és Aehrenthal külügyminiszter ma Ischlbe utaztak, ahol kihallgatásra jelentkeztek a királynál. Ferencz Ferdinánd trónörökös ma reggel 9 óra 27 perczkor odaérkezett és a pályaudvaron a király egyik szárnysegéde várta. A trónörökös az Erzsébet-szállóban vett lakást. A trónörökös látogatásának egyedüli célja az, hogy a királyljal a hadgyakorlatokra vonatkozó intézkedéseket megbeszélje. Báró Aehrenthal külügyminiszter ma báró Gagern követ kíséretében szintén Ischlbe érkezett és fél tízkor kihallgatásra ment a királyhoz. Gagern követ Aehrenthalnak a kihallgatásról való visszatérte után fogadta a „N. Fr. Pr.“ tudósítóját, miután előzőleg megbeszélést folytatott Aehrenthalal. Báró Gagern a következőket jelentette ki:

— A miniszter megbízott engem azzal, hogy közöljem önnel a következőket: A külügyminiszter minden 2—3 hétkben Ischlbe szokott jönni, hogy a királynak reszortja összes ügyeiről jelentést tegyen. A mai kihallgatásnak, mely ötnegyed óra hosszágú tartott, is ez volt a célja. Báró Aehrenthal a délelőtt folyamán még a trónörökösöt is felkeresi, mert az a szokás, hogy a külügyminiszter jelentkezik a trónörökösnel, mielőtt ez külföldi utra megy. Ferencz Ferdinánd főherceg ugyanis legközelebb a német hadgyakorlatokra utazik. A miniszter és én ma délután 4 óra 35 perczkor Salzburgba utazunk, hol az Európa-szállóban fogunk lakni. Szombaton délután báró Aehrenthal velem együtt visszautazik Bécsbe.

Ferencz Ferdinánd főherceg kamarai előjárójával, báró Kummerskirch-hel, délután 4 óra 25 perczkor elutazott. Aehrenthal báró külügyminiszter az udvari váróteremben bucsuzásra jelent meg. Báró Aehrenthal báró Gagern nagykövettel 4 óra 35 perczkor Salzburgba utazott.

Báró Aehrenthal külügyminiszter délután 4 órakor a vasutállomásra hajtott, ahová néhány percz múlva megérkezett Ferencz Ferdinánd trón-

örökös is. Az elutazás előtt a trónörökös félóra hosszat beszélgetett a külügyminiszterrel.

Ferencz Ferdinánd trónörökös ma este rövid látogatásra a Salzburg közelében lévő Blühnbachba utazik nejéhez s onnan a magyarországi hadgyakorlatokra megy, hogy kiadja a szükséges rendelkezéseket. A király szeptember 7-én reggel 6 óra 40 perczkor utazik Budapestre és délután 6 óra 50 perczkor fog odaérkezni.

Ebenhoch lemondása. A király nem fogadta el dr. Ebenhoch földmivvelésügyi miniszter lemondását és megelégedését nyilvánította a reája bizott reszort vezetésén.

A Zeit estilapja közli, hogy báró Beck miniszterelnök Velenczéből táviratot küldött Ebenhoch földmivvelési miniszternek s tudatta vele, hogy az uralkodó nem fogadta el a lemondást. A miniszterelnök távirata így hangzik:

Ö császári és királyi felsége nem kegyeskedett elfogadni excellenciád lemondását, hanem méltóztatott engem legkegyelmesebben megbízni, hogy legteljesebb megelégedésedet fejezzem ki kegyelmességednek tárczája vezetéséért.
Beck.

Tüntetések Boszniában. Boszniában a szultán trónralépésének évfordulója alkalmából több helyen fordultak elő apróbb tüntetések, melyeknek azonban a hatóságok csakhamar elejét vették. A „Muszavat“ szerkesztője például ez alkalomból török zászlót tüzött ki, a kerületi előjáróság azonban rögtön levétette a zászlót. Zajczében több házon falragaszokat helyeztek el, melyeken nagy betűkkel hirdették, hogy éljen a szultán. Itt is az előjáróság elkoboztatta és eltávolította a falragaszokat. Zavaró incidens a hatósági eljárás nem okozott.

Sághy Gyula beszámolója. Sághy Gyula orsz. képviselő a következő helyreigazító sorok közlésére kért föl bennünket: Valamely félreértés folytán augusztus 30-án Püspökiben és Füllben tartott beszámolóimról szóló értesítésben több napilapban a 75-iki fuzióról oly kifejezés adatik számba, amelyet én nem mondtam, amint nem is mondhattam, t. i. mintha Deák Ferencz létesítette volna az 1875-iki fuziót, amely tudvalevőleg Tisza Kálmán műve volt és arra Deák Ferencz befolyást nem gyakorolt. Így tehát az Deák Ferencznek nagyságát és a haza körül szerzett érdemeit legkevésbé sem csökkentheti, aminthogy teljesen távol állott tőlem minden olyan célzat, mintha Deák Ferenczet ilyen színbén akartam volna feltüntetni. Egyuttal azon másik téves

közlést is ki kell igazítanom, mintha a külön vámtérületet 1911-re mondtam volna felállítandónak, mert ezt a külön magyar bankra nézve mondtam, míg a külön vámtérületre nézve 1917-et jelöltem meg olyan időpontul. Sághy Gyula orsz. képviselő.

A román sajtó Apponyi ellen. Az egész román sajtó erősen támadja gróf Apponyi Albert kultuszminisztert ama rendeletéért, melylyel a hitoktatás nyelvét akként szabályozta, hogy csakis a liturgikus dolgok adandók elő az egyház hivatalos nyelvén, míg a bibliai történet, egyháztörténet stb. magyar nyelven tanítandók. A „Tribuna“ egyenesen törvénytársnak mondja a miniszter ezen intézkedését és hozzáteszi, hogy a miniszter ezen rendeletével a hitoktatás nyelvét csaknem egészen magyarrá tette, mert a liturgikus dolgok a középiskolákban nagyon alárendelt szerepet játszanak. A „Gazeta Transilvania“ Apponyi rendeletéről azt írja, hogy az halálos csapás a nemzetiségiek hitoktatására. Ennek a rendeletnek a magyarok és a nemzetiségiek közti béke szempontjából nagyon szerencsétlen következményei lesznek. A szászvárosi „Libertatea“, mely a rendeletet nyilvánosságra hozta, azt mondja, hogy a románoknak ezek után nem marad más hátra, minthogy a hitoktatásban kizárólag a materiális liturgia tanítására szorítkozzanak.

A győri választás. Hlatky-Schlichter Lajos, a győri kerület függetlenségi és 48-as pártjának hivatalos jelöltje, holnap, pénteken délután öt órakor tartja programbeszédét Győrött. A programbeszédre Hlatky-Schlichter Lajos támogatására Győrbe utaznak Barabás Béla orsz. képviselő, az orsz. függetlenségi és 48-as párt alelnöke, Lovász Márton, Visontai Soma, Szatmári Mór és Hédervári Lehel orsz. képviselők. A választók nagyrésze Hlatky-Schlichter Lajos mellett tömörül, akinek megválasztása bizonyosra vehető.

A Reichsrath munkaprogramja. Az osztrák kormány — mint a Národni List jelenti — a november 3-án összeülő Reichsrath számára a következő munkaprogramot készítette elő:

A rendes költségvetés 1909-re, hathavi budgetprovizórium 1909. június 30-ig, a szerb kereskedelmi szerződés, az összminisztérium rendeletei, amelyek után ez a kereskedelmi szerződés szeptember 1-re ideiglenesen érvénybe lép, az északnyugati, délszakszlovén és az államvasut-társaság államosítására vonatkozó javaslatok, az agkori és rokkantbiztosítás-

indianus-módra repült és a meztelen talpak ugyancsak csattogtak a kövezeten. Rohantak egyik utcából a másikba, — utóvégre egy kakas nem tréfa dolog, — ki tudja, meddig rohantak volna, ha egy kerítésnél hirtelen elébük nem toppan édesapjuk, maga Horkabányi ur. A gyerekek eltátották a szájukat, mintha szellemet láttak volna. Lehetséges volna ez, hogy az ő édesapjuk ezen a környéken, egyáltalában Budán mutatkozzon?

— Pali, gyere ide, — szól Horkabányi ur, aki némileg megtörtnek és fáradtnak látszott az isten tudja hol töltött éjszakától. A kalap, a drága, az óhajta sejtett, megtörtten borult homlokára és cipői sem voltak kikéfélvé.

— Pali, — intézte a fiúhoz a szót, — jól ide figyelj. Hazamégy a mamához és megkérdezed tőle, hogy kell-e neki a kalapom? Semmi egyebet, csak ennyit: kell-e a kalapom?

— Igenis, — felelt Pali szepegeve.

— Aztán, — folytatta Horkabányi ur fenyegetőleg, — ha azt találná kérdezni, hogy hol vagyok, mondj, hogy a Kis-Svábhgyen, vagy mondj akármit, csak az igazat ne, mert tudod, hogy sok mindenféle dolgot csak én tudom eddig, mama még nem...

Pali lesütötte a szemét és könyezve vallotta:

— Ma is egy kakast leütöttünk...

— Jól van na, — felelt türelmetlenül Horkabányi ur. — Érdemes is egy kakas miatt szólni. Amikor gyerek voltam, én is mindig leütöttem... Tehát csak azt kérdezd meg, hogy kell-e neki a kalapom!

Pali habozva, de mégis csak megindult, a többi három gyerektől Horkabányi ur ezalatt az otthoni eseményeket igyekezett kiúhatolni: Na-

gyon mérgező volt-e a mama, amikor észrevette a szökést, mondta-e a Stracsicsot?...

— Hát ti hogy viseltétek magatokat?

— Ó, mi nagyon jól, — felelték a kis Horkabányi-kisasszonyok, — csak a Pali hazudta azt, hogy a papa a vízbe ugrott.

— Majd hátra kötöm én a sarkát annak a Palinak, — hőködött Horkabányi ur, de a következő perczben riadtan kapta fel a fejét, mert Pali kétségbeesetten látta futni messziről és torkaszakadtából kiabálta:

— Nem kell, nem kell... De ő mindjárt itt lesz.

Horkabányi ur erre nyomban kereket oldott és elült a kerítés irányában.

Másnap a Horkabányi-gyerekek már biztosra vették, hogy valahol a környéken ismét találkozni fognak apjukkal. Ezért már kora délután elindultak és összefogozva járták be a mély utcácskákat, ócska sikátorokat, sőt a hegyoldali bokrok közé is behajítottak néhány kavicsot.

Egy sarkon aztán megint csak elébük toppant Horkabányi. Még fáradtabb, még álmosabb volt, mint tegnap.

— Menj, Pali és kérdezd meg még egyszer és utoljára, hogy kell-e neki a kalapom? — szól bizonyos elkeseredettséggel a költő és igen rossz kedve volt.

A tegnapi jelenet ismétlődött. Pali messziről kézzel-lábbal kezdett integetni és Horkabányi kilőtt nyil gyanánt tünt el.

A gyerekek nevettek azon, hogy milyen jól tud futni az apjuk.

És eljött a harmadnap is. A Horkabányi-gyerekekhez kalandozásukban ekkor már a

szomszédok gyerekei is csatlakoztak és a gyerekhad nagy rivalgással járta be a csöndes budai utcákat. Vágtatva haladtak hegynek le, hegynek föl és minden lehető rejtékhelyet felkutattak. A Kékdolmány-utczában végre megcsípték Horkabányit, aki maga is azzal foglalkozott, hogy a gyerekeket kereste.

Horkabányi most már nem szólt semmit. Szó nélkül átnyújtotta Palinak a kalapiját, a stuccer-zöld kalapot, szalagja mellett a vadrece-tollal, amilyent a vidéki költők hordanak és annyit mormogott:

— Vidd el neki!

Pali átvette a kalapot és megindult vele. A gyerekhad természetesen utána. Nagy sivalkodással és lármával vonultak végig a csöndes budai utcákon. Valahol találtak egy rudat, amelyre a zöld kalapot feltűzték s Pali büszkén lépkedett a karóval a menet élén.

A budaiak, akik a legkisebb lármára is kiszaladnak házaikból, nevetve, feicsóválva nézték a furcsa menetet. Ha idegen megkérdezte őket, így felelték:

— A Horkabányi ur kalapiját viszik ott. A tekintetes urat három hónapra megint bekaszalizza a felesége, mert, úgy látszik, rossz fát tett a tüzre.

Igaz volt-e, nem-e, amit a budaiak beszéltek? Nem lehet teljes bizonyossággal tudni. Mert ha Horkabányi urat néha látták is feleségével, született Sztracsicsal sétálni Budán, az ismerősöknek azt mondta, hogy jelenleg Pestre jár mulatozni, mert ott nem olyan rossznyelvűek az emberek, mint Budán.

ról szóló...
szóló...
L." meg...
javasla...
szült s...
ban a R...
dés állit...
tént és...
eddig ta...
véget ér...

Zim...
egyesüle...
melyre a...
hívni. A...
iltotta.

Su...
hosszabb...
dor mini...
péseket...
egyezés...
gróf Se...
höz, kik...
hervátok...
ban át i...
telek egy...
nyelve é...
tosított...
végreha...
az követ...
zárólag...
kívül pe...
latban e...
ha ilyen...
nának, a...
miniszter...
téleket t...
eszközöl...
pontját.

visszaad...
hogy ez...
szerint a...
Fejteget...
vátok a...
cífoit, a...
talán a...
szükség.

A h...
létlan hi...
vich C...
kát foly...
tendenci...
az, hogy...
miniszter...
Josp...
ispánnak...
ban titk...
koalició...
kon köz...
nizsterel...
természe...
losan is...
sonló hi...
hemzseg...
ban azt...
horvát k...
épület, s...
góezpon...
A koalí...
szágbán...
lángokra...

A „...
hogy Na...
amelyne...
Ugyanez...
vát bán...
értekeze...
a politil...
ügyében...
lir, hog...
jóvá az...
gyülés

ról szóló javaslatok és esetleg a cseh nyelvkérdésről szóló javaslatok. Ez utóbbira vonatkozólag a „N. L.” megjegyzi, hogy a cseh nyelvtörvényről szóló javaslatokkal báró Beck miniszterelnök már elkészült s azt, miután a minisztertanács elfogadja, nyomban a Reichsrath elé terjeszti. Ez a sürgős intézkedés állítólag az uralkodó egyenes kívánságára történt és pedig a célból, hogy a cseh bíróságoknál eddig tapasztalt türethetetlen állapotok végre valahára véget érjenek.

Horvát események.

Budapest, szeptember 3.

Zimonyban a szerb kereskedelmi alkalmazottak egyesülete táncmulatság rendezését tervezte, melyre a belgrádi szerb gárdazenekezt akarta meghívni. A horvát országos kormány azonban ezt megtiltotta.

Supiló Ferenc „Novi List” című lapjában hosszabb cikkben fejtegeti, hogy Wekerle Sándor miniszterelnök már a nyári szünet vége felé lépéseket tett, hogy a horvát-szerb koalícióval meg egyezésre jusson. Állítása szerint a miniszterelnök gróf Semsey Lászlót küldte a horvát képviselőkhöz, kik közül Mazuranics egy lapra felírta a horvátok feltételeit, melyeket gróf Semsey a Házban át is adott Wekerle miniszterelnöknek. E feltételek egyike az volt, hogy magyar részről a vasutak nyelve és a vasutasok alkalmazása tekintetében biztosítsák a kiegyezési törvény illető szakaszainak végrehajtását, melyekből a horvátok szerint persze az következik, hogy a horvátországi vasutakon kizárólag a horvát legyen a hivatalos nyelv. Azonkívül pedig garantáltassék az, hogy a vasúti szolgálatban elsősorban horvátok alkalmazandók és csak, ha ilyenek kellő számmal rendelkezésre nem állnának, alkalmazhatók más honosságúak is. Wekerle miniszterelnök állítólag a neki átnyújtott és a feltételeket tartalmazó papírlapon sajátkezűleg töréseket eszközölt és maga írta reá a magyar kormány álláspontját. Az így korrigált lapot azután gróf Semsey visszaadta Mazuranicsnak, ki azután kijelentette, hogy ezen az alapon a tárgyalás lehetetlen. Supiló szerint a tárgyalások ezzel csakúgy megakadtak. Fejtegetéseit azzal fejezi be, hogy ha akkor a horvátok elfogadták volna a miniszterelnök prozódiumát, akkor ma a koalíció lenne a kormányon és talán a nagyszerű összeesküvésére sem lett volna szükség.

A horvát koalíciós sajtóban legújabbban az a változó híresztelés látott napvilágot, hogy Josipovich Géza horvát miniszter rendszeres aknamunkát folytat báró Rauch Pál horvát bán ellen. A tendenciózus híresztelés szerint Josipovich ezéja az, hogy atyját, Josipovich Imre volt horvát minisztert segítse a bán székbe és testvérét, dr. Josipovich Lajos turopeleji gróftól zágrábi főispánnak neveztesse ki. E végből a miniszter Tirolban titkos tárgyalásokat folytatott volna a horvát koalíció vezéreibel s ezeken a konferenciákon közvetítő gyanánt báró Skerlecz Iván miniszterelnökségi osztálytanácsos szerepelt. A hírből természetesen egy szó sem igaz. Ezt a hírt félhivatalosan is megczáfollják. Ehhez a koholmányhoz hasonló híresztelésektől egyébként egész nyáron át hemzsegett a horvát sajtó. Így többek között legújabbban azt kolportálta, hogy a magyar kormány minden horvát községben, ahol ezidő szerint még nincs postahely, sürgősen épített ilyeneket, hogy az mintegy gócpontjává legyen a magyarosító törekvéseknek. A koalíciós sajtó ilyen mesékkel akarja a Horvátországban lappangó magyargyűlöletet minél magasabb lángokra lobbantani.

A „Hrvatska” ma reggeli száma azt a hírt közli, hogy Noviban egyelőre beszüntették a vizsgálatot, amelynek állítólag csak negatív eredménye van. Ugyanez az újság írja, hogy báró Rauch Pál horvát bán dr. Wekerle Sándor miniszterelnökkel értekezett a tartománygyűlési mentelmi bizottságnak a politikai bűnösök kiszolgáltatására vonatkozó ügyében. Záróban nagy elkeseredést okozott az a hír, hogy az osztrák belügyminiszter nem hagyta jóvá az ott, az idején tervezett szokolista nagygyűlés megtartásának engedélyét.

Újabb bonyodalmak Marokkóban.

Budapest, szeptember 3.

Marokkó ismét a külpolitika élére került. A legújabb fejlemények alkalmasak arra, hogy újabb bonyodalmakat idézzenek elő az algezirasi aktát aláírt hatalmak egyetértésében. A legszenzációsabb hír, melyet ma Marokkóból jelentenek: Abdul-Azisz szultán lemondása. Ezt állítólag El Mokri, a szultán leghívebb embere jelentette ki egy újságíró előtt. Ha e hír valóságban alapul, akkor talán ez a legszerencsésebb megoldása a marokkói problémának. Abdul-Azisz ezzel maga egyengetné az utat Muley-Hafidnak a marokkói trónra, mert a hatalmaknak s ezek között első sorban Francia- és Spanyolországnak, semmi kifogásuk sem lehetne ellene, miután már többször kijelentette, hogy az algezirasi egyezményt a maga teljességében elfogadja. Ha azonban Abdul-Azisz önkéntes lemondása csak álhir, akkor Franciaország és Németország között komolyabb konfliktus keletkezhetik.

Tegnap számunkban jelentettük már, hogy a német konzul ismét elfoglalta helyét Marokkó fővárosában, Fezben. Ezzel Németország elismerte Muley-Hafidot, kinek székhelye Fezben van. Ezzel azonban megsértette az algezirasi aktákat, mely Németországnak nem ad jogot, hogy önállóan járjon el a marokkói kérdésben. A francia sajtó egy része máris meghuzta a vészharangot, melynek kongása visszhangra talált az angol sajtóban is. A francia lapok azt vitatják, hogy a marokkói kérdésben csak Francia- és Spanyolországnak van bizonyos fokig önálló rendelkezési joga Marokkóban. Ezzel szemben a német diplomácia arra az álláspontra helyezkedik, hogy Franciaország nem a hatalmak megbízottja Marokkóban és így csak saját szakállára avatkozott bele Marokkó legbelső ügyeibe. Berlinben határozottan amellett vannak, hogy a hatalmak ismerjék el Muley-Hafidot, mert ezzel a marokkói kérdés gyors elintézését nyerje. Szeméret vetik a francia kormánynak, hogy még mindig Abdul-Aziszszal akar a zavarosban halászni, holott ennek már semmi befolyása sincs Marokkóban.

A német támadásnak tényleg van valami alapja, mert a francia kormány egyelőre a várakozó álláspontot javasolta az algezirasi aktát aláírt hatalmaknak azzal az indoklással, hogy Marokkó belsejében annyira tisztázatlan a helyzet, hogy minden elhamarkodott lépés végzetes lenne. Az is tény, hogy a francziáknak van valami tervük Abdul-Aziszszal. Néhány nap előtt jelentettük, hogy Abdul-Azisz legagilisabb hadvezére, Mtugi Rasid ismét Marakes előtt áll, ahol a szultán hadseregét végzetes katasztrófa érte. Damade tábornok jelentése szerint Mtugi tegnap megsemmisítette Muley-Hafidnak Marakes előtt álló hadseregét. Hogy Abdul-Azisz honnan szerzett ismét hadsereget és különösen felszereléseket oly rövid idő alatt, arra talán csak Damade tábornok adhatna felvilágosítást.

Bármint álljanak azonban az ügyek Marokkóban, bizonyos az, hogy a legközelebbi napokban döntő fordulatra lehetünk elkészülve.

Mai híreink a következők:

A „Matin” című újság El Mokrival, Abdul Aziz volt külügyminiszterével Medinában folytatott interjút közöl, amelyben ez kijelentette, hogy Abdul Aziz hosszabb megfontolás után elhatározta a további küzdelem abbahagyását és minisztereivel egyetértve, a trónt bátyjának, Muley Hafidnak engedte át. Abdul Aziz egy-két évet igénybevévő zarándokutat fog tenni Mekkába és Medinába és az

az óhaja, hogy aztán Fezben, Marrakesben vagy Mekinezben tartózkodhassék.

A német kormánynak Muley Hafid elismerése érdekében tett lépéseinek indokaira vonatkozólag a Berl. Tagebl. a következőket írja:

Németországnak ez a lépése csak indítvány avagy serkentés akar lenni, nem pedig egy német különakció megindítása. E tekintetben a német kormány minden kételyt már eleve kizárt, mert az indítvánnyal egyidejűleg értesítette a hatalmakat, hogy nem szándékozik a hatalmak konzertjéből kilépni, sőt inkább nagy súlyt helyez arra, hogy úgy, mint azelőtt is, az algezirasi egyezmény értelmében a többi hatalmakkal egyetértésben haladjon előre. A kormánynak azonban a mostani pillanat különösen alkalmasnak látszott arra, hogy állásfoglalásával a marokkói kérdésben gyors megoldást teremtsen, mert a kérdés valamennyi európai állam gazdasági érdekeit már hosszabb idő óta erősen megrövidíti. Muley Hafid elismeréséhez nem szükséges okvetlenül, hogy az algezirasi egyezményt magára kötelezőnek ismerje el.

A Petit Republique tudni véli, hogy a Pichon külügyminiszter és báró Laucken német ügyvivő között tegnap kicserélt nyilatkozatok a legutóbbi incidensek kielégítő megoldását engedik remélni. Pichon külügyminisztert különben tegnap az angol nagykövet is fogadta, akivel hosszabb időn át tanácskozott.

A Matin szerint Franciaországnak ma sincs oka változtatni marokkói politikáján. A Figaro arra int, hogy a francziák óvakodjanak felesleges és korai aggodalmaktól. A német császár békeszólata, dacára a német kormány azok elhangzása után tett lépéseinek, nem mentek feledésbe és jogos az a remény, hogy a függő ügyeket jogosan és méltányosan el lehet majd intézni. A Siécle írja, hogy Franciaország már rég küldhette volna konzulját Fezbe; igen sajnálatos, hogy a francia kormány határozatlansága Németországnak ily fontos előnyt biztosított. Ugyanezen eszmemenetben ír a Republique Francaise és azt hiszi, hogy most már Franciaország, Spanyolország és Anglia konzuljai rövid idő múlva Fezbe utaznak.

Az Agence Havas jelenti Madridból, hogy Franciaország és Spanyolország között megállapított jegyzéket még nem küldték meg a hatalmaknak. A francia javaslatokat a spanyol kormány elé terjesztették és Párisban Spanyolország azonnali választást várják. Allendesalazet spanyol külügyminiszter tegnap hosszabb tanácskozást folytatott Villanueva volt külügyminiszterrel, amelynek anyagát valószínűleg az afrikai események képezték. A miniszter ezután hosszabb ideig a francia ügyvivővel tanácskozott és azután Merry del Vall tangeri spanyol követet hívatta magához.

Damade tábornok tegnap kelettel a következőket táviratozza: Mtugi és a két Glaui között heves ütközet volt, amelynek folyamán az utóbbiak egyikét, aki Marakes kormányzója volt, saját csapatai ölték meg, a másik fivér mehallgását pedig teljesen megverték és szétszórták.

Az angol sajtó ma is főleg Németország új marokkói politikájával foglalkozik. Figyelemreméltó, hogy a liberális lapok, amelyek örömmel üdvözölték a német-angol viszony javulását, ezuttal épp olyan fölháborodással irnak Németország ellen, mint a lingo sajtó, a Times és a Daily Mail, ami élénken bizonyítja Anglia elkedvetlenedését. Hangsúlyozzák a lapok, hogy a jó viszony Anglia és a Német birodalom között, amely az utolsó hónapokban megszilárdult és a kronbergi találkozások kifejezésére jutott, Németországnak változott marokkói politikája következtében megszűnt. Életrekel a régi rosszindulat és a bizalmatlanság a Német birodalom ellen.

Berlinből jelentik, hogy a német kormány nem kapta meg a francia lapok által előre jelzett jegyzéket, amelyben a francia kormány összegezi Muley Hafid szultánna való elismerésének minimális feltételeit. A Neue Freie Presse tudósítója jó forrásból arról értesül, hogy a francia kormány első sorban a spanyol kabinetnek küldte meg jegyzékét, amely a legrövidebb idő alatt fog válaszolni. A közös spanyol-francia jegyzék négy-öt nap alatt el fog menni az algezirasi egyezményben érdekelt kormányokhoz és újabb két hét alatt békés megoldásra fog jutni Muley Hafid elismerésének kérdése.

Párisi politikai körökben a német jegyzék nem

okozott izgatottságot, mert általános az a vélemény, hogy a marokkói helyzet könnyen lesz megoldható, ha beigazolódik, hogy Abdul Aziz lemond a trónról Muley Hafid javára. Mihelyt a lemondás bekövetkezik, Muley Hafid lesz Marokkó törvényes uralkodója s így kénytelen az algezirasi egyezményt elismerni, amelynek Franciaország és Spanyolország oly nagy jelentőséget tulajdonít. Ha pedig Muley Hafid magára nézve kötelezőnek ismeri el az algezirasi aktát, akkor a helyzet minden bonyodalom nélkül el fog simulni.

A Journal des Debats szerint a nagyhatalmakhoz intézett francia-spanyol jegyzék kizárólag a nemzetközi érdekek rendes védelmét tartja szem előtt és arra irányul, hogy Muley Hafid adjon garanciákat arra nézve, hogy az algezirasi egyezményt, a Marokkó teljes szuverénitásával megkötött szerződéseket és konvenciókat, továbbá az algezirasi egyezmény alapján adott privilégiumokat, koncessziókat és szállítási szerződéseket tiszteletben tartásák. A külügyminisztérium meg van győződve arról, hogy ezen jegyzék az összes államoknál helyeslésre talál, annál is inkább, mert Franciaország és Spanyolország álláspontját az első percztől kezdve helyeselték.

KÜLFÖLD.

Tittoni és Aehrenthal találkozása.

Budapest, szeptember 3.

Tittoni olasz külügyminiszter Morvaországi néhány napos tartózkodása után ma hazatért. Visszatérésében azonban megállt Salzburgban, ahol találkozott báró Aehrenthal külügyminiszterünkkel, Tittoni este hat órakor érkezett családjával Salzburgba automobilon. Ugyanakkor érkezett oda báró Aehrenthal külügyminiszter, báró Gagern követ társaságában és az Európa-szállóban vett lakást, hol Tittoni miniszter is lakik. Carignani márk, Tittoni miniszter kabinetfőnöke a bécsi gyorsvonattal szintén Salzburgba érkezett. Báró Aehrenthal megérkezése után felkereste Tittonit, hogy üdvözölje és családjával, valamint Carignani kabinetfőnökkel meghívja ebédre, amelyet báró Aehrenthal lakosztályában tálaltak fel.

A két külügyminiszter találkozását már hetekkel előbb jeleztük és a találkozás célját is már bőven tárgyaltuk. Az olasz külügyminiszternek morvaországi útja közben alkalma volt Schön német külügyi államtitkárral találkozni, mivel alaposan megbeszélte az újabb külpolitikai eseményeket, első sorban természetesen a török eseményeket, melyek úgy Ausztria-Magyarországot, mint Olaszországot különösen érdeklik.

A török események képezik tehát a salzburgi tanácskozás legfontosabb anyagát. A két szövetséges állam magatartása ebben a kérdésben már precízszórozva van s a miniszterek most valószínűleg arról tanácskoznak, hogy a nem látott események bekövetkezése esetén minő álláspontot foglaljanak el. Tittoni ezen kívül közölni fogja Schön államtitkárral folytatott tanácskozás eredményét, viszont Aehrenthal az ischli találkozás megállapodásairól informálja Tittonit.

Bizonyára szóba kerül a marokkói kérdés is, mely éppen a mai találkozás alatt vált ismét elsőrangú politikai kérdéssé. Olaszország tudvalevőleg az algezirasi konferencián a francia álláspontot támogatta és Németország érdekei mellett csak Ausztria-Magyarország foglalt állást. Minthogy Franciaország és Németország között ebben a kérdésben előreláthatólag éles ellentétek fognak képződni, a két miniszter ezt a kérdést is bizonyára tisztázni fogja. Ugy Ausztria-Magyarország, mint Olaszország különben ebben a kérdésben inkább csak Németország ré-

vén van érdekelve, dacára annak, hogy Olaszország tripoliszi politikája miatt fontosnak tartja a marokkói kérdés rendezését.

A bolgár fejedelem királyunknál. Arra a hírre, hogy Ferdinánd fejedelem Budapesten meglátogatja a királyt, a „Fremdenblatt“ a következőket írja:

Azt illetően, hogy Ferdinánd bolgár fejedelem ő felségét e hónap 19-én Budapesten meg fogja látogatni, úgy értesülünk, hogy Ferdinánd fejedelemnek ő felségénél való látogatása nincs kizárva, az idő és hely dolgában azonban eddig még nem történt döntés. A spanyol királyi pár bécsi látogatásáról értesüléseink szerint mértékadó helyen eddig nem tudnak.

Aehrenthal találkozása a német külügyi államtitkárral. Báró Aehrenthal külügyminiszter szombaton Berchtesgadenben meglátogatja Schön német külügyi államtitkárt, vagy pedig vele Salzburgban találkozik.

A török események.

Budapest, szeptember 3.

Konstantinápolyból mind sűrűbben érkeznek az elégedetlenség hírei. A fővárosba ugyanis százával térnek vissza a politikai menekültek és a száműzöttek. Valamennyien panaszkodnak s elbeszélnek szenvedéseiket. Midhad t pasa fia azt állítja, hogy bizonyítékai vannak, amelyek kétségtelenné teszik, hogy atyját a szultán parancsára megfojtották, de ő elfelejt mindent és az ország érdekében fátyolt vet a multra. A többi visszatérő száműzött nem ilyen nagylelkű és nyíltan lázít a szultán ellen. A csöcselék, mely örömmámorban uszott és lelkesedett a szultánért, amikor visszaállította az alkotmányt, most ellenségesen viselkedik Abdul Hamid iránt s a szultán ma már távolról sem olyan népszerű, mint volt két hét előtt. A nép osztály- és rangkülönbség nélkül hangosan követeli, hogy mondjon le a trónról, de az ifju-török bizottság józan elemei csillapítják a népet s jellemző a komité egy tapasztalt tagjának az a mondása, hogy a szultán a legbecesebb záloga az alkotmánynak. Az ilyen hang azonban nagyon ritka és veszedelmes: nő az elégedetlenség Abdul Hamid ellen.

A száműzetésből visszatért Sabah Eddin herceg megérkezése valóságos diadalmat volt. A Galata-parton vagy 70 ezer ember szorongott egymás mellett, akik türelemmel várakoztak, míg az ifju-török bizottságtól a herceg elé küldött „Principessa Maria“ gőzös a herceggel és a szultán személyét képviselő Abdullah pasával meg nem érkezett a kikötőbe. A herceg a parancsnoki hidon állott és a tömeg fülsiketítő üdvözléseit csökkeljésekkel és egy szivreható, rövid beszéddel viszonzta. Utána a herceg kocsi szállításra került és csak nagy ügyvel-bajjal tudott áthatolni a fellelkesült tömegben. A nagy tolongásban vagy ötven ember a vízbe esett, de sikerült őket kimenteni. Az apjának, Damad pasának holttestét vivő „Senega“ gőzös ma reggel érkezett Konstantinápolyba. A halottas menet valóságos nemzeti ünnep jellegével birt. Sabah Eddin herceg fogadása nagyszerűségben messze fölülmulta Fud pasa fogadtatását. A fogadáson a görögök feltűnő nagyszámban vettek részt, miután a sajtó révén Sabah Eddin herceg, mint nagy görögbarát ismeretes a görögök előtt. A herceget rendkívül ambíciózus férfiak ismerik és így az ő magatartása és eljárása lényegesen befolyásolhatja a politikai helyzetet. Az egész török sajtó Sabah Eddin herceget mint hőst, atyját pedig mint a szabadság vértanúját ünnepli.

A Serveti Funun támadja a kormányt az új államtanácsosok kinevezése miatt valószínűleg azért, mert az egyes szakosztályokban a szultán rokonai vannak. A Tanin, az ifju-törökök lapja a belügyminisztert több mutoszarif kinevezése miatt támadja. A lapok Sabah Eddin herceg megérkezése alkalmából igen rokonszenvesen írnak. A legutolsó pillanatban megváltoztatták a herceg fogadási programját és üdvözlésére csak két fiatal ozmán herceget és két hercegné fiát küldték ki.

Sabah Eddin alig, hogy Konstantinápolyba érkezett, máris politikai tevékenységet fejt ki. Ma

fogja látogatni Joachim patriarkát, hogy megbeszélje vele a macedóniai viszonyok rendezésének módját. A szultán legidősebb fia, Selim effendi 15-én Szalonikibe utazik különvonaton a szultán megbízásából s azt beszélük városszerte, hogy ez előhírnöke a szultán szalonikij látogatásának.

Egy angol újságíró meginterviewolta Monasztirban Enver beyt, aki a török nemzeti forradalmi mozgalmakat huszonhét év óta vezette. Az újságíró Törökország jelenlegi helyzete iránt érdeklődött Enver beynél, aki előbbben egyes személyes természetű megjegyzéseket tett, elmondván, hogy őt a véletlen és nem tudatos terv vitte bele a politikába. Azután kijelentette:

— Ez a forradalom nemzeti és nem katonai forradalom; felkelése egy kétségbeesésbe kergetett egész nemzetnek. A hadsereg nem ura, hanem szolgálja a nemzetnek, eszköze a népakarat érvényesítésének. Az egység és haladás komitéja a kormány mögött áll és ez idő szerint a parlament szerepét tölti be. Ez afféle ellenőrző tanács és informálja a kormányt a közérdek minden ügyében. Ámbár a forradalom a palota zsarnoksága ellen irányult, a komité a szultánt, mint törvényes szuverént miadaddig támogatni fogja, amíg ő az alkotmányt tiszteletben tartja. A macedóniai rend helyreállítása nem a hatalmak eljárásának, hanem a forradalom béketeremtő befolyásának köszönhető és a macedóniai kérdés megoldást fog nyerni önmagától. Az összes ottomán alattvalóknak ki kell venniük részüket a katonai szolgálatból, mert nekünk nemzeti és nem tulnyomóan muzulmán hitű hadseregre van szükségünk. A pánszlávizmus nem foglal helyet a komité programjában. Egyiptom kívül esik terveinek szféráján. Az ifju-török párt nem fog belevegyülni a brit kormány egyiptomi munkájába s az ez országban működő agitatorokat nem fogja támogatni. A liga csak Törökországnak alkotmányos alapon való regenerálásával és fejlődésével foglalkozik és reméli, hogy ebben a működésében mellette lesz Edvard király kormányának támogatása és az angol nép szimpátiája.

A konstantinápolyi lapok ma közlik a szalonikij bizottságnak a választásokra vonatkozólag kibocsátott körlevelét. A körlevél mindenekelőtt kiemeli az egységes eljárási szükségességét, továbbá felsorolja a despotikus uralom által okozott károkat és felszólítja a népet, hogy becsületes képviselőket válasszon s végül ezt mondja:

„Vigyázzatok! Egész Európa szeme mi rajtunk. Ha az egységes haladás politikáját fogjuk követni, támogatni fog, ellenkező esetben pedig rettentő szerencsétlenség éri majd az országot. Ne döntsük a hazát veszélybe.“

Hilmi basa fő kormányzó jelentése szerint az a három bolgár, akiket szombaton Istercevo mellett ismeretlen tettesek meggyilkoltak, tagjai voltak a Vchvista komitének. A lakosság az ifju-törökök elleni agitációjuk miatt oltotta ki életüket.

A szalonikij Orient vasútvonalon még mindig tart a sztrájk. A személyforgalom is megszűnt. A konstantinápoly-drinápolyi vonalon részleges sztrájk tört ki. Általános sztrájk kitörésétől tartanak.

Damade Mahmud basa, Sabah Eddin atyjának temetésén, amely Ejubban ment végbe, óriási ember-tömeg jelent meg. A lapok ma éjjel a szalonikij központi bizottság táviratát vették, amely szigorúan megtiltja a Törökország területén lakó különböző nemzetiségekről, a szabadalmazott provinciákról, a bosnyák és egyiptomi kérdéssről való cikkezést. Azokat, akik e tilalom ellenére cselekszenek, mint hazárlókat fogják büntetni.

A visszahívott török követ, Feti basa, ma távozik Belgrádból, hol 12 éven át képviselte Törökországot. Feti basa a legutóbbi időben a diplomáciai kar doyenje volt.

Pétervárról táviratozzák, hogy a Rees jelentése szerint Konstantinápolyban francia kezdeményezésre megpendítették a berlini szerződés revíziójának tervét. Új kongresszus egybehívására nem lesz szükség, mert az érdekelt hatalmak diplomáciai jegyzékváltás után fognak érintkezni.

A magyar munkás becsülete.

☉

Azt, hogy néhány amerikai nagyvállalkozó magyar munkásokat kér bányába, sokféleképpen fogják magyarázni. A leggyakoribb lesz e glosszák között az, hogy ezzel éppenséggel nem büszkélkedhetünk.

Az amerikai gyárosok kívánsága nem azt bizonyítja, hogy a magyar munkaerő kiváló s elsőrangú, hanem azt, hogy a magyar munkás határtalanul igénytelen, megelégszik majdnem baromi színen lévő életmóddal és ennek következtében olcsóbban is adhatja el munkaejét. Hogy ez nem szimpla hipotézis — folytatják az okoskodást — bizonyoság rá az, hogy a magyar munkásokat nem kvalitásukért keresik; hiszen az amerikai gyárakban csak a szó szoros értelmében vett izomerő érvényesülhet s tanulás, rátermettség, talentum, művészeti készség ott nem érvényesülhet. Ha tehát keresik a magyar munkást, teszik ezt csak azért, mert olcsó, még a kínai kulinál is olcsóbb és így veszedelmes versenytársa a magasabb kultur-igénnyel bíró amerikai munkásnak.

Hát ez igaz. Csak hogy ezt a következtetést nem szabad szó nélkül hagyni. Ez a következtetés úgy tünteti föl a magyar munkást, mintha az egyenesen a kultura és haladás ellensége lenne — akkor, amikor a színházba járó, újságot olvasó, minden nap húst evő amerikai munkás helyére lép, ő, aki „kulturát“ egyáltalában nem fogyaszt, csak nyers ugorkát eszik és pálinkát iszik.

A magyar munkás Amerikában csakugyan nem eszik mindennap húst, színelőadásokat is csak ritkán néz meg és a betűolvasással sem rontja el a szemét. Mindamellett nem szabad azt hinni, hogy azért él így, mert nincsenek nagyobb igényei és a kultura iránt pedig teljesen érzéketlen. Mindenki tudja, hogy tudatosan szállítja le igényeit, hogy takarékoskodhassék, hogy a megtakarított pénzt azután visszavilhesse hazájába. Itt pedig nem pálinkát vásárol az összegyűjtött pénzen, nem is dorbézol, hanem majdnem mindig az az első dolga, hogy házat épít magának.

Ha valaki végig járja most a fölvidéki falvakat, meglepetve fogja látni, hogy a rongyos, düledező, piszkos, csunya viskók között sűrűn emelkednek ki a hóhérszerű, cserepes-fedelű, tágas, barátságos parasztházak. A helybeliek a kérdészködésre mindig ezt válaszolják:

— Amerikai pénzen épült.

Tehát a magyar munkásnak amerikai takarékoskodása elsőrangú kulturöladatot teljesít. Mert hiszen az egészséges, tiszta, tágas lakóház a kultura legelső föltétele. Annyira az, hogy a szociálista álmodozók arra az esetre, ha a szociálisták kezükbe kerítik a hatalmat, az új társadalom első kötelességeként elegendő lakóházak építését emlegetik.

De annak a magyar munkásnak amerikai igénytelensége a kulturának még egyéb ágaiba is belehatol. Ha a magyar munkás Amerikában nem lenne igénytelen, nem jöhetne vissza Magyarországra s itt nem terjeszthetné az amerikai igényeket. Tudjuk, hogy az Amerikát megjárt munkással se a szolgabíró, se az ispán nem bánhatik úgy, mint a falujának határát túl nem lépő legénynyel. A Mikszáth „ja szom dzsentimenje!“ nemcsak a novellában van meg, hanem él a falvakban is. Az „amerikai“ fönnhordja az orrát, itthon már újságot is olvas, a gyerekeit kergeti az iskolába és a mészárosnak, meg a boltosnak legjobb vevője.

Bizonyosra vehető tehát, hogy a magyar munkás amerikai igénytelensége nem vész el teljesen a kultura számára; földuzzasztja az a kulturát, csak hogy nem Amerikában, hanem idehaza, amin bizony mi csak örülhetünk. Sőt bátorsággal lehet állítani, hogy az éveken keresztül tenger fáradtsággal összegyűjtött pénzecske sokkal nagyobb kultur-kovács, mint az a könnyen megkeresett napi két-három dollár, melyet a „nagyigényű“ amerikai még aznap szélnek ereszt.

MEGYÉK ÉS VÁROSOK.

Pestvármegye alispánja, Fazekas Ágoston, szabadságáról visszaérkezett s átvette hivatalának vezetését. Agorasztó Tivadar főjegyző, szeptember 2-án négy heti szabadságra ment.

A Hajduság földarabolása. Rákosi Viktor orsz. képviselő nyílt levelet intézett gróf Andrássy Gyula belügyminiszterhez arra a hírre, hogy egy szabolcs-vármegyei küldöttség, mely Hajdumegye egy részének, három ősi hajdúvárosnak: Nánásnak, Hadházának, Dorognak Szabolcs vármegyéhez való csatlósát kérte. Rákosi Viktor rámutat levelében, hogy a mai Hajdu vármegye a Bocskay vitéz kardja által kihalott történelmi alakulásnak egyenes folytatása. Elképzelhetetlen tehát, hogy a három ősi hajdúváros, melynek területét a hajdu nép vérével szerezte és szorgalmával századokon át fölvirágoztatta s gyarapította, máshova tartozzék, mint Hajdu vármegyéhez. Nánás, Hadház, Dorog, nem szakadhat el a hajduságnak hagyományok által megszentelt földjétől, melynek kebeléről se kishitű elkeseredettség, se Amerika lidérczénye letépni nem tudta. Nánás, Hadház, Dorog népe szívvel-lélekkel ragaszkodik a többi hajdúvároshoz s a hajdúföld egységéhez, melyet századokon át az együtt ontott vér és az együtt végzett munka verejtéke s a közösen átélt szenvedések könyei, tehát a legdrágább és legnemesebb vokal, tették szilárdá, szétválaszthatatlanná, szentté. Minden földarabolás e hű lelkekben élő hagyományok lassu elhalványulását és egykor talán teljes pusztulását jelentené. Rákosi a levélben arra kéri a minisztert, hogy a döntés előtt Hajdu vármegye és a hajdu nép szava is meghallgatást nyerjen.

Székesiehérvár város törvényhatósági bizottsága tegnap tartotta rendes havi közgyűlését dr. Saár Gyula polgármester elnöklésével. Élénk vitát provokált a husrágóság csökkentése tárgyában hozott tanácsi határozat tárgyalása. A tanács ugyanis azt hozta javaslatba, hogy a város, a többi városok mintájára, állítson fel hatósági mészárszéket, miután a húsarak leszállítása végett a mészárosokkal folytatott tárgyalások nem vezettek eredményre. Többek hozzájárulása után a közgyűlés úgy határozott, hogy amennyiben három napon belül a tanács által javasolt árak mellett a mészárosok vonakodnának a húst mérni, úgy a város hatósági mészárszéket állít fel. — Bácsbodrog vármegye átiratát az önálló magyar jegybank felállítására, Somogy vármegye átiratát a szárazság okozta takarmányhiány enyhítése, Trencsén vármegye átiratát a szeszdó-törvény módosítása tárgyában pártolólalag határozották felterjeszteni. A Zenta városban felállítandó Kossuth-szobor javára a közgyűlés 50 koronát szavazott meg.

Arad város közgyűlése a tömeges élelmiszerhamisítások gyorsabb megtorlása céljából elhatározta, hogy feliratot intéz a belügyminiszterhez, hogy Aradon felállítandó vegykísérleti állomást anyagilag segítse. A miniszter most értesítette a várost, hogy a kérelmet nem teljesítheti.

Szolnok város képviselőtestülete Seberényi Tibor városi villamossági mérnököt renitens viselkedése miatt állásától elmozdította. Seberényi felebbezését ma tárgyalta a vármegye közgyűlése és a város határozatát helybenhagyta.

Makó új polgármestere. Makó város közgyűlése a ma megejtett tisztújítás alkalmával polgármesterré Farkas József volt polgármesterrel szemben dr. Galambos Ignác helybeli ügyvédet választotta meg huszonöt szótöbbséggel. Farkas eddigi polgármester 75 szavazatot kapott. A választás teljes rendben folyt le s az egyes pártalakulásoknak semmiféle politikai színezete sem volt. A restaurációnális gyűlés végén az új polgármester tartalmas szék-

foglaló beszédet mondott, melyben magát a mai rendszer rendithetetlen hívének vallotta. Ügyészség és egyéb tisztviselőkké, kettő kivételével, a régieket választották meg ismét, még pedig egyhangulag.

Szepes vármegye alispáni hivatala ez év augusztus havában 52 utlevelet adott ki, amelyek tulajdonosaihoz 17 utitárs csatlakozott. Az utlevélforgalom július havával szemben 17-tel és 36 utitárral kevesebbet tüntet fel. Az elmúlt évben augusztus hónapban 143 utlevelet adott ki az alispáni hivatal 68 utitárral.

Wright Bécsben.

— Eladják-e a repülőgépet? —

Budapest, szeptember 3.

Le-mansi jelentések szerint Wilbur Wright tegnap mr. Hart O'Berg társaságában Bécsbe utazott. A jelentés szerint Wright személyes érintkezésbe fog lépni a hadsereg vezetésével aeroplánjának eladása céljából.

Nem az első eset, hogy a Wright-testvérek megkísérlik repülőgépeiket egyik európai állam kormányának eladni. Első európai útjuk alkalmával Franciaország, Németország és Oroszország katonai stabilitásaival tárgyaltak ebben az ügyben. Akkoriban kerek egy millió frankot kértek találmányukért, melyet az akkori hírek szerint csak azért nem vettek meg tőlük, mert sokalltak az ár magasságát és mert nem találták eléggé biztosnak a gép repülőképességét. Wilbur Wright ezenközben Európában, nem messze Le Maustól, Franciaországban, tényleg bebizonyította, hogy készülékével szabad mozgásokat tud végezni, csak éppen az idő, a magasság és a távolság, ameddig s amelyen a levegőben tudott maradni, nem felelték meg a várakozásoknak. Nagy hátránya továbbá a Wright-készüléknek, hogy a leszálláshoz speciális intézkedésekre van szükség, ami pedig éppen a katonai alkalmazásnál tagadhatatlanul káros fontossággal bír.

Tekintettel arra, hogy a leszállási kísérletek Le Mans mellett sem igen sikerültek az aeroplán sulyosabb sérülése nélkül, alig hihető, hogy a hadsereg vezetése ezidőtájt megegyezést tudna létrehozni Wilbur Wright-tal, még abban az esetben is, ha igaznak bizonyul, hogy az amerikaiak jóval leszállították apparátusuk tekintélyes árát.

A Wright-féle repülőgép eddigi európai működése nem elégheti ki a hadsereg vezetőit, okvetlenül szükséges, hogy komoly tárgyalást csak abban az esetben folytassanak, ha Wrighték további bizonyítékot is adnak aeroplánjuk repülőképességéről és katonai használhatóságáról. Az eddigi leg-hosszabb út, amit Európában leirtak, nyolcz perc és tizenhárom kettőtöd másodpercig tartott. Ezt az utat augusztus 13-án a le-mansi löversenyter fölött tették meg.

Illetékes helyről kijelentik, hogy a hadsereg vezetése Wilbur Wright-ot, illetőleg managerjét, Hart O'Berget meg nem hívta, ajánlat benyújtására fel nem szőlította. Ha mr. Hart O'Berg Bécsbe jön, akkor ugyanazért teszi, amiért annakidején Páris, Berlint és Pétervárt is felkereste, hogy t. i. a hadseregnek, fölszólítás nélkül, felajánlja az aeroplán megvételét. Mindenesetre megfontolandó dolog a hadsereg részéről, hogy megvegye a repülőgépet, akkor, amikor a szakértők kijelentették, hogy egyelőre gondolni se lehet arra, hogy hadászati célokra más, mint motorral ellátott ballont használhassanak. Lehet, hogy a jövő a dinamikus repülőgépe, de a jelen a léghajó.

Sok oldalon az a vélemény, hogy Wrightékkal csak egy pourparler fog folyni, amennyiben a hadsereg vezetése már eleve nagy érdeklődést mutatott az amerikaiak kísérletezése iránt.

AZ EGYETÉRTÉS
szerkesztősége és kiadóhivatala
VI., Eötvös-utca 32. sz. alatt van.

A szerkesztőség telefonja: 788. szám.
A kiadóhivatal telefonja: 706. szám.

Az angolok rólunk.

Budapest, szeptember 3.

Kis náció vagyunk és az európai népfajok között el vagyunk szigetelve. Ez éppen elegendő ok arra, hogy az európai nagy nemzeteknek rokonszenvét politikai aspirációink javára megnyerni iparkodjunk. A kiegyezés óta a germánokkal szemben nagyon is sok jogcímet szereztünk volna arra, hogy elvárjuk tőlük azt, hogy ha egyenesen nem is támogatják nemzeti törekvéseinket, de legalább is jóakarattal semleges álláspontot foglaljanak el azokkal szemben. Hanem hát a németekkel egy baj van, a germán — legalább is Szedán óta — semmiféle más népfajjal nem tud és nem akar rokonszenvezni, a minthogy másrészt az is igaz, hogy ma már minden nemzet többé, vagy kevésbé ellenszenvvel viseltetik a németek irányában.

Hogy az utolsó években az angol sajtó részéről bennünket ért heves támadások, mennyire összefüggésben állanak az angoloknak a németekkel folytatott világpolitikai versengésével, azt eklatánsul bizonyítja az a körülmény, hogy az angol publicisztika — amely monarchiánk erejében és politikai függetlenségében keresi a német világhatalmi törekvések ellensúlyozásának egyik jövőbeli tényezőjét — rögtön elhalmoz bennünket rokonszenvének kegyeivel, mihelyt annak jeleit látja, hogy a nemzeti kérdést közvéleményünk higgadtan kezdi kezelni, ami szerint a Habsburg monarchia konszolidációjának egyik előfeltételét képezi. A legújabb időkben megjelent és a nemzetiségi kérdést objektív szempontokból tárgyaló röpiratok közül „Mercator” műve német fordításban is megjelent és ennek a körülménynek köszönhető az, hogy az angol sajtó is tudomást vett róla. Mercator röpiratában nem valami nagy németbarátnak mutatja be magát, amit az angol sajtó azzal viszonz, hogy a névtelen szerző és a magyar nemzet politikai aspirációi iránt a legnagyobb előzékenységet tanúsítja.

A „Times” Mercator röpiratának kapcsán a következőket írja rólunk:

... A jelenlegi magyar politikusok együgyű és kivétel nélkül magyarosító politikájukkal, kapcsolatban a nemzetiségek üldözésével, a totókat, a ruténeket és bizonyos mértékben a svábokat is a bécsi magyarosítási pártnak karjaiba kergették és a magyarokat Európában is elszigetelték.

A legújabb időkben annak a jele kezd mutatkozni, hogy ennek a rendszernek alapvető gyarlóságát mégis csak fel fogják ismerni. Egy magyar barátom egy terjedelmes röpiratot küldött be hozzám „A nemzetiségi kérdés és a magyar birodalmi eszme” címmel, mely éppen most jelent meg Budapesten magyar és német nyelven. A névtelen óva inti honfitársait, hogy faji türelmetlenségük eltávolodást jelent az Árpádok és az Anjou királyok legjobb tradíciójától, akiknek uralkodása alatt évszázadokon át Magyarország a szomszédos népekkel szemben vonzerőt gyakorolt és összefoglaló gócpontot képezett és akik minden idegen nemzetiségű tehetséges embert a magyar birodalmi eszme szolgálatába tudtak besorozni. Ha mi magyarok — vitatja a szerző — folytatjuk eddigi politikánkat, amely nemzetiségeinket a magyarosítási párt karjaiba hajtja — amely pártnak álma, ha teljességébe mennének, az csak a pángermanizmus prelúdiuma volna — saját halálos ítéletünket fogjuk aláírni, mert ekként mi magunk leszünk azok, akik a germánok és szlávok közötti nagy európai harcot siettetni fogjuk, amely harcból bármelyik faj kerüljön is ki győztesként, annak ellenállni teljesen képtelenek leszünk. Ha mi az idegen fajokkal szemben olyan türelmetlenek akarunk lenni, mint amilyenek a germánok — akkor jobb lesz sátorfáinkat összeszedni és visszamenni Ázsiába. Ellenben ha bizalommal viseltetünk a magyar nemzet vonzereje iránt, ha nemzetiségeinket előzékeny bánásmódban részesítjük, az ő speciális fejlődésüket előmozdítjuk és őket magunk köré csoportosítjuk; nemcsak hogy erősíteni fogjuk önmagunkat, de ezáltal el fogjuk hátrítani az egyedüli akadályt annak, hogy az ausztriai szlávokkal megegyezhessünk, akikkel érdeklünkben áll kooperálni avégből, hogy az osztrák-magyar monarchiából magyar-osztrák birodalmat teremtsünk: egy oly álmoképet, amely egyensúlyt tartana Oroszország és a német birodalom között, amely a militáns pánszlávizmus és pángermanizmus utjait egyaránt eltörlesztelné, melynek a döntő szava volna a Balkán-kérdések rendezésénél és amely államképlet biztosítékot nyújtana Európának az ellen, hogy a Közép-Duna régiójában katasztrófális és erőszakos átalakulások ne következzenek. A német hegemoniát Ausztriában a csehek és lengyelek segítségével meg-

kell törni, külpolitikánknak nem szabad továbbra is csak a német birodalmi külpolitika echojának maradnia. Vissza kell térnünk Andrássy koncepczióhoz és meg kell állnunk helyünket a világban mint egyenlők az egyenlők között.

Röviden összefoglalva ez az értelem a figyelemreméltó röpiratnak. Ha a szerzőnek hangja hazájában nem lesz a pusztában kiáltó szó, akkor a „magyar-osztrák birodalomnak” nagy jövőhöz nyílna reménye. Az a kérdés, hogy vajon a mostani magyar generáció, mely a sovinizmus szűk látóköréhez van hozzászoktatva, képes lesz-e megállítani egy ilyen koncepcziókat a nagyságát és vajjon a magyar fajban a politikai türelem és bölcsesség erényei egyáltalában még felkelthetők-e?

A Spectator, Angliának ez a nagytekintélyű hetilapja, mely már évek óta magyarellenes cikkek egész sorozatának nyújtott tét, a 60 éves uralkodói jubileum kapcsán szintén megemlékezik a nálunk feltűnedező mérsékeltbb politikai irányzatról és a többi között a következőket írja:

... Akármit is mondjanak a magyarok diszkreditálására, azt meg kell adni, hogy alapjában mégis sok politikai bölcséget tanúsítottak és habár a multban sok és nagy baklövéseket követtek is el, szerencsésülre azzal az előnyös tulajdonsággal rendelkeznek, hogy az utolsó percben felismerjék az elkövetett hibákat és javukra fordítsák azokat, mielőtt még késő volna. Az utóbbi időkben jelei mutatkoznak annak, hogy néhány elfogulatlanabb politikus — talán részben annak következtében, hogy a mai kormányzati rendszer több oldalról világitják meg — oly irányzatot törekszik inaugurrálni, hogy a nemzetiségek irányában rokonszenvesebb bánásmód tanúsíttassék. A jelenlegi rendszer mellett a magyarok túlságosan függenek Németország segélyétől és annak tudatára kezdenek ébredni, hogy emiatt a függőség miatt az egész monarchia tönkremegy. Ezen politikai irányváltozásnak nevezetes jelensége található egy röpiratban, amely nemrég jelent meg Budapesten „Mercator” álnév alatt. Bárki legyen is a szerző és bármilyen nemzetiségű, az bizonyos, hogy magyar szempontokból a legmeggyőzőbben indokolja a rendszerváltoztatás szükségességét. A szerző feltételesen törekszik arra, hogy a monarchiában a szupremáciát a magyarok gyakorolják és tekintetben egy magyar politikusnál sem áll hátrább; a különbség csak az, hogy a szerző saját népének számbeli erjét mérlegelve, belátja, hogy a monarchiában a magyarok csak úgy játszhatnak vezető szerepet, ha megszerzik a szlávoknak és egyéb népfajoknak rokonszenvét a magyar kormányzat számára.

A magyarországi szlávoknak és románoknak ép úgy nem áll érdekében magukat a monarchiától elszakítani és a szomszéd államokkal egyesíteni, mint a hogy Ausztriában a lengyelek, csehek és más népfajok sem törekszenek erre és ha a magyarországi nemzetiségek mégis kísértésbe önnének, az csak türelmetlen elnyomatásuknak volna következménye. Egy uralkodó népfaj bizonyára nehezen szánja magát arra, hogy hatalmából engedjen; de ha, ami valószínűnek látszik, a magyarok egyszer annak tudatára ébrednek, hogy az eddigi kormányzati rendszer folytatása mellett uralkodó állásukat teljesen el fogják veszíteni, akkor nem fognak késedelmeskedni abban, hogy oly messzelátó politikusoknak tanácsát kövessék, mint a milyen „Mercator”. Mi angolok mindig rokonszenvezünk a magyarok jogos aspirációival és folyton növekvő érdeklünk az, hogy Ausztria-Magyarország erős legyen, népei pedig összetartsanak. Ezért örömmel üdvözlünk minden oly jelenséget, mint a milyen a június 12-iki nagy császárünnepély és a magyar politika fejlődésének most ismertett kedvező jele, amelyek szerint a Ferenc József uralkodása alatt élő népek felismerik, hogy épugy, ahogy közös lojalitással viseltetnek uralkodójuk iránt, közös céljaik is vannak a nagyvilágban.

EGYHÁZAK.

— (Róm. kat. püspöki konferencia.) Vaszary Kolos bíboros hercegprímás tanácskozással hívta meg ma délelőttre a budavári primási palotába a róm. kat. püspöki kar tagjait, akik már jóval a tanácskozás megkezdése előtt gyülekezni kezdtek a palota fogadótermében, ahol dr. Kohl Medárd, a hercegprímás segédpüspöke és Berger Márk kanonok, szertartásmester fogadta őket. Pontban tíz órakor lépett közük az elnöklő Vaszary Kolos bíboros hercegprímás, akit mély hódolattal üdvözltek.

A tanácskozással megjelentek: Dr. Várossy Gyula kalocsai érsek, Mihályi Viktor gyulafehérvári és fogarasi görög-katolikus érsek, metropolita, gróf Batthyány Vilmos nyitrai segédpüspök, Balázs Lajos rozsnyói, gróf Csáky Károly váci, Csernoch János csanádi, Fischer Colbrie

Ágost kassai, István Vilmos szombathelyi, gróf Majláth Gusztáv erdélyi, dr. Prohászka Ottokár székesfehérvári, Párvy Sándor szepesi, Radnay Farkas besztercebányai, gróf Széchenyi Miklós győri, gróf Zichy Gyula pécsi róm. kat. püspökök, Fehér Ipoly pannonhalmi főapát, Drohobeczky Gyula nagykőrösi, Firczak Gyula munkácsi, Hosszu Vazul lugosi, Radu Demeter nagyvárad, dr. Szabó János szamosújvári és Vályi János eperjesi görög-katolikus püspökök; míg a többiek kimentették elmaradásukat. A hercegprímás rövid ima után megnyitotta az ülést és a jegyzői tisztségre dr. Fischer-Colbrie Ágost püspököt kérte fel. Azután indítványára üdvözlő táviratot menesztettek a királynak és X. Pius pápának. A konferencián mindenekelőtt Várossy Gyula kalocsai érsek, az állandó előkészítő bizottság elnöke tett jelentést a tárgyalásra kerülő ügyekről. A mai értekezleten a legutóbbi püspöki konferencián benem fejezett tárgyak fölött folytatták a tanácskozást. Ezek a tárgyak az autonomia, a kongrua és a tanügyek keretébe tartoznak. Miután a kongrua általános és főkérdéseiben már a mult konferencián végleges döntés történt, a mai értekezleten a részletkérdéseket intézték el. Végül az egyes püspökök referáltak ama tanügyi, egyházi és fegyelmi kérdésekben, amelyeknek megvizsgálására és előkészítésére az április 23-iki püspöki konferencián megbízást kaptak. A püspöki konferencia déli egy órakor véget ért.

— (Vallásos estély.) F. hó 4-én, pénteken este pont fél 8 órakor az Erzsébet-körút 7. sz. alatti teremben, (az udvarban balra) vallásos estély lesz, melyen Webster J. és Forgács Gy. ielkésznek tartanak előadást. Mindenkinek szabad bemenet.

— (A Protestáns Irodalmi Társaság) rendez évi közgyűlését október 1-én és 2-án tartja meg Budapesten. A társaság vezetősége felhívja tagjait, hogy akik ez alkalommal a fővárosba szándékoznak jönni és a kedvezményes jegyre igényt tartanak, ebbeli szándékukat Szóts Farkas thologiai tanár, titkárnak (Budapest, Kálvin-tér 7.) mielőbb jelentsék be.

Az olvasóhoz.

Szeptember 1-ével új előfizetést nyitottunk az „Egyetértés”-re, a legrégebbi s legtekintélyesebb magyar függetlenségi napilapra.

Az „Egyetértés” ugy politikai állásfoglalásában, mint társadalmi, közgazdasági, művészeti és irodalmi szerepében hi marad eddigi nagy multjához, amely a magyar olvasóközönség előtt oly kedvelté, politikai és társadalmi életünkben pedig mindenkor döntő fontosságú tényezővé tette.

Az a függetlenségi politika, amely e lapot nagy hagyományaihoz híven, eddig irányította, ezentúl is mindenben vezérelve lesz. A független, önálló nemzeti állam klépitése, a magyarság állami erejének és mindenben parancsoló uralkodásának érvényesülése, ez az a cél, amelyért az „Egyetértés” ezentúl is törhetetlenül és megújuló intenzívitással küzdeni fog.

Olvasóink ragaszkodása és szeretete egyedül erősségünk, amely ebben a nehéz feladatunkban megsegít. Viszonzásul a legváltozatosabban és a legmegbízhatóbban megszerkesztett nagy magyar napilapot adjuk, amely ugy irányelveinek szigorú betartásával, mint a napl események részletes és pontos feltárásával ezentúl is a vezető helyen fog állani.

Olvasóink az „Egyetértés Vasárnapja” című, gyönyörűen kiállított mellékletet is megkapják vasárnaponként. Nyolcz oldalas, számos reprodukcióval tarkított mellékletünkön előfizetőink megtalálják a hét érdekességét, a kül- és belföld nevezetes eseményeit. Kapnak

ezenkívül elbeszéléseket, karczolatokat, színház történeteket.

A magyar közönségnek az „Egyetértés” a legkedveltebb lapja, ezt a szeretetet ezentúl csak fokozottabb munkássággal fogja kiérdemelni.

Az Egyetértés előfizetési ára:

Egy hónapra . . .	2 kor. 40 fill.
Negyedévre . . .	7 kor. — fill.
Félévre	14 kor. — fill.
Egész évre	28 kor. — fill.

Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek előfizetése lejárt, szíveskedjenek az előfizetés megújításáról idejekorán gondoskodni, hogy a lap szétküldésében fennakadás ne álljon be.

TÁVIRATOK.

A trónörökös a német hadgyakorlatokon.

Ischl, szeptember 3. Ferencz Ferdinánd főherceg szombaton Metzbe utazik, hogy a német császár meghívására részt vegyen a német hadgyakorlatokon.

A perzsa forradalom.

Pétvávár, szeptember 3. (Saját tudósítónktól.) Teheránból jelentik, hogy a sah Liakhov kozák ezredessel és a hű lovas törzsekkel Tebrisbe készül vonulni, hogy feldolja a forradalmárok főfészket.

Közgazdasági táviratok.

Newyork.	szept. 2.	szept. 3.
Buza		
locobuza	103 ³ / ₈	104 ³ / ₄
szeptemberre	104 ³ / ₈	105 ³ / ₈
decemberre	104 ³ / ₈	106
Tengeri		
szeptemberre	89 ¹ / ₂	89 ³ / ₄
decemberre	78 ³ / ₈	79 ³ / ₈
Csikagó.		
Buza		
szeptemberre	97 ¹ / ₄	98 ¹ / ₈
decemberre	96 ³ / ₄	97 ³ / ₈
Tengeri		
szeptemberre	78 ³ / ₄	79 ¹ / ₄

New-York, szept. 3. Gyapot New-Yorkban helyben 9.30 (9.30 tegnap), gyapot októberre 8.53 (8.56), gyapot decemberre 8.44 (8.44), gyapot New-Orleansban helyb. 9.07 (9.12), petroleum stand withe New-Yorkban 8.75 (8.75), petroleum Stand white Filadelfiában 8.70 (8.70), petroleum Refined in Cases 10.90 (10.90) petroleum Credit Balances at Oil City 1.78 (1.78).

Csikagó, szeptember 3. (Zárlat.) Zsir szeptem. 9.67 (tegn. 9.65), zsír októberre 9.72 (tegnap 9.70), szalonna short clear, 9.37 (tegnap 9.24), sertészsír októberre 14.85 (tegnap 14.90)

ÚJDONSÁGOK.

NAPIREND. Naptár. Péntek, szeptember 4. — Róm. kat.: Rozália sz. — Prot.: Rozália. — Görög-orosz: aug. 22. Agatonik. — Zsidó: Elul 8. — A nap két reggel 5 óra 22 perczkor, nyugszik este 6 óra 31 perczkor. — A hold két délután 2 óra 12 perczkor, nyugszik éjjel 10 órakor.

A miniszterek nem fogadnak.

Allandó nyári kiállítás nyitva a Könyves Kálmán művészeti szalonjában Nagymező-utca 37. Belépődíj nincs. — Az Uránia Kigyó-téri szalonja nyitva. Belépődíj 20 fillér. — A Nemzeti Múzeum régiségtára nyitva. — A Szépművészeti Múzeum nyitva. — A Mezőgazdasági Múzeum nyitva. — A Néprajzi Múzeum nyitva. — A Fővárosi Múzeum nyitva. — Az Iparművészeti Múzeum zárva. — A Történelmi Képcsarnok nyitva. — A földtani intézet muzeuma zárva. — A Közlekedési Múzeum nyitva. — A Széchenyi-Múzeum zárva. — Az aquinumi múzeum nyitva egész nap. — A Technológiai Iparmúzeum nyitva. — A Ráth György Múzeum (Városliget) ismét 10. zárva. — Az Erzsébet-Múzeum zárva. — Az orsz. levéltár oklevélkiállítás zárva. — A nyilvános könyvtárak nyitva. — A múzeumok, képlárak, kiállítások és nyilvános könyvtárak rendszerint délelőtt 9 órától vannak nyitva. — A m. kir. központi statisztikai hivatal nyilvános könyvtára a közönség használatára szeptember hó elsejétől kezdve a vasárnapok és ünnepnapok kivételével d. e. 10—1 óráig naponta nyitva áll.

Mekka tíz perc! Tessék kiszállani!

* * *

Nincs percze az idő folyásának, amikor messze keleten az arabiai pusztákon tikkadt karavánok ne baktatnának a próféta megszentelt városa felé. Teveháton, gyalog bukdácsolva tör előre a homokbuczkákon a sok barnított arcú, fehér burnuszos ember; az egyik Törökországból jön, a másik Kisázsziából, a harmadik Perzsiából. És jönnek máshonnan, még messzebb-ről is, Bokharából, Khinából, messze Marokkóból, vagy Zanzibár partvidékéről. A megszentelt föld, amelyiken Ő született, az Ő lába taposott, titkos, láthatatlan szálait kinyújtogatja a mohamedánok lakta föld legtávolabbi határáig. Szegénynek, gazdagnak legfőbb vágya, hogy egyszer elzarándokoljon ide. A kegyes, vallásos legendák misztikus ereje vonzza, hívja őket, hogy a kopár, száraz hegyek közül leereszkedve meglássák Mekkát, ahol a próféta született, éneklő szurákat mormolianak a Kaába-kő előtt porba borulva s legalább egyszer életükben elvégezzék a szent mosakodást a megáldott Zenzem-kut vizéből. És hajtja őket a vágy, hogy a sárga homokos sivatagon tovább kövessék az ő nyomait. Hogy végig kövessék a próféta utját Mekka és Medina közt, hogy sirjanak és jaiवेशकल्लेनेक a Medsed en Nebiben, ahol földön kuszva csókolják a ragyogó mozaik padlót, szemben az Ő sírhelyével. Csodálatos, forró fanatizmus ez; mintha nem is másfélezer esztendő múlt volna el azóta, hogy Mohamed meghalt. Mintha tegnapi történet volna, hogy Allah prófétája itt járt s hirdette az ígét. Mintha mindannyian hallották volna az Ő szavát, érezték volna az Ő kegyes jószágát s most jönnének, hogy önmarczangoló kegyetlen sanyargással újra meggyászolják.

És ebbe a különös duplán barbár, mert középkori és ázsiai világba bántó éllel szól bele egy harsány fiútszó. Tegnap nyitották meg Medinában a sivatagot keresztülvágó mekkai vasutovonalt. Prűszkölő expressz-lokomotivok rohannak végig a karaván-szerailok mellett, be egészen Iszlám legszentebb szívébe. És a kegyes hadszik, az egész gyűlevész persa, turkoman, török tatárhad vonatra ül s a legtelivérelőbb angol nászutasokkal egy vasparipán száguldoznak a próféta sírijához.

Mindenképen furcsa anakronizmus ez. Volt egyszer régen másfél ezer évvel ezelőtt Omár kalifának egy hadvezére, Amru, értelmi színvonalát, vadságot és fanatizmust tekintve a mai kurdoknál vagy turkomannoknál nem kiválóbbr. Ez az Amru végigpusztította egész Egyiptomot, fölperzselte Alexandriát és Alexandriában a híres könyvtárt, amelyikben benne volt az akkori világ minden bölcsessége, minden tudománya. És ezt ezzel az indoklással cselekedte:

— Azokban a könyvekben vagy az van írva, ami a Koránban is olvasható, s akkor feleslegesek, vagy más is van bennük s akkor veszedelmes hazugságok.

Bizonyos, hogy az expansios gőzgépek szerkezete nincsen benne a Koránban s ezeféle szerint — telivér mohamedán föllogás szerint — a Mekkáig futó vasutovonal is veszedelmes és felesleges. Ha a jámbor hadszik tovább is hívek akarnak maradni mesteriükhöz, teveháton, gyalogszerrel haktatnak, majd a sivatagon keresztül a gyorsszárnyu masina mellett.

— Személyi hír. Dr. Fejérfataky László udvari tanácsos külföldi utjáról hazaérkezett és átvette a Nemzeti Múzeum Széchenyi Országos Könyvtárának igazgatását.

— A király. Ischlből érkezett táviratok szerint a király teljesen jól érzi magát, a nátha elmult s alig hagyott valami nyomot. Ferencz Ferdinánd trónörökös mai látogatása a királynál kizárólag a hadgyakorlatok megbeszélésére szólt, ami pedig azt illeti, amit a lapok újságoltak, hogy Lajos Viktor főherceg e hónap végén úsból Ischlbe jön, illetékes helyről megczáfólják. Lajos Viktor főherceg szeptember 8-án Budapestre utazik, ahol 10-én jelen lesz az Örökimádás-templom fölszentelésén és az Erzsébet királyné emlékére rendezett gyászistentiszteleten. Ezen a két ünnepségen jelen lesznek a királyon kívül az összes főherczegek. Lajos Viktor főherczeg Ischlben át utazik Budapestre s valószínűleg Mária Valéria főherczegnővel együtt érkezik ide.

Amália uraci herczegnő leányaival délután ide érkezett és a pályaudvaron Mária Valéria főherczegasszony leányaival, Hedviggel és Elával üdvözölte. A felséges személyiségek a császári villába hajtattak.

— A bolgár fejedelem nem jön Budapestre. A „Fremdenbelatti” megczáfólja a bolgár fejedelem budapesti látogatásának hírért. Ezeket írja: Arra a hirre vonatkozólag, hogy Ferdinánd bolgár fejedelem ő felségét e hónap 19-én Budapestben meg fogja látogatni, úgy értesülünk, hogy Ferdinánd fejedelemnek ő felségénél való látogatása nincs kizárva, de az idő és hely dolgában azonban eddig még nem történt döntés. A spanyol királyi pár bécsi látogatásáról értesülésünk szerint mértékadó helyen eddig nem tudnak.

— Kossuth Ferencz állapota. Kossuth Ferencz kereskedelmi miniszter az éjszakát aránylag elég nyugodtan töltötte. Orvosa, Müller Kálmán professzor ma délelőtt is meglátogatta s föltétlen nyugalmat ajánlott. Kossuth Ferencz ezért most már nem is fogad senkit, csak a minisztérium referenseit, azokat is csak akkor, ha igen fontos ügyben jönnek. A beteg állapotáról egész nap igen sokan érdeklődnek, annál is inkább, mert minduntalan tulzott hírek kelnek szárnyra. Való hogy a miniszter állapota igen súlyos, az orvos azonban reméli, hogy néhány hét múlva teljesen fölgyógyul. Ma a következő jelentést adták ki:

Kossuth Ferencz miniszter az éjszakát nyugodtan töltötte. Az izzadmány felszívódása az izületekben lassan bár, de állandóan halad előre. A miniszter a délelőtti folyamán a kereskedelemügyi minisztérium több referensét fogadta. Tizenegy órakor látogatást tett a miniszternél háziorvosa, dr. Müller Kálmán egyetemi tanár, főrendiházi tag és örömmel konstátálta a tartós javulást, mindazáltal a legnagyobb nyugalmat ajánlotta továbbra is, minek következtében látogatókat fogadnia nem szabad.

— A czárné nagybeteg. A czárné betegségről sűrűn érkeztek hírek Pétervárról, de ezeket épp oly sűrűn meg is czáfólták. Most, úgy látszik, Oroszországban sem titkolják már a czárné betegségét. A legújabb pétervári távirat szerint a czár különösen azért határozta el magát hat heti utazásra, mert a czárné egészsége nagyon kedvezőtlen s orvosa föltétlenül ajánlotta neki a tengeren való tartózkodást. A czárné oly gyöngye, hogy széken kellett őt a hajóra vinni. Szívhaját a legutóbbi évek nagy izgalmai okozták.

— György görög király Bécsben. György görög király Athénbe visszautaztában november vége felé Bécsbe érkezik s ezuttal látogatása hivatalos jellegű lesz, mert szerencsekívánatait meg kifejezni Ferencz József királynak. A görög király nem fogadóban fog megszállni, hanem a király vendége lesz a Burgban és a vasutállomáson Ferencz József király az uralkodóház tagjaival fogja fogadni György királyt. A hivatalos látogatás után a görög király még két-három napot fog tölteni Bécsben szigorú inkognitóban.

— A belügyminiszter adománya. Gróf Andrássy Gyula belügyminiszter a Kaposvárott létesítendő tüdőbeteg-dispenser segélyezésére 5000 koronát engedélyezett.

— Nagy vihar. Az éjjel Kézdivásárhelyen és környékén több óráig tartó záporosó vonult végig, mely Kovásznán a fatelepen dühöngő nagy tüzet is eloltotta.

— **A beteg román király.** A román félhivatalos hírszolgálat mindennap megnyugtató híreket bocsát világgá a román király állapotáról, ami megerősíti a gyanút, hogy Károly király csakugyan súlyosan beteg. A legújabb félhivatalos közleményt a románügynökség teszi közzé. E szerint Norden tanár beható vizsgálatai alapján úgy találta, hogy Károly király egészségi állapotában három év óta nem állt be rosszabbodás. A király jó színben van és erőbeli állapota kielégítő. Ezt az igen kedvező diagnózist Holzknacht Röntgen-sugarakkal végzett vizsgálata is megerősítette. A gyomor igen jól működik. A nyálkahártya csekély hurut következtében kissé zavartan működik. Az időnként jelentkező fájdalmak neurálgikus természetűek. A szív működés kitűnő. A két bécsi tanár holnap elhagyja Színáját.

— **Marienbad jubileuma.** Dr. Reininger polgármester ma az angol királynak Marienbadnak, mint fürdőhelynek 160 éves jubileuma alkalmából készített díszalbumot és arany emlékérmét nyújtott át. Ugyanígy albumot küldött tegnap a polgármester öfelségének is. Edvárd király ma a gyógyteremben huszonöt terítékes lunchot adott. A meghívottak között voltak Liechtenstein herceg kerületi kapitány és neje, gróf Nákó kormányzó és neje, Franekel korvettkapitány és dr. Ott házi orvos. Este Soveral marquis a király tiszteletére diszebédet ad, amelyen Isvolzki miniszter és gróf Berchtold nagykövet nejevel, is résztvesznek. A király holnap délután 4 órakor elhagyja Marienbadot. Edvárd király dr. Reininger polgármesternek és Laschka színházigazgatónak a IV., illetve az V. oszt. Viktória-rendet adományozta. Többen értékes ajándékokat kaptak tőle.

— **A szarajevói és plevllei helyőrség szaporítása.** Egy szarajevói lap értesülése szerint a szarajevói és plevllei helyőrség létszámát föl fogják emelni. A szabadságot tiszteket ezért máris visszahívták és a szabadságot kérő tiszteket ebbeli kérelmükkel elutasították.

— **A heidelbergi filozófiai kongresszus.** Heidelbergben a III. nemzetközi filozófiai kongresszus nagy sikerrel ülészik. A kongresszuson háromszáznál több résztvevő jelent meg. Igen nagy számban vesznek részt Franciaország, Olaszország, Anglia és Amerika képviselői; Magyarországból Kármán Mór, Alexander Bernát, Pikler Gyula, Somló Bódog, Palágyi Menyhért és Waldapfel János tanárok jelentek meg. Feltűnő, hogy a legtöbb nevezetes német bölcsész hiányzik. Kármán, Alexander és Palágyi tegnap és ma nagy hallgatóság előtt tartották meg előadásait, amelyek általános érdeklődéssel találkoztak. A teljes ülésen szerepeltek Royce tanár (Amerika), aki hatalmas előadásában az igazság természetéről beszélt és a pragmatizmus ellen foglalt állást, továbbá Croce (Nápoly) a művészetről tartott előadásával. Mind a kettő a modern idealizmus szellemében beszéltek és fejtegetéseik jelentős új eszmék hirdetése gyanánt tekinthetők. Boutroux (Páris) a modern francia filozófiáról nyújtott áttekintést előadásában, hangoztatva a francia és német szellem testvériségét. Windelband tanár, a kongresszus elnöke, klasszikus előadást tartott a természettörvényről. A kongresszus tiszteletére Heidelberg városa is, Baden nagyhercegség kormánya is egész sor szép ünnepséget rendez. Az oktatásügyi miniszter gyakran megjelenik a kongresszus tanácskozásain. A magyarokat mindenütt nagy rokonszenvvel fogadják.

— **Beledobták az olvasztó kemencébe.** Vértagyasztó szerencsétlenség hírére Teschenből a táviró. A trzinicei vasgyárban egy tizenöt éves munkásfiú az őjelt egy érczel megrakott kocsiban töltötte; tegnap reggel munkások eltolták a kocsit a kohóhoz s az érczet az égő kemencébe dobták. Csak későn vették észre, hogy az érczel együtt a fiú is beledobták a kohóba. A fiú alig egy-két másodperc alatt elégett. Egy másik munkás, aki már tizenhat év óta annál a csónél van alkalmazva, amelyből a tüzes ércz kiömlik, tegnap oly közel állott a cső nyílásához, hogy a hirtelen kiömlő ércz egészen elégette. A munkás egy órára rá meghalt.

— **Molitor Olga eljegyzése.** A berlini Tageblatt közli stuttgarti tudósítójának egy táviratát, hogy Molitor Olgát egy lauterbachi orvos legközelebb el fogja jegyezni.

— **A főkapitány ur figyelmébe.** Azok, akik a déli vasut estéli vonatjaival érkeznek a fővárosba, gyakran tapasztalhatták, hogy elegendő bérkocsit az egész környéken a legjobb akaratral se tudtak szerezni. Kétszeresen terhes és bosszantó azonban ez a felfedezés azokra az utasokra, akik több tagu családdal és podgyászszal érkeznek a fővárosba és igen gyakran kinos negyedórákat kénytelenek eltölteni, amíg sok szaladgálás után és még több fölösleges költség árán végre, valamelyik távolabbi kocsiallomásról tudnak bérkocsit szerezni. Ezen az anomálián sürgősen segíteni kell. Ismerve Bodr Dezső főkapitány ur nobilitását, melylyel az ilyen és hasonló visszásokon segíteni siet, felkérjük, intézkedjék sürgősen, hogy a főváros közönségét és az idegeneket ettől a szükségtelen és városi viszonyainkra nem a legjobb fényt vető állapottól minél előbb megszabadítsa.

— **A bejelentő hivatal újjászervezése.** A belügyminisztériumban régóta dolgoznak a rendőrségi bejelentő hivatal újjászervezésén. Most a munkálatok már annyira haladtak, hogy az új rend életbeléptetése csak rövid idő kérdése. A főváros hatóságához, hozzászólás céljából, megküldötték a vonatkozó tervezetet. E szerint életbeléptetik az egyéni nyilvántartást, mely abból áll, hogy mindenki kap egy-egy törzslapot, amelyen folytonosan följegyzik a lakásváltozásokat. Az uiszülötteket is azonnal be kell jelenteni; a kisdéd szintén törzslapot kap s ezt a születéstől fogva folytonosan vezetik. Az anyakönyvi hivatalok kötelesek lesznek arra, hogy a születés, házasságkötés és halálozás adatait a bejelentő hivatalnak pontosan és kimerítően, azonnal beküldjék. Életbeléptetik továbbá a házak és lakások szerinti való nyilvántartást. Ennek egyik leghumánusabb passzusa az, mely arról szól, hogy azok, akik együtt élnek, de nem törvényes házastársak, leraszított bejelentő lapot küldhetnek be. Az új rend igen sok bajt és hátrányosságot fog megszüntetni. Értesülésünk szerint a belügyminisztériumban értekezlet lesz, amelyen a főváros és rendőrség kiküldöttei is résztvesznek, hogy a bejelentő hivatal újjászervezésére vonatkozó szabályzatot együttesen szövegezzék meg.

— **A zágrábi merénylet közre került.** Arról a vakmerő rablógyilkossági merényletről, amely Zágráb egyik legforgalmasabb utcájában történt, lapunk legutóbbi számában adtunk hírt. Most már arról érkezik tudósítás, hogy a merénylet tegnap este sikerült közrekeríteni. A tettes Svencics Iván munkánklül kereskedő, aki már többször volt büntetve. A bűnös uton szerzett pénzekből Manojlovics Anna nevű kedvesével vidáman tölti az idejét. Tegnap este is a nő társaságában mulatozásból tért haza a lakására, ahol már vártak rá a detektívek, akik nyomban letartóztatták. Megmotozták és mindössze tizenkét fillért találtak nála. Beszállították a főkapitányságra, ahol maga a főkapitány hallgatta ki. Az elvetemült ifju nem tagadta tettét, hanem ezínikus nyugalommal beszélt el a merész támadás összes részleteit. Közben a detektívek házkutatást tartottak a merénylet lakásában. Hamarosan ráakadtak a legfontosabb bűnjelre, a véres pengéjű kése, a ruhaszekrényben pedig a tettes véres nyakkendőjére. Nagy mennyiségben kerültek elő a lakásban ékszertárgyak, gyűrűk, órák, láncok, fülbevalók, brossok, amiket korábbi betörései alkalmával harácsoló össze. A rendőrfőkapitány előtt azzal védekezett, hogy nem akarta megölni az asszonyt. A bűnöst ma délelőtt átkísérték az ügyészség fogházába. A nyolczvan esztendőös Lavrics Sarolta tegnap éjjel tizenegy óra körül visszanyerte az eszméletét és szót néhány szót a körülötte állókhoz, rettenetes kinokról panaszkodott, de alig néhány percz múltával ismét elvesztette az eszméletét. Ma délelőtt a kórházi főorvos úgy nyilatkozott, hogy a nagybeteg állapota valamivel javult, de azért nem hiszi, hogy felépüljön, mert a sebesülés következtében igen sok vért vesztett.

— **Lezuhant vasúti pályatest.** Az Árvavölgyi vasut Istebne és Nagyfalva állomásai között a folytonos esőzések miatt meglazult hat méter meredek vonalrész ma délután az Árva folyóba zuhant. A forgalmat sikerült póthidakkal helyreállítani. Emberéletben nem esett kár.

— **A megsemmisített halálos ítélet.** A semmitőszék ítélete, amelylyel föloldotta a lemergi országos törvényszék halálos ítéletét, nagy föltűnést és még nagyobb felháborodást keltett. A lapok értesülése szerint az új tárgyalás Siczinsky, gróf Potoczky gyilkosa ellen október elején lesz, a „Gazetta Narodova” szerint azonban a tárgyalásra a jövő év februárja előtt aligha kerül sor, mert a gyilkos elmeállapotának megvizsgálása hónapokig fog tartani.

— **Az Erzsébet királyné örökimádás-templom felszentelése.** Az Erzsébet királyné örökimádás-templom építő bizottsága ma véglegesen megállapította a felszentelési ájtatosságok sorrendjét, amely a következő: Szeptember 8-án, kedden, Kisasszony napján reggel fél 8 órakor a templom felszentelése, amely idő alatt a templom el lesz zárva a nagyközönség előtt. Felszentelés után tizenegy órakor ünnepi szent mise, mondja dr. Kohl Medárd felszentelő püspök. Délután egynegyed 6 órakor szent beszéd és szent-séges áldás, tartja dr. Prohászka Ottokár székesfehérvári püspök. Szeptember 9-én, szerdán délelőtt 9 órakor ünnepi szent mise, tartja dr. Várossy Gyula kalocsa és bási érsek és metropolita. Délután öt és egynegyed órakor szent beszéd és szent-séges áldás, tartja Csernoch János csanádi püspök. Szeptember 10-én, csütörtökön délelőtt 11 órakor Erzsébet királyné halálának évfordulója emlékére és a királyné lelkiüdvéért ünnepélyes gyász-mise, amelyen I. Ferencz József király is résztvesz. A gyászistentiszteletet dr. Samassa József bihoros, egri érsek tartja. (Megjelenés 11 órakor, urak fekete díszmagyar, vagy fekete szalonöltözetben, nők fekete utcai ruhában, fekete kalappal.) Délután 5 1/2 órakor szent beszéd és szent-séges áldás, ünnepies Te Deummal. Tartja sípeli Balázs Lajos rozsnyói megyés püspök. A háromnapos ájtatosságra, istentiszteletre és szent beszédekhez a nagyközönségnek szabad a bemenet, de a szeptember 10-én tartandó gyász-misének csak a meghívottak vehetnek részt. Ezen a napon az Üllői-úton a templom környéke el lesz zárva a közönség elől és a rendőri zárvonalon belül csak a meghívóval, illetőleg jeggyel bírók mehetnek. A templomban az udvartartás hivatalnokai és a Szent Imre Egyesület tagjai gondoskodnak a rend fenntartásáról.

— **Öngyilkos uriaszony.** Székesfehérvár városában nagy feltűnést kelt az, hogy özvegy Stern Gyuláné, fiatal uriaszony a lakásán szíven lötte magát és nyomban meghalt. A boldogtalan asszony férjének néhány évvel ezelőtt virágzó üzlete volt Veszprémben, de később változtak a viszonyok és tönkre jutott. Akkor Stern Gyula családjával együtt Székesfehérvárra költözött s ott egy nagykereskedő cégnél kapott alkalmazást. Anyagi romlásba súlyos idegbaja döntötte, ami kínzó fájdalmakat okozott neki. Egyik este idegrohamában elszaladt hazulról, felült a vonatra egy Budapestre szóló jeggyel, azonban Velenceze állomásnál leszállt a vonatról s az éj leple alatt a velencei tóba ölte magát. Reggel a halászok akadtak rá holttestére. Özvegye azóta két kis gyermekével együtt nehéz anyagi viszonyokkal küzdött. A napokban két kis gyermekét, a 9 éves Emmát és a 3 éves Margitot rokonaihoz küldte vidékre. Ugy lát-szik, már ekkor megérlelődött benne sötét szándéka. Ma reggel bezárkózott szobájába és az álló tükrök előtt szíven lötte magát. A dördületet senki nem hallotta s így csak délután akadtak holttestére. A városi főorvos megállapította, hogy az öngyilkosságot a reggeli órákban követte el. Három levelet hagyott hátra, egyet Veszprémben lakó szüleinek, egyet sógorának és egyet a rendőrségnek. Ez utóbbi levélben kéri a rendőrséget, hogy ne boncoltassa fel holttestét és azt írja, hogy azért szánta el magát végzetes tetteire, mert nem volt ereje megküzdeni az étellel. Holttestét beszállították a kórház halottas házába, Veszprémben lakó szüleit pedig táviratban értesítették a gyászos esetről.

— **Családirto pap.** Rettenetes gyilkosság hírére hozza Madridből a táviró. Egy Krasztó nevű káplán két testvérét, tíz és tizenkét éves leányokat, megölte; mind a kettőnek nyakát borotvával keresztül vágta. Csendőrköt letartóztatták Krasztót, aki megvallotta, hogy többi testvérét, a nyját és nagynénjét is meg akarta gyilkolni, hogy így a családi vagyonnak birtokába jusson. Krasztó ezután le akart mondani pápi állásáról s egy szép fiatal leányt akart feleségül venni.

— **Öngyilkos gazda.** Márk János makrai lakos, a falu egyik leggazdagabb birtokosa felkasztotta magát. Tettét állítólag családi körülményei miatt követte el.

— A belgrádi követ Budapesten. Gróf Forgách János belgrádi magyar-osztrák követ tegnap este Budapestre érkezett. A követ látogatásának nincs politikai jellege; gróf Forgách rokonai látogatására érkezett a fővárosba.

— **Osztrák tudós Budapesten.** Dr. Holdhaus Károly, a bécsi muzeum asszisztense Budapestre érkezett, hogy a Magyar Nemzeti Múzeum gazdag gyűjteményeit tanulmányozza. A neves bogarász hosszabb időt fog a fővárosban tölteni és azután Erdélyben és a Dunántul gyűjtőutakat tesz.

— **Félmillió család.** Kurths Erich, a Berliner Reklamegesellschaft üzemvezetője félmillió márkát kitevő adósságok hátrahagyásával megszökött Berlinből. Annak idején üzemvezető volt egy másik reklámtársaságnál, de különféle visszaélések és szédelmések miatt elbocsátották. Legutóbbi csalásait a körözött Schramm Richárd hadnagygal, a hírhedt csalóval közösen követte el. Igen sok berlini kereskedőt károsított meg, sokakat nagyobb összeg erejéig. A „Berliner Ausstellungsgalerie” egymagában 100.000 márkányi kárt szenvedett. Kurths összefüggésbe lépett a cég egyik könyvelőjével s olyan követeléseket hajtott be a cégen, amelyek semmi alappal nem bírtak. Amikor a dolog kitudódott, hamis eskü címén fejjelentették a csalók az Ausstellungsgalerie igazgatóját, akit le is tartóztattak. Mialatt ez vizsgálati fogságban ült, a két szédelő megszökött.

— **A bárókisasszony hiúne.** Egy igen előkelő családból származó fiatal leány eltévelyedéséről érkezik hír Marosvásárhelyről. Báró Bánffy Jolánról, a Bánffy-család egyik szegénysorsú ágának sarjáról van szó, aki Tövisben vendége volt báró Bánffy Károly odaváló postamesternek. A vendéget, mikor odaérkezett, nagy örömmel fogadták és örültek annak is, amikor kijelentette, hogy három hónapig akar ott maradni rokonainál. Történt, hogy egy 4200 koronát tartalmazó pénzeslevél érkezett a postára, amelyet a címzett a megérkezés napján nem vett föl. A postamesternek dolga akadt egy alsófehérmegyei községben. Mielőtt odautazott, a posta pénztárának kulcsát átadta a feleségének, mondván, hogy szolgáltatssa ki a pénzeslevelet, ha a címzett jelentkezik. Ezt meghallotta a bárókisasszony s attól fogva nem volt nyugta többé. Megkerítette a pénztár kulcsát, kivette a pénzeslevelet és — megszökött. Mikor a postamester hazaérkezett, nyomban észrevette a lopást. Nem is gyanakodott másra, mint vendégére. Értesítette a csendőrséget, mely a tolvaj bárókisasszonyt Radnójon letartóztatta. Be is vallotta nyomban a bűnét.

— Egyszer és is mulatni akartam! — mondotta és azután apatikusan követte a csendőröket.

Elfogatása előtt Marosvásárhelyen ékszerket és selymet vásárolt, úgy hogy a 4200 koronából még csak 1000 koronát találtak nála. A megtévelyedett mágnáskisasszonyt Gyulafehérvárra szállították a csendőrök.

— **Eltűnt likörgyáros.** A rendőrségen bejelentették, hogy Németh Manó budapesti születésű 36 éves likörgyáros a múlt hónap 27-én eltávozott Garay-utca 43. számú lakásáról s azóta nyoma veszett. Némethnek a Garay-utca 43. szám alatt volt a likörgyára is, amely azóta zárva van. A rendőrség keresi az eltűnt likörgyárost. Németh Manó közepmagas, nagyon kövér, arca telt, haja dus, sötétbarna, szemé barna, bajusza barna, erős. Kék sakkó-öltöny volt rajta.

— **Még egy halott.** Zágrábi távirat szerint az államvasutak zágráb—csáktornyai vonalán Puscsa-Bisztra állomás környékén történt vasuti katasztrófának újabb halottja került elő. Az elpusztult vasuti kocsik törmelékeinek eltakarításával foglalkozó munkások tegnap este a roncsok alján egy középkorúnak látszó egyszerűen öltözött nő holttestére akadtak. Rögtön értesítették a zágrábi rendőrséget, amely mostanáig még nem tudta megállapítani az illető nő kilétét.

— **Titokzatos rablómerénylet.** A budapesti rendőrség tegnap óta titokzatos bűnüggyel foglalkozik, amelynek főszereplője Bán János lókereskedő. Ezt az embert — mint már tegnap megírtuk — véresen, nagybetegen szállították tegnap a Szent István-kórházba. Állítólag rablók támadták meg, a Cséry-féle szeméttuvarozó-telepnél hasbalőtték, leütötték, aztán elvették több száz koronáját, aranyóráját s egy női aranyláncot, amelyet a feleségének vásárolt.

Bán, aki tulajdonképpen csak ügynök, ma délelőtt kihallgatták. Elmondotta, hogy Makón lovakat vett át bizományba s el is adta azokat a Soroksáru-ton levő lóvágóhídon négyszázhetven koronáért. Zavartan, alig érthető módon beszélt el aztán, hogy a nyugati pályaudvarról tegnap Erzsébetfalvára akart menni. Utközben egy vámhöz ért — nem tudja, melyikhez — s ott két pénzügyőrrel kezdődött, merre kell tovább mennie. Két idegen jött éppen oda, akik megszólították:

— Mink is Erzsébetfalvára megyünk. Ha éppen akarja, elvezetjük.

Velük ment aztán tovább. Egy elhagyottabb helyen utitársai egyszerre megtámadták és addig verték, hogy elvesztette az eszméletét. Az egyik támadó belé is lőtt. Amikor magához tért, Erzsébetfalvától mintegy kétszáz lépésnyire volt. Bevászorgott a közsgbe s ott egy kuruzsló bába kivette hátsójából a golyót. Aztán még elment a 89-es számú orszobába s onnan vitték a kórházba. A pénze s értéktárgyai eltűntek.

Detektíveket küldtek ki mindenfelé. Érdeklődtek az összes vámházikókban, de sehol nem emlékeztek a pénzügyőrök, hogy tegnap Bánhoz hasonló embert láttak volna. Megállapították azonban, hogy Bán tegnap már a nyugati pályaudvaron husz filért kért kölesön egy korecsmárostól. Bán sebe nem is látszik lőtt sebnak. A rendőrségen azt hiszik, hogy Bán a pénzt elmulatta, vagy elrejtette valahol, talán öngyilkos kísérletet is követett el; de a rablótámadást csak koholta. Bán most őrizet alatt marad, amíg a rejtelmes ügyet egészen nem tisztázzák.

— **Ötezer magyar munkás.** A pennsylvániai kőszéniparosok, akik nem tudnak elég munkást kapni, elhatározták, hogy Magyarországból ötezer munkást hozatnak. Az amerikai munkások tiltakozni akarnak külföldi munkások behozatala ellen.

— **Csalás lóverseny-fogadással.** Az 55-ös számú postahivatalban ma délután öt órakor megjelent egy Wohl Endre nevű jól öltözött fiatalember és arra kérte Reszler Géza postatisztet, hogy egy óra múlva, tehát hat órakor bélyegezzon le egy ajánlott levelet a délután két órai bélyegzővel. Reszler Géza postatiszt színelve belement a propozícióba és tudomásul vette, hogy a csekély szolgálatért Wohl Endre kétezer korona jutalmat fizet neki. Egy óra múlva egy Wallner József nevű egyén kíséretében csakugyan visszatért Wohl és átadta az ajánlott levelet, amely Preindl Antal krakkói bukmékernek szült. A tisztviselő kérte az ígért kétezer koronát, mire a két fiatalember ötven koronát ajánlott. Erre elögröttak a detektívek és megállapították, hogy a két egyén a bukméker kárára csalást akart elkövetni, amennyiben a délután folyamán versenyt nyert lovakból állítottak össze egy „halmozást”. A hármas tétben két ló győztes volt és a harmadik helyezetlen, amelyet azért vettek be a halmozásba, hogy manipulációjuk gyanút ne keltsen. A detektívek megállapították, hogy a csalók foglalkozás nélküli, lóversenyészből élő egyének, akik ellen azonban nem lehet eljárni, mert följelentés nincs ellenük. A csalókat, addig, amíg a bukméker följelenti őket, rendőri őrizet alá helyezték.

— **Leégett katonai iskola.** Veszedelmes tűz pusztított az elmúlt éjjel Lisszabonban. Egy katonai iskola teljesen leégett. Az iskolában lakó kilencszáz tiszt és hadapród csak nagynehezen tudott az égő épületből menekülni és sokan közülök égett sebeket szenvedtek. A tűz áttéréjét a szomszédos puska-porraktarra alig tudták megakadályozni.

— **A Lasker—Tarrasch-mérkőzés.** A világbajnokversenyben tegnap kezdődött a hatodik játszma Lasker és Tarrasch között, de nem végződött be és ma folytatták. A parti ötvenhárom húzás után remist adott. A nürnbergi mester a játék elején több pozíciós előnyt szerzett, de később nem tudta helyzetét kiaknázni és gyorsan hátrányba jutott. Ez a játszma azért is figyelemreméltó, mert az eddigi partik közül a leghosszabb volt és mert Lasker francia védelmet választott, holott az eddigi játszmák egytől-egyig Rui Lopez-félék voltak. A verseny állása: Lasker 4, Tarrasch 1, remis 1.

— **Szerencsétlenség egy gyakorlótéren.** A bécsi tüzérségi gyakorlótéren új robbantó lövegek kipróbálása közben szerencsétlenség történt. Egy idő előtt felrobbant töltény súlyosan megsebesített egy Schlesinger Béla nevű utázkatonát és Trebitsch József gyárigazgató is megsérült. A szerterőpködő szilánkoktól a gyakorlótér környékén néhány járókelő is megsebesült.

— **Enyveskezü Circe.** Egész sereg fiatalembert panasolta az utóbbi időben a főkapitányságon, hogy egy csinos fiatal leány meglopta őket, még pedig pásztorórákon. Ma egy százados, aki a honvédelmi miniszteriumban van alkalmazva, tett följelentést, hogy a leány elcsent egy barna táskát, amelyben bankjegyeken kívül hivatalos iratok is voltak. A bediktált személyleírás alapján sikerült az enyveskezü hölgyet előgnni. Kisz el Veronka, jászkarajenői születésű, huszonkét éves leány személyében, aki rendőrségi felügyelet alatt volt. Kihallgatása után letartóztatták. Az akták még nem kerültek meg.

— **Megtámadott erdősz.** Tegnapelőtt este Kiss Bélát, báró Jósika Aladár sztolnai erdőszét két haragosa, Gribován Tódor és Vázi oláh parasztok, midőn ép hazafelé hajtatt Gyaluból, hol előbbi haragosai ellen panaszt emelt a bíróságnál, mert azok házát megrongálták, megtámadták és le akarták ütni, miközben meg is sebesítették. Kiss Béla védelmére vadászkesét rántotta elő s avval Gribován Tódort fején úgy megsebesítette, hogy rövid idő múlva meghalt, másik támadóját pedig három lövéssel súlyosan megsebesítette. A vizsgálat megindult, azonban a vizsgálóbíró Kiss Bélát szabadlábban hagyta, mert tettét önvédelemből követte el.

— **A pinczerek mozgalma.** Az a forrongás, amely hónapok óta tart a budapesti kávéházakban, még egyáltalában nem szűnt meg. Még mindig szemben állanak a vörösek és a sárgák Holnap, pénteken, a Vörös-macska vendéglőben délután telergyakor, este nyelckor és hajnali két órakor, összesen három nagygyűlést tartanak a szervezett pinczerek. Érdekes, hogy most külön szervezkednek a főpinczerek is: Kávéházi Főpinczerek és Fizezők Köre néven egyesületet alakítottak érdekeik védelmére. Az erre vonatkozó felhívást már kibocsátották és a főbb kávéházak főpinczérei, többen, mint ötvenen, már alá is írták és csatlakoztak az új alakuló egyesülethez.

— **Eloptott dinamit.** A veszprémi rendőrség táviratilag értesítette a főkapitányságot, hogy a felsőörsi bánya lezárt barakjából elloptak 21 kiló dinamitot, 15 gyutacsot s négy karika gyujtózsínort. A tolvajok állítólag Budapest felé menekültek.

— **A gázgyári sztrájk epilógusa.** A gázgyári sztrájk alkalmával történt rongálások harmadik tetését fogták el ma Zelinka Ágoston harmincnégy éves esztergályos személyében, aki a tanuvalomások szerint szintén résztvevett a gázcsövek eldugasztásában s a világító-szelepek kinyitásában. Zelinka tma déiben átkisérték az ügyészséghez. Dr. Pető Sándor országgyűlési képviselő járt el a foglyok érdekében s kérte szabadonbocsátásukat. Eddig nem döntöttek az ügyben.

— **Czigányok rablótámadása.** Erdőlak közelében, a vacsi erdőben tíz kóbor cigány megtámadta a vásárosokat. A vásárosok, nagyrészt asszonyok, nem védekezhettek, mire a cigányok pénzüket és értéktárgyaikat elvették. A cigányokat keresik.

— **Nászajándékok.** jegygyűrűk legelőnyösebben Polgár Kálmán műórák ékszertelepén, Budapest, VII., Erzsébet-körut 29., I. em. szerezhetők be. Nagy képes album-árjegyzék bérmentve küldetik.

Reggelizés előtt fél pohár

Schmidthauer-féle

Hasonlóval valódi áldás gyomorba jósoknak és székazoraiában szenvedőknek

Igmándi keserűvíz

gy elrontott gyomrot
2-3 óra alatt tel-
jesen rendbe hozza
Kis üveg 40 fillér.
Nagy üveg 60 fillér.

— **Rablázadás.** A kaiserslauterni fegyházban, így hozza hírül ezt egy müncheni távirat, minap rablázadás tört ki. Amikor Ruplinger nevű felügyelő az osztályát ellenőrizte, a hálóterem aijában több fegyencz a földre teperte s elvette tőle revolverét és a kulcsomót. A felügyelő segélykiáltására előrohantak az örök, de nem tudtak behatolni a hálóterembe, mert a fegyenczek eltorlaszolták az ajtót. A lázadás vezetője egy Noss nevű asztalos, aki gyilkosság miatt került a fegyházba, agyonlőtte magát a felügyelő revolverével és nyomban meghalt. A lázadást gyorsan elfojtották.

— **Kigyulladt fűrészgár.** Batizán Máramaros-megye izavölgyi járásában a Schultz és Polák batizai uradalmi kezelőségének fűrészgára tegnap délután kigyulladt és azóta folyton ég. A kár eddig egy millió korona. Két munkásember oltás közben a lángok közé esett és szénre égett. A m.-szigeti tűzoltók két szivattyúval még az éjjel kimentek Batizára s eddig nem tértek vissza.

— **Lezuhant az emeletről.** Fischer Márkus temesvári gabonakereskedő 34 éves felesége ma délelőtt lezuhant a második emeleten levő lakása előtti folyosóról az udvar aszfaltjára, hol teljesen összezsuzta magát s meghalt. Az asszony a szőnyeget poroló cselédleánnyal beszélgetett s miután szivabajos volt s gyakran szédült, valószínűleg szédülés fogta el s egyensúlyt veszítve, lezuhant.

— **Halálozások.** Dezerécsi Rósa Etelka, óhidi Szigethy Antal volt ügyvédi kamarai elnök özvegye, életének hetvenkettedik évében Zalaegerszegen szeptember 1-én meghalt.

— **Micheibach Fülöp** m. kir. posta- és távirat-felügyelő életének hatvanegyedik esztendejében szeptember 1-én elhunyt Nagykikindán.

— **Örök ifjuság.** A bécsi társaság egyik tekintélyes tagjának, egy ismert gyárigazgatónak kellemtelen esete volt a napokban. Kora reggel éppen éltözködését végezte, midőn váratlanul minden bejelentés nélkül egy ügyvéd barátja tuppant be hozzá. — Hogyan, te fested a hajadat? Most már könnyen megértem, hogy daczára ötven esztendőnek, még mindig oly ifjunak látszol. Az igazgató e szavakkal fordult látogatójához: — Kedves barátom! Félte örözt titkomat tudtad most meg és számítok titoktartásodra és mintegy mentségül hozzátette: Édes istenem, nem szabad öregedniük, én ugyan nem vagyok hiú, de mégis felfoghatod, hogy jól esik fiatalnak látszani. Különben kitűnő hajfestő szert használok, csakis „Tanningene“-vel festem a hajamat.

x **Önkénteseket** felszerel kedvező fizetési feltételekkel Blum Sándor Budapest, Váci-utca 15.

x **Zászlók,** czimerek minden kivitelben kaphatók Linhart színházi festőnél és díszítőnél Budapest, VIII., Hunyadi-utca 27. szám. Árjegyzék ingyen.

x **Fodor-féle vivóterem** a Koronaherceg-utca 3. szám alatt a főváros legnagyobb és legjobban felszerelt torna- és vivóterme, különös gond fordítatik a gyermektorna- és vivásra.

x **Bob-hashajtó** a legkellémesebb, 10 fillér.

x **Álmatlanságban szenved** az emberek egy nagy része, ideges kimerültség, vagy túlfeszített munka következtében. Dr. Hönlig Izsó elektrotherápiai intézetében (Károly-körút 24.) teljesen fájdalomtalan és a lehető legkényelmesebb (mert levegőzni sem kell hozzá) gyógyeljárás (elektromágneses áram, Franklin fejdóche, magas feszültségű áram stb.) vezet sokszor már néhány nap alatt sikerre, még oly eseteknél is, melyek évekig daczoltak mindennemű orvosi kezeléssel.

Nyilt-tér

rovatban közzétételkor nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

Dr. KÁLLAY ZOLTÁN

jogi szemináriuma

Budapest, IV., Magyar-utca 3. szám. Kiváló sikerrel és alaposan készít elő az alapvizsgáktól az ügyvédi vizsgáig bármely jogi vizsgára.

Nem tévesztendő össze hasonló intézetekkel!

Kitűnő csemegeszőllöt

ajok szerint vagy vegyesen szállít postaköszvényként 2 korona 50 fillérért

Lengyel Zoltán gazdasága

Kraszna Szilágy-megye.

SZÍNHÁZ ÉS MŰVÉSZET.

(*) **Uj színi kerület.** Megirtuk, hogy Erdély több városa összeállt és színi kerületet alakított, amelynek Fehér Károly jónevű vidéki szinigazgató lett az igazgatója. Az új kerület első állomása Sepsiszentgyörgy, ahol a kiváló társulat holnap kezdi meg előadásait. A műsoron, a fővárosi színpadokon legnagyobb sikert aratott drámák, színművek, bohózatok és operettek szerepelnek, a társulat tagjai pedig a vidéki színészek és színésznők legjavából vannak összetoborozva. A társulat kiválóbb tagjai: Szilágyi Etel, Zoltán Ilona, Jobbai Anna, Albert Gizella, Sellő René, Fehérmé Sz. Böske, Baranyai Mariska, Szatmári Lajos, Marosi Sándor, Kovács Gyula, Baróti Jenő, Kovács Andor, Balla Ákos, továbbá a nagy karszemélyzet és zenekar.

(*) **Hírek a Nemzeti Színházról.** Holnap, pénteken, Pailleron, „Ahol unatkoznak“ című vígjátékában lép fel először a Népszínház színpadján a Nemzeti Színház vígjátékcszemélyzete. Ezen az estén játszik először az új évadban Rákosi Szidi, Várdi Aranka pedig először játssza Susanne szerepét. Szombatra az „Elmúlt harangok“, Rákosi Viktor és Malonyay Dezső népszerű színműve, vasárnapra pedig a „Liliomfi“, Szigligeti vígjátéka van kitűzve, a czímszerepben Dezsővel. Hétfőn lesz az első mérsékelt helyáru előadás. A „Hamlet“ kerül színre s a czímszerepét Pethes fogja játszani.

(*) **Magyar ember drámai sikere Franciaországban.** A párisi Palais Royal igazgatója még a nyári szezon végén elfogadta előadásra Arányi Jenő „L'illusion“ című vígjátékát, melynek első előadását a vendégszereplői körúton levő színtársulat a minap tartotta a cabourgi színházban. A főszerepeket Lucienne Guett, a Palais Royal és Colin, az Antoine-színház kitűnő művészei nagy sikerrel játszották. A telt ház előtt bemutatott vígjátékot a közönség nagy tetszéssel fogadta s a francia lapok nagy elismeréssel írnak a darab sikeréről és a szerző írói tehetségéről. Arányi Jenő, fia dr. Arányi Miksa volt országgyűlési képviselőnek; a gimnázium alsóbb osztályait még Magyarországon végezte, de fiatal korában kikerülvén Franciaországba, középiskolai és egyetemi tanulmányait már Párisban fejezte be. A francia lapokban számos, érdekes cikket közölt, azonkívül a Progrés-ben, melynek rendes munkatársa, több Magyarországot megismertető tanulmánya jelent meg.

(*) **„Kutya van a kertben“.** A Vigszínházban befejezték a „Kutya van a kertben“ (La puce à l'oreille) című bohózat előkészületeit. Feydeau Georgesnek ez az új darabja is a folytonosan változó, mulatságos helyzeteknek megfelelően, minél szédebb tempót igényel és a Vigszínház együttese hosszabb szünet után ezúttal talál ismét alkalmat arra, hogy összejárójának erejét gyorsmenetű francia újdonásban érvényesítse. Góth Sándor, Szerémi Zoltán, Tihanyi Miklós, Tapolczai Dezső, Vendrei Ferencz, Balassa Jenő, Sarkadi Aladár, Gazsi Mariska, Komlóssy Ilona játszózzák a „Kutya van a kertben“ hálás főszerepeit. Az újdonás bemutatója holnapután, szombaton lesz. Holnap, pénteken a „Tatárjárás“ kerül színre.

(*) **Sztrájk a bécsi Népopperánál.** Bécsből jelentik, hogy a Népopera színpadi munkásai sztrájkba léptek, mert a színház igazgatósága tizenegy társukat elbocsátotta. Az igazgatóság erre az állami munkaközvetítőtől szerzett pótmunkásokat. Azonkívül szükség esetére rendelkezésre állanak a Carl és az An der Wien színházak munkásai is. A sztrájkolók ennek daczára szigorúan kitartanak s követelik a tizenegy elbocsátott munkás visszavételét. Biztosra veszik ugyanis, hogy a nem járatos munkásokkal a színház nem tud majd boldogulni.

(*) **A Természettudományi Társulathól.** A Királyi Magyar Természettudományi Társulat nyári szünete véget ért. Könyvtárát, mely augusztus hónapban rendezési munkálatok miatt zárva volt, újra megnyitotta tagjai előtt. A belső élet is nemsokára a rendes kerékvágásba fog jönni. Hosvai Lajos udvari tanácsos, a társulat főtitkára, aki Karlsbadban áll, a napokban visszatér a fővárosba. A társulat első választmányi ülését október hó közepén tartja meg, amikor a nyáron át felhalmozódott ügyek elintézése mellett, végleges megállapítást nyer a megboldogult Than Károly emlékének megőrkítési módja is.

(*) **Somogyi Mór** tanár, zongoraművész konzervatóriumában, mely a fővárosi zeneintézetek közül legelőkelőbb helyet foglal el és mely az idén tizenötödik évfolyamába lép, a beiratások az összes tanzakokra már megkezdődtek és naponta 6—9-ig eszközölhetők az intézet titkári hivatalában (Erzsébet-

körút 44). Az intézet a múlt tanévben is tizenegy növendék-hangversenyyel bizonyította annak komoly művészi törekvését és a tanárok szakavatottságát. A tanítást, mely szeptember elején veszi kezdetét, az ország legkiválóbb művészei és diplomált tanárok lelkiismeretes gondjával végzik.

(*) **A nő és a társadalom.** A feminista folyóirat szeptemberi száma érdekes cikkben ismerteti a magyar földműves asszonyok modern nőmozgalmát. A cikk szemelvényeket közöl egyszerű parasztasszonyoknak olyan verseiből, amelyeket ezek a nőjogokról, a szabadságról írnak és gyűléseken el szoktak szavalni. Ez a szám tartalmazza Masaryk tanárnak Monogámia és Polygámia című kitűnő cikkének befejező részét. Henriette Firth Az egylett élet hatása a nőre című cikke mellett Demjén Péisner Ella Ködökáció és nem felvilágosítás című cikkét, Mauthner Klárának Anyai kötelesség és Eva van Roy kimerítő szakmunkájának befejezésén kívül igen bő szemle és glossza-rovat egészíti ki a tartalmas feminista közlönyt, amely az egész világ nőmozgalmáról állandóan tájékoztatja az olvasót. A havonta megjelenő lap előfizetési ára félévre 3 korona, megrendelhető a kiadóhivatalnál, VI., Andrassy-ut 83.

FŐVÁROS.

(*) **A Gellért-kórház.** A ragadós betegek számára építette a főváros a Gellért-kórházat. A főváros kérelmére a belügyminiszter ma 25.446 koronát adott az építési költséghez. A város a felszereléshez is kért segítséget, de ezt a kérelmet a miniszter elutasította.

(*) **A piaristák rendháza.** Évtizedes vajadás után talán végre megegyezésre jut a főváros a piaristákkal. A Belváros szabályozásának a befejezését megakadályozta a piarista rendháznak s a belvárosi templomnak a dolga. Százféle érv is volt. Az egyiket a város nem fogadta el, a másikat a szerzet. A középítő igazgató olyan tervet dolgozott ki, amely szerint megkapná a Városház-teret, frontot kapna a Váci-utczában az Eskü-utttól a Kötő-utczáig. A belvárosi templom a piarista rendház és a Duna között épülne meg. A középítő bizottság nem akceptálta a tervet, mert nem akarta föláldozni a Városház-teret. A bizottság Freund Vilmos tervét fogadta el, amely a teret megtartja. A tanács ma a bizottsággal szemben a középítő igazgató tervét fogadta el. Mivel azonban a főváros e szerint a terv szerint jelentékenyen értékesebb telket ad, mint a rendház mai telke, a tanács a következő föltételeket kötezte ki:

A piaristák mai telkének az átcserelése új telkekre természetben történik meg, vagyis a főváros pénz-többletet nem fizet. Tartozik a piarista-rend a belvárosi plébániát megfelelő módon elhelyezni. Köteles eltérni a rend az épület eskü-uti szárnyát csak akkor építhetik ki, ha a plébánia-templomot lebontják. Az új rendház Váci-utczai homlokzatát tartozik a rend a Váci-utczához méltó, monumentális módon megépíttetni és erre a főváros biztosítja magának a befolyását. Biztosítania kell a rendnek a Kigyó-utca folytatásában az átmenő közlekedést. Két év alatt meg kell kezdeni az építkezést.

(*) **Az általános szabályozási terv.** A fővárosi közmunkák tanácsának ma jelent meg az 1907. évről szóló jelentése. Első részében ismerteti az 1870 óta történt nagyobb városrendezési és szabályozási munkálatokat annak az igazolására, hogy a főváros kialakulása nem történt kellő rendszerben. Ezen a fejezeten kívül a rendes évi közmunkákról számol be, amely természetesen évről-évre kisebb méretű lesz, amíg a fővárosi pénzalap nem jut olyan helyzetbe, hogy a város fejlesztésére megszabott hivatását teljesíthesse.

(*) **A Nemzeti Színház előadásai.** A tanács ma kiadta a Nemzeti Színház igazgatóságának a Népszínház épületére a használhatásra szóló engedélyt 1908—1909. évekre.

(*) **Telekszerzés a Sáros-fürdő parkja részére.** A tanács javasolja, hogy a Gellért-hegyen levő Kerkápoly-Bodor-féle telkeket szerezzék meg a Sáros-fürdő parkjának a megbővítésére.

(*) **A főutak világlátása.** Biró Henrik bizottsági tag félévvel ezelőtt indítványt tett a közgyűlésen, hogy a főváros nagyobb forgalmu utait villamossal világítsák. A tanács ma tárgyalta az indítványt s azt a javaslatot teszi a közgyűlésnek, hogy az utcák világlátásának a dolgát halasztsák el a gázvilágítás kérdésének a megoldásáig.

(*) **Árlejtés.** A központi vásárcsarnok perronjának a megbővítése czéljából árlejtést tartatott az egyes munkálatokra a tanács. A vas munkákra elfogadták a 10.759 korona 70 filléres ajánlatot, a burkoló munkákra pedig azt, amelyet 3533 korona 60 fillérért tettek.

SPORT.

Alagi versenyek.

— Második nap. —

Az őszi meeting mai második napján ismét csak belföldi lovasok mérköztek és a papírfirma megint diadalt aratott. Nagyobb meglepetések, mint amilyenek a pesti meetingen napirenden voltak, egyáltalában elő nem fordultak és valamennyi futam a reális esélyű és fogadott lovak győzelmével végződött és így a mai nap a könyvesek érzékeny veszteségével végződött.

Részletes eredmény a következő:

I. Kétévesek eladóversenye. Díj 1200 korona. Táv 1000 méter. 1. Gróf Pejacevich Józsi 56 kg. (Pretzner), 2. Fáy-H. G. Verveine 46 kg. (Peschka), 3. Jankovich Gy. Fincos 51 kg. (Simon). Futottak még: Didon (Pinka), Paganini (Klimscha), Lilly (Baumgartner), Kókler (Smeida). Könnyen két és fél hosszal nyerve, rossz harmadik. — Tot.: 10:20, 20:24, 31, 24.

II. Rubel-akadályverseny. Díj 1600 korona. Táv 4000 méter. 1. Báró Durneisz Gy. 46 Peia 65½ kg. (Fejes), 2. Geist G. 46 Szikra 63½ kg. (Csompora), 3. Haber L. 66 Hársas 68½ kg. (Fürost). Futottak még: Good for nothing (Csikvári) és Új balra (Kollár), mely elbukott. Könnyen öt hosszal nyerve, öt hosszal harmadik. — Tot.: 10:33, 20:27, 28.

III. Gátverseny handicap. Díj 1500 korona. Táv 2800 méter. 1. Mr. Redgrey 46 Galant 64 kg. (Csompora), 2. Goldschmidt 46 Edömér 70½ kg. (Fürost), 3. Báró Neimans 46 Westminster 77 kg. (Fejes). Futottak még: Nikita (Machan), Robot (Csikvári). Küzdelem után nyakhosszal nyerve, három hosszal harmadik. — Tot.: 10:25, 20:30, 55.

IV. Háromévesek gátversenye. Díj 1600 korona. Táv 2400 méter. 1. Báró Inkey József 36 Gara 60 kg. (Csompora), 2. Markovits I. 36 Pisano 63½ kg. (Neuman), 3. Jankovich Gy. 36 Pandora 66 kg. (Fejes). Futottak még: Maurus (Fürost), Nevermore (Ruthardt). Biztosan három hosszal nyerve, három hosszal harmadik. — Tot.: 10:23, 20:23, 45.

V. Buvár-handicap. Díj 1500 korona. Táv 1600 méter. 1. Egyedi L. 36 Bouquet 51½ kg. (Paul), 2. gróf Forgách I. 36 Palotás II. 55 kg. (Hujber), 3. Horthy Sz. 36 Markos 53½ kg. (Krouzil). Futottak még: Liane (Martinkovich), Lothian (Pretzner), Marasquin (Baumgartner), Louis d'or (Tausz), Royal Anne (Klimscha). Biztosan egy és fél hosszal nyerve, egy és fél hosszal harmadik. — Tot.: 10:24, 20:29, 61, 31.

VI. Kétévesek handicapja. Díj 1200 korona. Táv 1200 méter. 1. Beeson A. Jutalom 54½ kg. (Fries), 2. Mr. Redgrey Cointreau 50½ kg. (Kisziváth), 3. báró Inkey J. Bagola 52 kg. (Baumgartner). Futottak még: Bokréta (Pretzner), Főispán (Heidt), Torero (Martinkovich), Patient (Krouzil). Küzdelem után fél hosszal nyerve, fél hosszal harmadik. — Tot.: 10:48, 20:37, 37, 30.

EGYESÜLETEK.

(—) A Nőtisztviselők Országos Egyesülete vasárnap, e hó 6-án kirándulást rendez. Utirány: Szentendre, Püspökszentlászló, Visegrád. Indulás vasárnap reggel a 7 óra 50 perckor induló helyiérdekű vasúttal a Pálffy-térről. Visszatérés este hajóval. Az egyesület ez uton is felhívja a tagtársak és azok vendégeik figyelmét erre a jó gyaloglóknak igen érdekes kirándulásra.

(—) A Budapesti Bölcsészethallgatók Segítő Egyesülete közvetít tanári, nevelői, korrepetitóri, irodai, másolói, rajzoló, fordítói, zeneoktatói s egyéb e körbe tartozó állomásokat úgy helyben, mint vidékre. Ez eljárása által főképp segítyt kíván nyújtani az arra érdemes és tehetséges egyesületi tagoknak; másfelől alkalmat igyekszik adni az ország művelt családjainak arra, hogy ily módon képzett és megbízható ifjakat nyerjenek gyermekeik mellé nevelőkül. A közvetítés a bejelentőkre nézve díjtalan. A bejelentett állomásokra elsősorban bölcsészethallgatókat, (hölgyeket is!) kívánatra azonban okleveles tanárokat, vagy más karon levő hallgatókat is ajánlunk. Ki a nagyközönség köréből az egyesületet igénybe óhajtja venni, ebbeli szándékát személyesen, vagy levélben (a Bölcsészethallgatók Segítő Egyesülete II. titkára hivatalának, Budapest, központi egyetem czímmel ellátva) tudassa, közölve az állomás nemét, időtartamát, s egyéb igényeit s javadalmazás milyenségét.

(—) A Mozdonyvezetők Országos Szövetsége október hó 13-án délelőtt 8 órakor fogja megtartani október havi választmányi ülését. A tárgysorozaton az augusztus hó 11-én megtartott választmányi ülés jegyzőkönyvének hitelesítése, elnöki jelentések, folyó ügyek, indítványok és a legközelebbi választmányi ülés idejének meghatározása szerepelnek.

TÖRVÉNYSZÉK

§ A zirczi választás epilógusa. A múlt évben Zirczen tartott időközi választáson Kossuth Ferencz és a függetlenségi párt hivatalos jelöltje Kállay Frigyes volt huszárifőhadnaggyal szemben, nagy többséggel ugyancsak függetlenségi programmal Ivánka Imre választott meg. A Kállay-párt nyomban etetés, itatás és vesztegetéssel vádolta Ivánka pártját s a veszprémi kir. ügyészség vádat is emelt Kühn Sándor főkortes és huszonnyolcz társa ellen, akik állítólag vesztegettek és etettek Ivánka érdekében. A veszprémi törvényszék vádátanácsa azonban csak huszonegy kortes ellen tartotta fenn a vádat, akik felett tegnap tartották meg a főtárgyalást. A bíróság a tárgyalást befejezván, szeptember 7-én fogja kihirdetni ítéletét.

§ A vácz-rétsági rablótámadás. A nyomozás végre újabb eredményrel tud beszámolni. Amióta Teschenben a három tettes kézrekerült s kétségtelenné vált, hogy a rablómerényletet öt ember követte el, a csendőrség megbízható nyomon kutatót a két elmenekült haramia után. A sziszeki csendőrségnek sikerült végre a negyedik rablót kézrekerítenie. A hirt egy távirat hozta meg a pestvidéki kir. ügyészséghez, amely tegnap érkezett Horvátországból, Sziszekről. Az ottani csendőrség hivatalosan tudatta, hogy elfogtak ott egy vasutépítési munkást, akinél 500 korona készpénzt találtak. Ez a munkás kihallgatása alkalmával beismerte, hogy a Teschenben elfogott Bosznics Nikolájjal ismeretségben áll s együtt dolgozott vele Nógrádverőczen. Beismerte továbbá, hogy a nála talált aranyórát, lánczot és aranygyűrűket 1908. évi augusztus 9-én Zsolnán a Beer-féle ékszerkereskedésben vette. Egy későbbi távirat, melyet ma kapott kézhez dr. Bálint Ernő ügyész, tudatta, hogy ennek a letartóztatott vasutépítési munkásnak ott elfogták a szertőjét is, akinél 5000 korona készpénzt találtak. A nő kihallgatásakor nem tudta igazolni a pénz holszerzését. Az ügyész nyomban táviratilag intézkedett, hogy a két letartóztatottat haladéktalanul indítsák utnak Budapestre. A most letartóztatott egyénnel együtt eddig a nógrádverőczi rablásnak négy tettese került kézre.

§ Meglopott altábornagy. Kellemetlen meglepetés érte ez év július 8-án orsovai Lahner Viktor altábornagyot. Távolléte alatt alkulescsal felnyitották lakásának ajtaját s az iróasztalírókból 1500 korona értékű ékszert és készpénzt loptak el. A megindított nyomozat kiderítette, hogy a lopást Gelencsér Ferencz urasági inas követte el, aki ez év július 1-én lépett ki az altábornagy szolgálatából. Eltávozása előtt azonban a lakásajtó kulcsát magával vitte, hogy alkalomadtán látogatást tehessen a lakásban. A letartóztatott tolvajt ma vontá felelősségre a büntető törvényszék dr. Tholdt bír. elnöklése alatt s a beismerésben levő Gelencsér Ferenczet lopás büntetéseért egy évi börtönrre ítélte. Az ítélet jogerős.

— Boldogtalan szerelem. Ez év augusztus 20-án, Szent István napján délután véres szerelmi dráma játszódott le Mária-Remetén. Paulik Géza volt honvédhadnagy elébe állott a villamos állomás felől jövő volt menyasszonyának, Vopaliczky Irmának:

— Eljöttem utoljára, hogy adj még egy csókot! — szólította meg a leányt, aki azért szakította meg vele a jegyesi viszonyt, mert Paulik nem tudott állást szerezni magának.

A leány beszédbbe eredt volt vőlegényével, aki egyszerre kést rántott s azzal előbb menyasszonyán, azután pedig önmagán ettett életveszélyesen súlyos sebeket. A mentők a leányt és volt vőlegényét az új Szent János-kórházba szállították ápolás végett. Paulik Géza állapota annyira javult már, hogy a tegnapi napon a kórház elbocsátotta. Mielőtt azonban elhagyta volna a kórházat, a pestvidéki ügyészség megkeresésére két detektiv letartóztatta Paulik Gézát s még tegnap délután beszállították a pestvidéki törvényszék fogházába. A vizsgálóbíró még tegnap délután kihallgatta a megtört embert, aki sirva ismerte be, hogy elkeseredésében akarta megölni menyasszonyát és önmagát. A kihallgatás után az ügyészség indítványa alapján elrendelte ellene a vizs-

gálóbíró szándékos emberölés kísérletének büntetéseért a vizsgálatot a vizsgálati fogsággal együtt. Paulik Géza a vizsgálati fogságot elrendelő vizsgálóbírói határozat ellen a vádtanácshoz felfolyamodott.

§ Sikkasztó kárpitósmester. A budapesti kárpitósmesterek betegsegélyző és temetkezési egyesületében nagy panamára jöttek rá ez év nyarán. Wolf Henrik kárpitósmester, az egyesület köztisztviselében álló elnöke a pénztárostól átvett összegekből apránként 3112 korona 26 fillért sikkasztott. Eljárása ez évben a rovancsolásnál tünt ki, amidőn követelték tőle a betéti könyvek felmutatását. Ekkor aztán beismerte Wolf Henrik, hogy hűtlenül sáfárkodott az egyesület vagyonaival s kerek 11 éven keresztül lúste a sikkasztásokat. Dr. Ladányi Árminnak az egyesület nevében tett feljelentésére Wolfot a rendőrség letartóztatta, de utóbb szabadlábra kerülve, sikkasztás büntetéseért került vád alá. A mai, dr. Mikovich bír. elnöklése alatti főtárgyaláson Wolf azzal védekezett, hogy a pénzzel azért nem tud elszámolni, mert nem vezetett számadásokat. A bíróság dr. Uzonyi ügyész vádindítványára sikkasztás büntetéseért egy évi börtönrre ítélte Wolf Henriket, aki felebbezett az ítélet ellen.

KÖZGAZDASÁG.

A magyar-szerb vámszerződés szerb végrehajtási utasítása.

Budapest, szeptember 3.

A szerb pénzügyminiszter augusztus 29-én tette közzé utasítását a szerb-osztrák magyar kereskedelmi szerződés végrehajtása tárgyában. A körrendelet a következőképpen hangzik: A folyó évi augusztus 11-iki törvényhozási határozat alapján a Szerbia és Ausztria és Magyarország között 1908. márczius 1/14-én kötött kereskedelmi szerződés a ratiifikáció kicserélése előtt 1908. augusztus 19/szeptember 1. napján lép életbe. Ehhez képest a vámhivatalok ezen naptól kezdődőleg osztrák és magyar származású árukra az ezen szerződéshez csatolt A) tarifát tartoznak alkalmazni, illetve megadni nekik a legtöbb kedvezményi jogot. Magától értetődik, hogy az összes szerződéses államok áruai a legtöbb kedvezményi elv szerint szintén ezen tarifa értelmében vámolandók el. A B) melléklet határozmányai a határforgalomban megadott külön könnyítésekéről szintén 1908. szeptember 1-én lépnek hatályba. Hangsúlyoztatik, hogy ezen könnyítéseket csak azon határvoná lakosai élvezik, akik a közös határtól 15 kilométernyire esnek. Ezt a körülményt minden egyes esetben bizonyítványokkal vagy hosszabb időre szóló bizonylatokkal kell igazolni. A mi ezen A) tarifának alkalmazását illeti, erre nézve az általános vámtarifáról szóló törvény első szakaszában foglalt határozmányok érvényesek, azaz ezen tarifa csak az abban kifejezetten felhozottakra és megnevezettekre bír érvénnyel. Minden egyébre, amiről ebben a tarifában nincs szó, valamint azokra, amelyekről más szerződéses tarifákban sem történik említés, az 1904. márczius 31-iki általános vámtarifa határozmányai érvényesek. Az ezen szerződés zárljegyzőkönyvének a VIII. szakaszra vonatkozó határozmányai értelmében Ausztriából és Magyarországból való árukhoz, valamint más szerződéses államokból valókhöz ezen túl nem követelendő származási bizonylat. Miután az Ausztriával és Magyarországgal való szerződés életbeléptetésével befejeztük kereskedelmi viszonyaink szabályozását majdnem valamennyi állammal, az 1907. április 18-iki 7960 sz. körrendelet értelmében elesik az 1906. május 12-iki 8874. sz. körrendelet további alkalmazásának szükségessége és azokkal, akik az utóbbi körrendelet alapján hitelekét élveztek, le kell számolni. Ehhez képest a vámhivatalok ezentúl a 8874. sz. körrendelet értelmében hiteleket nem nyújtanak, ennek alapján reexportációt nem teljesítenek, miután az Ausztriával és Magyarországgal kötött kereskedelmi szerződés életbeléptetése folytán ama körrendelet hatályon kívül lép és mindazokkal, akik hiteleket élveztek, le kell számolni. Tudniillik a vámtól vagy az egyik vagy a másik szerződés szerint kell kivetni és amennyiben bizonyos árukra nézve ez a szerződés vámtételt nem tartalmaz, a leszámolást az általános vámtarifa alapján kell megeíteni. Ezt az elszámolást vagy beszédet abban a határidőben kell megeíteni, amely megadott, a legutolsó vámnnyilatkozatban, amely által a legutolsó behozatal az annak idején való vissz-

Kivétel ellenében eszközöltetett. Popovics M. s. k., pénzügyminiszter.

Felszámoló szövetkezetek. Ismét két fővárosi szövetkezet felszámolásáról kapunk hírt. Az egyik a Pestmegyei Takarékegyesület m. sz., amely 1905-ben alakult s 1906-ról 1845 korona nyereséget mutatott ki. Felszámolók: Róna Arnold, Friedmann Ignác, Braun Dávid, Platschek Vilmos, dr. Fleischner Gyula. — A másik felszámoló szövetkezet a Terézvárosi Polgári Bank m. sz. Ez is 1905-ben alakult csak s 1906-ra 1360 korona nyereséget mutatott ki. Felszámolói: László Béla, László Fülöp, Riger Mór.

Uj ammoniasziksó-gyár. Megirtuk annak idején, hogy társaság van alakulóban, melynek célja volna egy ammoniasziksó-gyár építése Désen, ammoniasziksó gyári előállítására, forgalomba hozatala és minden ezen üzemi keretében eső vagy azzal rokonfajú és tárgyú gyári és kereskedelmi üzlet folytatása. Ez a vállalat meg is alakult: Dési magyar ammoniasziksó-gyár részvénytársaság cég alatt három millió korona alaptőkével. Az alapítók által kinevezett s alakuló közgyűlésleg is tudomásul vett és megerősített hét igazgatósági tag a következők: Lukács György, gróf Kornis Károly, Tolnai Arnold, dr. Mayer Lajos, rutkai Ráth Péter, Csatári Frigyes, Veith Béla, kik közül az igazgatóság Lukács Györgyöt elnökül, gróf Kornis Károlyt alelnökül választotta.

Temesvár három milliós kölcsöne. Ismeretes, hogy Temesvár városa elhatározta, hogy három milliós kölcsönt vesz fel. A belügyminiszter tudvalevőleg jóváhagyta a három milliós kölcsön fölvétele iránt hozott közgyűlési határozatot, mire a tanács most — amint értesülünk — intézkedett a kölcsön folyósítása végett. A kölcsönből elsősorban kifizették az Osztrák-Magyar Banknál levő 600.000 koronás lombard-kölcsönt, törlesztették a Pesti Magyar Kereskedelmi Banknál levő 200.000 koronás tartozást, 100.000 koronát visszafizettek a Villamos Vasutnak, 300.000 koronát kifizettek a légszuszogó vételére címén, az összeg többi része pedig a tanács rendelkezésére áll.

A Tátrafüredi h. é. vasút r.-t. Már régebben megirtuk, hogy a kereskedelemügyi m. kir. miniszter által 1907. évi december hó 30-án 105.361/1907. szám alatt a m. kir. miniszterium nevében kiadott engedélyokirat értelmében a cs. és kir. szab. kassa-oderbergi vasút Poprád-Felka állomása mellett kitudulólág Felka, Nagyszalók és Alsótátrafüred érintésű Ótátrafüredig vezetendő helyi érdekű villamos vasutnak és ennek kiegészítő részeként Ótátrafüredtől a Tarajkáiig vezetendő villamos síkló vasutnak kiépítése és üzemben tartása céljából: Tátrafüredi helyi érdekű villamos vasutak részvénytársaság cég alatt társaság alakult 2.260.200 korona alaptőkével. Ez az összeg 7958 darab, egyenként 200 korona névértékű bemutatóra szóló elsőbbségi részvényre (1.591.600 korona névértékben) és 3343 darab, egyenként 200 korona névértékű bemutatóra szóló törzsrészvényre (668.600 korona névértékben) oszlik. Az igazgatóság: 12—20 tagból áll, kik közül egyet a kereskedelemügyi miniszter nevez ki. Az első igazgatóság tagjaiul kineveztek a kereskedelemügyi m. kir. miniszter által: Dr. Hazay Radó, alapítók által: Székely Ferencz, maróthi Fürst Bertalan, dr. Dalnok Béla, dr. Kállay Zoltán, Hadinger Adolf, Stromsky Sándor, Török Emil, gróf Benyovszky Sándor, sátorközi dr. Rosenberg Gyula, Krieger Vilmos, Matejko Vincze, Hermann Henrik, Prihradny Oszkár, dr. Weiss Miksa, Hoepfner Gusztáv, dr. Okolicsányi Zoltán, dr. Papp Dávid és Egger Gyula, kiknek ebbeli minőségűvet és cégjegyzési jogosultságukat a törvényszék most bejegyezte.

Mozgalom a Budapesti Kerületi Munkásbiztosítónál. Több ízben foglalkoztunk már a kerületi munkásbiztosítónál levő zavaros állapotokkal. Megirtuk, hogy a pótlék-megvonás miatt az intézeti tisztviselők szervezkednek és a sztrájk kimondásától sem riadnak vissza. E tárgyban az igazgatóságtól ma a következő nyilatkozatot vettük:

„A napokban több napilapban olyan értelmű hír jelent meg, mintha a Budapesti Kerületi Munkásbiztosító Pénztár tisztviselői, a már megszavazott, egyideig folyósított, de legutóbb megvont fizetési pótlék kivívása érdekében sztrájkba szándékoznának lépni, sőt egyik értekezletükön elő is készítették volna már a sztrájkot. A történeti igazság kedvéért tartozunk kijelenteni, hogy igaz ugyan, hogy nevezett pénztár tisztviselői között nagy és érthető izgalmat keltett a pótlék megvonásának híre és erős is az elhatározásuk, hogy igazaik érdekében minden törvényes eszközt megragadnak, azonban szó sincs a sztrájk szándékáról s természetesen annál kevésbé lehetett szó a sztrájk előkészítéséről. Már azért sem, mert a pénztár tisztviselői tisztában vannak azzal, hogy a pénztári adminisztráció megzavarása elsősorban a beteg munkásokat sújtaná, ami nem lehet szándéka a pénztári tisztviselőknél.

E nyilatkozat nem, hogy meg nem czáfolja, hanem teljesen fedi a mi híradásunkat, amelyben csak a pótlék-megvonás nyomán támadt izgalmakról beszámolván, a tisztviselők szervezkedési mozgalmát tettük szóvá.

A Magyar Hadfelszerelési Gyár részvényeinek csökkenése. E cím alatti mai hírünkre a Magyar Pénztártervezet Központi Hitelbankja azt közli velünk, hogy ezen vállalatnál semminemű összeköttetésben nem áll és ez okból a vállalat részvényeinek áralakulásához sincsen semmi köze. Amikor ezt készséggel konstatáljuk, csak azt jegyezzük meg, hogy a mi tudomásunk szerint éppen a Magyar Pénztártervezet Központi Hitelbankja volt az, amely a Hadfelszerelési Gyár R.-t. papírjait a tőzsdére bevezette s így joggal tételeztük fel, hogy a Pénztártervezet Hitelbankjának mégis van valami köze a Hadfelszerelési Gyár R.-t. papírjaihoz.

Uj oláh pénztártervezet. A Fogarasmegyében levő Herszényben „Graniterul” Takarékpénztár R.-T. czímmel új pénztártervezet alakult 2.250 korona alaptőkével. Hogy ezzel a pénzzel valami nagy közzgazdasági tevékenységet nem fognak kifejthetni a Graniterul intézői, az bizonyos, azonban az apró hitelekre szoruló oláh gazdákat mégis befolyásuk alá vetik. Nem is akarnak mást. Mert ezek a törpe oláh pénztártervezetek bizony nem annyira a hangsúlyozott „kereskedelmi szellemet”, mint inkább a dákóromán népbolonditást szolgálják.

Az osztályorszátlék mai húzásán a következő nagyobb nyereseményeket sorsolták ki:

- 3000 koronát nyert: 37067.
- 2000 koronát nyertek: 53089 89749 115593 116243 119614.
- 1000 koronát nyertek: 4534 35350 64721 69208 78831 101529.
- 500 koronát nyertek: 187 1282 2876 5596 7118 7236 13606 17478 24148 29911 29218 31860 33589 33583 35190 36644 41420 42177 46332 49209 49677 50391 51931 56687 61095 63109 65052 65794 67941 70123 77501 84223 84267 88967 90877 91524 91788 92634 93713 93248 96006 100641 105648 106782 109806 110922 112393 114833 116241 119233 120885 122856 124968 124834

A többi kihuzott számok 200 koronát nyertek.

Uj külföldi gépképviselet hazánkban. Az Ingersoll Rand Compagnie amerikai gépgyár Budapesten a Fehérvári-úton fióktelepet létesített a the Ingersoll Sergeant drill Company szisztémájú gépek előállítására és értékesítésére. A korlátolt felelősségű fióktársasági tőke 40.000 márka. Társasági üzletvezető William Maine Treglow mernök.

Kivétel a Keletre. A jassy-i piac és nevezetesen az ottan kézműáru-üzlet helyzetéről bizalmas értesítések érkeztek, melyeket érdekeltek cégünk meg tudhatnak a m. kir. Kereskedelmi Múzeumban. Egyben megemlítjük, hogy egy nagy athéni bank két igazgatója ez idő szerint Budapesten időzik és magyar kiviteli cégekkel üzleti összeköttetéseket igyekszik létesíteni. A görög piac iránt érdeklődő cégek a Kereskedelmi Múzeumnál kaphatnak bővebb értesítést.

A közúti közlekedés fejlesztése Bihar megyében. Mióta a Westinghouse cég az autobuszok gyártására berendezkedett, azóta többfelé tett kísérletet a

közúti személyszállítás lebonyolítására autobuszok segítségével. Legújabbán a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank is érdeklődik az ujtás iránt s a bihari vállalat finanszírozására is vállalkozott. Bihar vármegye közzgazgatási bizottsága ugyanis elhatározta, hogy a vármegye területén, erre alkalmas utvonalonokon autobusz-járatokat létesít. A bizottság a következő utvonalakot találta az autobusz-közlekedésre alkalmasnak: 1. nagyvárad—lesztenke—beéli ut; 2. nagyvárad—belényes—vaskóhi ut; 3. berettyóújfalú—biharszentmárton—zsákadarvas—csökmői ut; 5. biharponasaj—hosszupályi ut; 6. nagyvárad—biharmargittai ut. Az első kettő dombos jellegű, az utóbbiak pedig sík jellegű utvonalak. Az autobusz-közlekedés megvalósítási ügyében Rozdonyi Sándor budapesti műszaki irodája kérvényt intézett Bihar vármegye alispánjához, amelyben tudatja, hogy az ujtás érdekében közvetlen érintkezésbe lépett az államépítészeti hivatallal, mely az autobuszközlekedés sikeres megindítására a következő három utvonalat jelölte ki: 1. nagyvárad—beéli ut, 2. nagyvárad—vaskóhi ut, 3. berettyóújfalú—debreczeni ut. Rozdonyi mindhárom utvonallal beruházási, üzemi és jövedelmezőségi számításot készített és ajánlkozott a fentemlített három utvonallal a társas gépkocsik bevezetésére. A finanszírozás kérdése Rozdonyi szerint úgy oldható meg, hogy az utvonalak mentén fekvő községek bizonyos időn belül törlesztendő kölcsönökkel járuljanak az ujtás megvalósításához s a kölcsönök vezetését egy végrehajtó-bizottságra ruházzák. Rozdonyi már összeköttetésbe lépett a Pesti Magyar Kereskedelmi Bankkal, amely hajlandó minden általa véglegesített üzletet 5½%-os kamattal finanszírozni és a kölcsönt 10 évi időtartamra 8% kamattal engedélyezni. E terv szerint a vállalat évi 25% tiszta hasznot hajtana. A műszaki részt a Westinghouse cég vállalná el.

Uj telefonállomás. Kossuth Ferencz kereskedelemügyi miniszter rendeletére Ujkécskén (Pest-Pilis-Solt-Kis-Kun megyében) a budapesti m. kir. posta-és távirat-igazgatóság új távbeszélő-központot rendezett be és azt a forgalomnak már át is adták. Ezen új központ, tekintettel Ujkécske község földrajzi fekvésére a Jász-Nagy-Kun-Szolnok vármegyei törvényhatósági hálózatba kapcsoltatott be és egyelőre ugyanezen hálózat forgalmában vesz részt.

A düsseldorfi zugbankok. Ugy látszik nemcsak mi felénk virágznak a zugbankok. Akadnak széles Németországban is bőven. Így Düsseldorfban és környékén valami „Händelsbank A.-G.” küldözget szét körleveleket, amelyek mindenfelé gyanus fejedatásra lelnek. Mivel feltehető, hogy a hangzatos czímmel bíró zugbank felkeresi a mi hiszékeny közönségünket is, figyelmeztetjük rá az érdekelteket.

Japán kiállítás 1912-ben. A japán földművelésügyi és kereskedelemügyi miniszter ellenőrzése mellett 1912-ben nagy kiállítást rendeznek Tokióban, amely nemzetközi kiállítás jellegével fog birni. A japán kormány a kiállítás költségeinek fedezésére 12.500.000 koronát irányzott elő, s ezenkívül egyes hatóságok is fognak a kiadásokhoz bizonyos összeggel járulni. A kiállítandó tárgyakat öt csoportba osztják. Ezek: 1. Közzgaztatási-, 2. Tudományos-, 3. Gép-, 4. Villamosági- és 5. Kézműáruosztály. A külföldet elsősorban a gép- és villamosági osztály érdekli, amennyiben a rendezőség ezen osztályokban szándékozik mindent bemutatni, ami a japán ipar és kereskedelem fejlődését van hivatva előmozdítani. A kiállítandó cikkek egyuttal el is adhatók. Különösen nagy súlyt helyez a rendezőség a vízierő kihasználására szolgáló gépekre, közúti kocsikra, villamos motorokra és világítási cikkek kiállítására.

A Végrehajtási novella magyarázata. Ezen a címen dr. Nyári Jenő budapesti ügyvéd tollából a Magyarországi Pénztártervezet Országos Szövetsége megbízásából és kiadásában terjedelmes tanulmány jelent meg, amely a novella általános hatásainak szabatos ismertetése után a novella egyes rendelkezéseit be-

HETI MUSOR.

Szeptember		Nemzeti Színház	M. kir. Operaház	Vígsház	Biraly Színház	Magyar Színház	Uránia	Pov. nyári színház
5	Szombat	Elnémult harang	—	Kutya van a kertbe	A vig özvegy	Tűz a gyárban	—	Hoffmann meséi
6	Vasárnap d. u. este	Liliomfi	—	Nafain Kutya van a kertbe	100 év múlva A vig özvegy	Gretchen Tűz a gyárban	—	Szep Helena A gyimesi vad- virág

ható ismertetés és bírálat tárgyává teszi. A munka az egész kül- és belföldi irodalom és joganyag ismeretével élvezetesen van megírva, értékét különösen számos gyakorlati utmutatásai és a tovella eddigi kommentárainak kritikája emelik. A mű megrendelhető a Pénzüntézetek Szövetségénél, valamint könyvkereskedésekben 2 korona 50 fillérért.

A mezőgazdasági kamarákról szóló törvényjavaslat véleményezése tárgyában legutóbb a Csongrád vármegyei Gazdasági Egyesület dolgozott ki részletes javaslatot és terjesztette be a Gazdasági Egyesületek Országos Szövetségéhez. A véleményes javaslat különféle módosításokat ajánl, melyek leglényegesebbje, hogy az országos kamara létesítését nem kívánja, hanem e helyett a földmivélségi minisztérium kebelében kívánna egy, kizárólag a vidéki kamarákkal érintkező osztályt. A vidéki kamarákat pedig a csongrádmegyei javaslat meggyöként óhajtja akként, hogy teljes egészében vegyék át a mai vármegyei központi mezőgazdasági bizottságok jogkörét. E két pont körül forog azután a többi módosítás, melyet a Csongrád vármegyei Gazdasági Egyesület a mezőgazdasági kamarákról szóló törvényjavaslat ügyében az O. M. G. E. figyelmébe ajánl. A törvényjavaslatl foglalkoztak a kiscsárdák is, vasárnap a Magyarországi Kisbirtokosok Szövetsége által Békésen megtartott gazdasági ülésükön. A kiscsárdák kimondták, hogy nehézményezik, hogy Darányi miniszter e kérdésben a kiscsárdák meglévő szerveit meghallgatni nem kívánja s a javaslatot a kisbirtokos szövetségnek meg nem küldötte, mindazonáltal a mezőgazdasági kamarák megszervezését feltétlenül és mielőbb követelik.

A Kereskedelmi Múzeum levelezői. A kereskedelmiügyi miniszter Vajkai Nándort Genovába küldötte ki, hogy ott mint a m. kir. Kereskedelmi Múzeum levelezője működök. — Fenyves Fülöpnek, a Magyar Kereskedelmi Részvénytársaság szalonikii fiókja vezetőjének pedig megbízást adott, hogy Szalonikiban szintén mint a Múzeum levelezője működök. — A miniszter továbbá Sarbó Emilt, a Múzeum volt novorossziki levelezőjét, továbbá Wottitz Pált, a múzeum antwerpeni levelezőjét, végül Ehrenreich E. Emil liverpooli muzeumi levelezőt megbízatása alól felmentette. — Patak Gusztáv albániai és Antal Oszkár görögországi muzeumi levelezők Budapestre érkeztek és az érdeklődőknek szívesen adnak mindennemű felvilágosítást működési területük üzleti viszonyairól.

Esti szaktanfolyamok. A Kereskedelmi Alkalmazottak Országos Egyesülete által tartott és a minisztériumok felügyelete alatt működő esti kereskedelmi szaktanfolyamok a beiratások szeptember 3-án kezdődnek. Az egyesület kezdő és haladó tanfolyamokat tart fenn. Beiratkozni lehet az egyesületben, V. Nagykorona-utca 13. sz., I. em., délután 5 órától este 9 óráig. Kívánatos lenne, ha e szép intézményt minél számosabban vennék igénybe.

DR. HÖNIG IZSÓ

Elektrotherapiai és Röntgenintézet. Elektromágneses nyújtás
Budapest, IV. Károly-körút 24. sz. I. em. Lift
Telefon 102-39.

Gyógytényezők:
Elektromágneses gyógyítás.
Röntgen sugarakkal való kezelés.
Magas feszültségű árammal való kezelés (Arsonvalisatio).
Kék fényvel való kezelés.
Villamos hőfürdők (Elektrotherm).
Villamos fényfürdők.
Villamos masszázs (Vibratio).
Galván, Farad és Franklin árammal való kezelés.
Villamos vízfürdők.
Szárazfürdők.
Főbb javallatok:
Általános idegesség (neurasthenia, hysteria).
Rendelés d. e. 8-11-ig, d. u. 2-6-ig.
Eszaki és déli napon át — — kívánatra prospektus.

Felelős szerkesztő:

PURJESZ LAJOS.

Kiadótulajdonos:

A Magyar Ujságkiadó Részvénytársaság.

Igazgató: ERDŐS ARMAND

TŐZSDÉK.

A BUDAPESTI ÁRU- ÉS ÉRTÉKTŐZSDE

Gabonatőzsde.

Budapest, szeptember 3.

A készáru piacra az ajánlatok buzában állandóan mérsékeltek, míg a fogyasztók kereslete tovább is kedvező, az üzlet tendenciája tehát ma is szilárd volt és a tulajdonosok 5 fillérrel magasabb árakat értek el. Eladott ca. 60.000 mm. Rozs szinte 5 fillérrel drágább, árpa jobb árakon elkelt, zab ártartó, tengeri szilárd. A határidőpiacon a mai üzlet mindjárt megnyitáskor szilárdan és a tegnapi zárlatnál némileg magasabb jegyzésekkel indult meg. A forgalom folyamán igen jó vételkedv mutatkozott, ami később még fokozódott is, mire csak még jobban szilárdult az irányzat és mérsékeltén még tovább emelkedtek az árfolyamok. A tegnapi zárathoz képest, végeredményképen ma az okt. buza tíz fillérrel, az áprilisi buza hat fillérrel, az októberi rozs nyolcz fillérrel, az októberi zab hat fillérrel, a májusi tengeri nyolcz fillérrel javította az árfolyamát.

A készáru jegyzése a mai tőzsdén a következő volt:

Buza	kilós	Ár 100 kg.	kilós	Ár 100 kg.
Tiszavidéki uj	75	—	79	22.85—23.85
"	76	—	80	23.05—23.65
"	77	22.60—23.10	81	23.05—23.75
"	78	22.70—23.20	82	—
Fejérmegyei uj	75	—	79	22.5—23.05
"	76	—	80	22.85—23.45
"	77	22.80—22.80	81	—
"	78	22.50—22.80	82	—
Pestvidéki uj	74	—	78	22.50—22.8
"	75	—	79	22.65—22.15
"	76	—	80	22.95—23.55
"	77	22.40—22.90	81	—
Bdmsági uj	74	—	78	22.60—22.10
"	75	—	79	22.75—23.25
"	76	—	80	22.95—23.55
"	77	22.50—22.8	81	23.05—23.65
Bácskai uj	74	—	78	22.50—23.10
"	75	—	79	22.65—23.25
"	76	—	80	22.85—23.55
"	77	22.40—22.8	81	—
Rozs I.-rendű uj	—	—	—	18.80—18.95
középmínőségű uj	—	—	—	18.45—18.70
Árpa takarmány I.-rendű	—	—	—	15.75—15.90
II.-rendű	—	—	—	15.40—15.65
Zab I.-rendű	—	—	—	16.60—16.80
II.-rendű	—	—	—	16.20—16.50
Tengeri belföldi uj	—	—	—	16.25—16.40
Repce: Káposztarepce	—	—	—	—
Köles	—	—	—	—

A készáru piacon elkelt:

Buza. Tiszavidéki: 100 mm. 80.5 kg. 29.70 korona, 300 mm. 80 kg. 29.30 korona, felső, 2100 mm. 80 kg. 29.50 korona, 600 mm. 80 kg. 29.35 korona, 600 mm. 80 kg. 29.60 korona, 200 mm. 80 kg. 23.50 korona, 1000 mm. 80 kg. 23.80 korona, 500 mm. 80 kg. 29.70 korona, 300 mm. 80 kg. 23.75 korona, 400 mm. 80 kg. 23.65 korona, 300 mm. 79 kg. 23.10 korona, felső, 500 mm. 79 kg. 23.20 korona, 100 mm. 79 kg. 23.20 korona, -000 mm. 79 kg. 23.80 korona, 500 mm. 79.5 kg. 23.30 korona, 500 mm. 79.5 kg. 23.30 korona, 5000 mm. 79.4 kg. 22.70 korona, 100 mm. 79 kg. 23.40 korona, 200 mm. 78.5 kg. 23.40 korona, 150 mm. 79 kg. 23.40 korona, 400 mm. 79 kg. 23.65 korona, 500 mm. 78.5 kg. 23.20 korona, 100 mm. 78 kg. 22.— korona, 300 mm. 78 kg. 23.20 korona, 200 mm. 78.5 kg. 23.20 korona, 450 mm. 78 kg. 21.80 korona, 500 mm. 77 kg. 22.20 korona, felső.

Pestvidéki: 400 mm. 79 kg. 23.30 korona, 300 mm. 80 kg. 23.30 korona, 150 mm. 79 kg. 23.10 korona, 100 mm. 78.5 kg. 22.60 korona, sárga, 100 mm. 78 kg. 23.— korona, 200 mm. 78 kg. 23.— korona, 100 mm. 77 kg. 22.80 korona, 200 mm. 76.5 kg. 22.75 korona, 150 mm. 74.8 kg. 20.— korona, üszkös.

Fehérmegyei: 100 mm. 77.5 kg. 22.90 korona, 150 mm. 77 kg. 22.70 korona, 100 mm. 77 kg. 22.30 kor.

Felsőmagyarországi: 650 mm. 80 kg. 23.35 korona, 350 mm. 79 kg. 23.20 korona.

Bácskai: 150 mm. 79 kg. 23.40 korona, 400 mm. 78 kg. 21.60 korona. üszkös

Dunai: 3370 mm. 78 kg. 23.10 korona.

Verbászi: 4200 mm. 73.5 kg. 23.04 korona.

Szentesi: 5000 mm. 79.4 kg. 23.70 korona,

Bánsági: 2540 mm. 79.5 kg. 23.— korona, 100 mm. 78 kg. 23.20 korona, 100 mm. 80 kg. 23.20 korona, 100 mm. 78.5 kg. 23.20 korona, 12.000 mm. 79 kg. 23.60 korona.

Hartai: 1700 mm. 78.5 kg. 23.10 korona, 750 mm. 78 kg. 23.25 korona.

Palánkai: 1500 mm. 78.5 kg. 23.20 korona.
Szerémségi: 300 mm. 79 kg. 21.60 korona, 200 mm. 79 kg. 22.50 korona.

Budai: 350 mm. 76 kg. 22.70 korona, kp. mellett.
Raktári: 600 mm. 76.7 kg. 23.40 korona, 350 mm. 79 kg. 23.20 korona.

Rozs: 500 mm. 18.70 korona, 150 mm. 18.65 korona, 500 mm. 18.70 korona, 1700 mm. 18.65 korona, 500 mm. 18.40 korona, 200 mm. 18.65 korona, 400 mm. 18.20 korona, 900 mm. 18.70 korona, 150 mm. 18.65 korona, 100 mm. 18.70 korona, 100 mm. 18.50 korona, 200 mm. 18.60 korona, mind pp. szállítva.

Árpa: 400 mm. 15.60 korona, 300 mm. 15.65 korona, 600 mm. 15.40 korona, 500 mm. 15.50 korona, mind pp. szállítva.

Zab: 200 mm. 15.90 korona, pp. szállítva, 200 mm. 16.45 korona, 100 mm. 16.90 korona, 300 mm. 14.76 korona, ázott.

Tengeri: 100 mm. 16.40 korona, 2200 mm. 16.16 korona, hajó.

Uj luczerna: 40 mm. 116 korona, pp. szállítva.
Az árak 100 kg.-kint koronákban értendők.

A határidőpiacon kötetett:

Délletől:

Előfordult kötések (50 kg.-kint):

Buza 1908. októberre 11.26, 11.32, 11.27, 11.30.
Buza 1909. áprilisra 11.62, 11.63, 11.61, 11.67, 11.65
Rozs 1908. októberre 9.39, 9.36, 9.40, 9.38.
Zab 1908. októberre 8.03, 8.11, 8.08.
Tengeri augusztusra —, —, —
Tengeri 1909 májusra 7.32, 7.33, 7.29, 7.34, 7.33.

1 óra 30 percig zártnak:

1908. októberi buza	11.29—11.30
1909. áprilisi buza	11.63—11.64
1908. októberi rozs	9.37—9.38
1908. októberi zab	8.06—8.07
1909. májusi tengeri	7.33—7.34

Budapesti gabonaforgalom.

1908. szeptember 1-től szeptember 2-ig.

	Erkezett:	Elszállított:
Buza	12030	8226
Rozs	885	3469
Árpa	4711	4011
Zab	6563	19218
Tengeri	—	6001
Liszt	—	21371
Korpa	—	5353

Értéktőzsde.

A mai tőzsde magasabb külföldi jegyzésekre szilárdabb irányzattal nyílt meg, de később bécsi reallizálásokra és a marokkói eseményekről szóló kedvezőtlen jelentésekre az irányzat gyengült. Különösen az Osztrák hitelrészvényt kínálták, mely másfél koronával gengült. Lányháb jegyzésekre jutottak a többi értékek is, de ezek csak névleges. A déli tőzsdén bécsi és berlini hírekre tartózkodó irányzat mutatkozott, csak a Magyar hitelrészvényekben volt egy kis mozgalom, a többi érték csendes volt. A helyi piacon a Salgótarjáni részvény árfolyama gyengült, a Kereskedelmi bank és a Városi vasút valamivel szilárdabb jegyzéshez jutott. A járadékpiac változatlan. A tegnapi utótőzsde zárathoz viszonyítva, végeredményképen ma az Osztrák hitel 1.50 koronával, a Magyar hitel és az Államvasút 50—50 fillérrel gyengült. Forgalomba került továbbá: Leszámitolóbank 473.50—472.50 koronán, Jelzálogbank 431.75—431.50 koronán, Rima 559.—558.50 koronán, Városi villamos vasút 262.25—262.50 koronán, Közuti 538.25 koronán, Hazai bank 281.25—281.75 koronán, Salgó 586 koronán.

Előtőzsde.

Előtőzsde gyenge.

Kötetett: Osztrák hitelrészvény 636.—634.—, Magyar hitelrészvény 743.75—742.50. Osztrák-magyar államvasút 692.50.—. Rimamurányi vasmű 559.—558.50. Magyar leszámitoló bank 473.50. Jelzálogbank 431.50—431.75. Hazai bank 281.25—281.75. Salgótarjáni közbánya 586.—.

Déli tőzsde.

Déli tőzsde tartózkodó

Kötetett: Osztrák hitelrészvény 634.—634.75. Magyar hitelrészvény 741.50—743.—. Magyar leszámitolóbank 472.50—472.—. Közuti vaspálya 538.50—539.—. Salgótarjáni 583.—586.—.

Utótőzsde.

Az utótőzsdén kötetett: Osztrák hitel 634.50. Magyar hitel 743.—. Államvasút 692.—. Jelzálogbank

grammij terjedő súlyban) 129 130 fillér. Könnyű (páronként 250 kgr-ig) 133 135 fillér. Szerbia nehéz (páronként 260 kg fölüli súlyban) fillérig, közép (páronként 240-260 kilogramm súlyban) fillérig.

Sertésleltétel 1908. évi szeptember 1. napján volt készlet 38043 drb., 1908. augusztus hó 2-án felhajtott 270 darab, 1908. szeptember 2-án elszállított 301 darab, 1908 szeptember 3. napjára maradt készletben 38012 drb. A hizott sertésüzlet irányzata: nyugodt

Sertéskonsumvásár.

Budapest, szept. 3. (Hiv. tud.) Előző napról maradt 408 darab sertés, — darab süldő, — darab malacz. Pófelhajtás — drb sertés, — drb süldő — malacz. Mai napi felhajtás 801 darab sertés, 85 darab süldő, — darab malacz, összesen 1209 darab sertés, 85 darab süldő, — darab malacz. Eladatlanul visszamaradt 288 drb sertés, 8 darab süldő, — drb malacz. Mai árak: Zirsertés öreg elsőrendű 350 kg-on felül ételsúlyban 100—102 fillér, ételsúlylevonással — fillér. II. rendű 280 kg-tól 350 kgr-ig, 94—96 fillér, ételsúlylevonással 116—121 fillér, fiatal nehéz, 300 kg-on felül — fillérig, ételsúlylevonással 124—132 fillérig; fiatal közép 220 kg-tól 300 kg-ig — fillér, ételsúlylevonással 124—134 fillérig, könnyű 220 kg-ig — fillér, ételsúlylevonással 126—134 fillér. Hussertés, nehéz 300 kilogrammon felül — fil.-ig, könnyű — kgr.-ig. Beltüdi süldő 108 120 fillérig, horvát süldő — fillérig. Malacz — fillérig. Árak minden levonas nélkül kilogrammonként, ételsúlyban értendők. A vásár irányzata lanyha. Az árak változatlanok.

Kivonat a hivatalos lapból.

Szeptember 3.

Kinevezések. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Repka János okleveles tanítót a miavarduniki állami elemi népiskolához rendes tanítóná, Práger Kálmán okleveles tanítót a újbányai állami elemi népiskolához rendes tanítóná, Gödri Zsuzsanna

okleveles tanítónót a székelyszenterzsébeti állami elemi népiskolához rendes tanítóné, Griga Pál okleveles tanítót a gyalári állami elemi népiskolához rendes tanítóná, báró Potier Julia okleveles tanítónót a lajtaszentmiklósi állami elemi népiskolához rendes tanítóné, Tóth Imre okleveles tanítót a botyváni állami elemi népiskolához rendes tanítóná, Tóth József sepsiszentgyörgyi szeretetházi család-tanítót, Szalkay István déványai ref. elemi iskolai, Boris Ferenc törökzentmiklósi ref. elemi iskolai tanítókat, Szathmáryné Fekete Róza és Bencsik Erzsébet okleveles tanítókat a mezőtúr-belterületi állami elemi népiskolához rendes tanítókká, illetve tanítónékké, Vágó József, Szabó Lajos, Bányai István, Májai István, Váradi József és Boros Mihály okleveles tanítókat a mezőtúr-külsőterületi állami elemi iskolához, a nagypaczali állami elemi iskolához Nóga Valéria, a bátyui állami elemi iskolához Deák Mária okleveles tanítónót, Kolectsányi Mária okleveles tanítónót az újbányai állami elemi népiskolához rendes tanítóné, Turcsányi Ildi okleveles tanítónót a kiscsurgai állami elemi népiskolához rendes tanítóné, Pettkó Dezső diszeli róm. kath. elemi iskolai tanítót a tiszavárkony-szöllőbéli állami elemi iskolához rendes tanítóné, Tóth Ilona okleveles tanítónót a hasznosfelsőhuta állami elemi népiskolához rendes tanítóné, Bott Dániel okleveles tanítót a dabolcai állami elemi népiskolához rendes tanítóné és Hauck Margit okleveles kisedővönöket a hegyeshalmi állami kisedővönökhöz kisedővönövé nevezte ki.

Áthelyezések. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Tapier Mihály csorvási állami elemi iskolai igazgató-tanítót a stájerlaci, Fecske Pál ambrózfalvi állami elemi iskolai tanítót a csorvási, Jámbor Emil lajosfalvi állami elemi iskolai tanítót az ambrózfalvi és Vitos Domokos gyalári állami elemi iskolai tanítót a lajosfalvi állami elemi iskolához, Turcsányi Katalin székelyszenterzsébeti állami elemi iskolai tanítónót a kidei állami elemi iskolához, Farkas Károly újbányai huta állami elemi iskolai tanítót a segesvári állami elemi iskolához, Halász Lajos hasznosfelsőhuta állami elemi iskolai tanítót a lajtaszentmiklósi állami elemi iskolához, a mezőtúr-belterületi állami elemi iskolához Jászay Gizella bátyui és Kecskeméthy Jolán nagypaczali állami elemi iskolai tanítókat, a mezőtúr-külsőterületi állami elemi iskolához Csatári János feketetői és Schröder Miklós királyhegyesi állami elemi iskolai tanítókat, Márkus Ferenc piszkei állami elemi iskolai tanítót és Matus Laura vesései állami elemi iskolai tanítónót kölcsönösen, Schmidt István rákói és Ortutay Miklós szentmiklósi állami elemi iskolai tanítókat kölcsönösen, Gyenes József tiszavárkony-szöllőbéli és Dulovics Margit tiszavárkonybelterületi állami elemi iskolai tanítót, illetve tanítónót kölcsönösen, Szentimrey Mária ti-

szavárkony-szöllőbéli állami elemi iskolai tanítónót a tiszavárkony-vasuttanyai állami elemi népiskolához helyezte át.

Névgyarostások. A belügyminiszter kiskoru Szákála István, Mihály, Antal és József újvároskai lakosok Ugronra, Lachmenovics Gdajle (Géza) budapesti lakos, valamint Gertrud nevű kiskoru gyermeke Lukácsra és Klein Ignác budapesti lakos család névének Kisre kért átváltoztatását megengedte.

Pályázatok. A megyesi járásbírósnágnál télelkönyvi átalakító-díjnoki, a székesfehérvári javítóintézetnél cipész-munkavezetői állásra 2 hét; — a sárospataki állami tanítóképző-intézetnél természetudomány-mennyiség-tanszékére 3 hét; — a törökbecsei járásbírósnágnál III. oszt. hivatalozgói állásra 4 hét; — a budapesti országos gyűjtőfogháznál második őrrancsnoki állásra 5 hét alatt lehet beadni a pályázati kérvényeket.

VIZALLAS.

Table with columns for location (Inn, Dunas, Horva, Vág, Kába, Dráva, Hura, Száva, Szamos, Aranyos, Latorca, Izbora, Ung), date (szept 2, szept 3), and score (m. éter, szept 2, szept 3).

EGYETÉRTÉS

politikai napilap.

Kiadóhivatali igazgató: PAJORMÁTYÁS

499 drb borju, — drb

76-84 összegű élő fillér; övendék-levonas felett bá-irányzat emel-

dósitónk x: 4316 85 levá-darab

ott borju leteleje legelső-6 fillér; nehéz

sőrendű 4 fillér;

Tatter-tak 242 en 643 főváros ona kö-

dóstitás) eg ne-

rammig nehéz 128—0 kilo-

6 frt

ekben, mellől

Table with columns for Buza (Kilos, 100 kilogramm ára), Egyéb gabonane-műek (Rozsa, Árpa, Zab, Tengeri magy., Repezo), Burgonya (Fehér, Rozsa, Sárga), and Különféle termények (disznószőr, szalonna, szilva készaru, heremag).

Table with columns for Allamadésség közkölcsönök (Magyar aranyárak, All. k. Vaskapu, Horv. szlov. rög-kár, M. földieherment, Horv. szlav. földi kötv, Kov. osztr. adom. koronai, Osztrák aranyárak, Boz.-berc. orsz. k. 1895, Bpest. sz. kes.-főv. köles, Zalatlevék, Elsőbbség), Bankok részvényei (Angol-osztrák bank, Budapesti bankgyűjtő-társ., Fiumei hitelbank, Bpesti giró és pénztár egytel, Hazai bank aug. s.), Takarékpénztárak (Bevárosi tá. arékpén. tá. 5%, Budapest-Erzsébetvárosi tak., Budapest-Lipótvárosi bank r.t., Pesti tak. soroz. zálogk. r.t., Egyesült pesti fővárosi tők. Magy. ált. takarékpénzt. Pesti hazai első takarékpénzt.), Biztosító társaságok (Első magyar ált. biztosító, Fonctiere pesti bizt. int., Magy. jég-és vízszobt., Nemzeti baleset biztosító, Pannonia vízszobt. intezet), Gőzmalak (Concordia, Első budapesti, Erzsébet, Lajta, Pesti hencermalom, Pesti moinarok és sütők, Pesti Vállalatok), and Különféle vállalatok (Bpest-szt.-törzsi téglyár, Egyes. tégl. és cremenítő, Eszék. egy. közs.-bánya 5%, Felsőm. banya és kohómű, Kőbánya gőztéglyár, Kőszénbánya és teglyár, Lechner rakosi teglyár, Magyar asztal r.-t., Magyarál. kőszénb. r.-t., Magyar kerámia gyár, Salgótarjáni kőszénbánya).

Table with columns for Ujlaki tégl. és mésztégl., Első m. gazdasági gépgyár, Danubius-hajógyár, Fegyver- és gépgyár r.-t., Ganz és társa vasöntő, Magyar beiga fémipargyár, Nicholson gépgyár részlars., Rimamur. vasöntő, Schlick-féle vasöntő, Weitzer J. gépgyár r.-t., Erskó-társulat, Brassócellulose gyár, Bpesti áll. villamosági r.t., Első magyar netöntő, Első magyar gyapjamosó, Első m. részv. szövőtelep, Első m. szövőtelep, Első magy. száloda r.-t., Fiumei vízszobt. kem.-gy., Gschwind-féle szeszgyár, Hungaria mltáragyár, Kőbánya polgar szövőtelep, Magyar csukoripar, Magyar vasúti forg. r.-t., Magyar villamosági r.t., Nemzetk. villamosági r.t., Szegedi kenderfonógyár r.-t., Adria tengerhajózási r.-t., Bpesti közút. vasút ug. k., Bpesti vill. városi vasút, Bpest-úpest-rákosp. vill.vas., Deli vasút au. v., Dunagőzhajózási társ., Kassa-oderbergi vasút, Magyar h. e. vasutak, Magyar nyugoti vasút, Osztr.-magy. államv. aug. v., Pécs-bárcsi vasút, Sorsjegyek (Bazilika sorsjegy, Bács. nyer. köles. 1874. év, Budapesti sorsjegy, József szanatorium sorsj., József sorsjegy, Magyar vöröskereszt sorsj., Osztr. sorsj., Magyar vöröskereszt sorsj., Osztr. k. hitelint. sorsjegy, Pálffy-sorsjegy), and Pénzjegyek és váltók (Arany, magyar v. osztr. vort, 20 frankos, 20 markas, Tők. aranylira, Nemet b. bankjegy (100 mk.), Francia bj. (100 frank), Olasz bankj. (100 lira), Papírbeli darabonkint, Roman bankjegy (100 lei), Szerb bankj. (100 ezüst dinár), Váltók London (100 font st.), német bankp. 100 m., olasz bankp. 100 lira, Páris 100 frankért).

KÜLÖNFÉLÉK.

Késő!

Miért is irtál? Mért szakított
Fel újra a régi sebet?
Mért zúzd össze újra ezt az
Annyiszor elgyötört szívet?

Késő már nekünk visszasírni,
A tovatúnt fényes tavaszt:
A mi szerelmünk rózsafája
Rózsákat többé nem fakaszt...

Ne írj többé! Felejts el engem!
Tobzódj tovább más oldalán...
Én majd lassan elsorvadok
A gyötrelmes kálvárián...

Vékony Pál.

(Rachel gitárja.) Az itt elbeszélendő megkapó történet Rachelről, a nagynevű tragikáról szól. A lejátszódását így adja elő Hamelin asszony Chateau briandhoz intézett levelében, amelyet a „Nouvelle Revue” legújabb száma közöl:

Már híres színésznővé lett az egykori hárfásleány, aki hajdanán dalolgatva járta be az utcasorokat, mikor egy énekesnőhöz ment látogatába, ahol megpillantott a falon egy kísértékű, otromba, öreg gitárt. A kopott hangszert husz frankért megvásárolta és hazavitte a lakására. Hetek múltával egy Walenski nevű tisztelője volt a vendége, aki azonnal észrevette a budoárban az „új” szobadiszit és érdeklődött aziránt hogy honnét került ez a régiség a művész nő illatú, selymes hajlékába. Rachel kezdetben kitérően válaszolgatott és a viselkedése arra vallott, hogy nem éppen csillogó emlékezősekkel küzködik. Walenski egyre kíváncsibbá lett és türelmetlenül sürgette a tragikát, hogy tárja fel a viseltes hangszertitkát. Végtére hosszas kérdés után Rachel asszony ezt mondotta:

A NAGY TITOK

IRTA: W. COLLINS.

50

Az bizonyos, hogy ha férje nyilvánosságra hozza e levél tartalmát és újabb tárgyalást óhajt, egy újabb törvényszék felmenti őt! Egyelőre azonban tartsa titokban ezt a hírt és Ernővel szemben nem szabad éreztetni sem iót, sem kecsgetőt, amíg a teljes másolatot nem kapta kézhez.

HUSZONKILENCZEDIK FEJEZET.

A nyolcz nap még nem is telt el és az összeállított teljes levél másolata megérkezett párisi címemre. Egy-két jelentéktelen mondatot kivéve, melynek hiányzó szavait kiegészítették, a levél teljes volt.

Igy szólt:

Gleninch, október 19., 18...

Férjem!

Egyik barátodról fájdalmas dolgot kell közölnöm.

Te soha fel nem bátorítottál, hogy bizalomteljesen közeledhessék hozzád. Ha azon jogokat élveztem volna, melyben más asszonyok is részesülnek, akkor szóltam volna, így azonban kényszerítve vagyok az írásra. Tehát legyen!

A férfii, akitől óvni akarok, házas vendége: Dexter! Nincs nálánál hamisabb, nyomorultabb teremtes ezen a földön. Ne dobd el a levelemet! Nem irtam volna, ha nem győződöm meg róla, hogy amit írok, az mind egy szögig igaz.

Talán emlékezni fogsz rá, hogy nem helyeseltem, mikor arról értesítettél, hogy ez az ember meg fog bennünket látogatni. Mindig számalommal viseltem a szegények és nyomorultak iránt. Ami azonban Dextert illeti, tiltakoztam elene, hogy őt vendégemül lássam, mert azelőtt megkérte a kezemet és én nem tudtam leküzdeni

— Ez a gitár az én szomorú gyermekségemnek a tanuja. Híven őrizgetem, hogy megóvjon engem a hiúságtól és a büszkélkedéstől.

Walenski mély meghatottsággal hallgatta ezeket a szavakat. Kijelentette, hogy akármennyit örömet fizet az ereklyéért. A művész nő egyre csak azt felelte, hogy nem tud megválni tőle, mert ez az ő talizmánya. De az udvarló nem engedett. Addig kunyorált, míg egy vagyont érő ékszerért sikerült elcserelnie a gitárt. Rachel csak arra kérte őt, hogy ne szöjjön az ócska tárgyról senkinek. De ez a kikötés nem tartódott be. Walenski Hamelin asszonynak mindent kikotyogott és ezért Rachel megharagudott rá — három napig.

(Párbajozó francziák.) Rouzier-Dorciéres „Sur le Pre” című könyvet jelentetett meg Párisban. A munka párbajhistóriákkal foglalkozik. A szerző husz párbajnál aktív és százkilenczvenkét becsületbíró-sági tárgyaláson játszott passzív szerepet. About Edmond, a kitűnő novellista egyike volt azoknak, akik irtóztak a párbajnak még a gondolatától is. Egy újsággözléményében megsértett valakit. Nosza rohant fel Griserhez, a neves vívómesterhez, hogy hamarosan elsajátítsa a kardbásás legelemibb követelményeit. A vívómester nem tudott boldogulni a széles poczakú íróval és a sikertelenség miatt abbahagyta az oktatást. De hogy megvigasztalja a novellistát, oda ajándékozta neki az arcképét azzal a felirással, hogy: „A legkitűnőbb tanítványomnak”. Mikor az ellenfél segédei az író lakásán meglátták Griser vívómester arcképét és rajta a nagyszerű felírást, gyorsan békés utra terelték a lovagias ügyet és megbízójuknak azzal magyarázták ki a dolgot, hogy nem ajánlják a megverekedést, mert a sértő fél Griser vívómesternek legkitűnőbb tanítványa. Sokat párbajoznak a francia politikuskok is. Például Ciemenceau, az ez idő szerint való miniszterelnök már többször verkedett meg. A segédei biztatására soha nem állt el a viaskodástól, mert nála ez is politikából történt. Constans, az egykori belügyminiszter volt a következő esetnek a főhőse. A segédei valami affér következtében pisztolypárbajban állapodtak meg. A miniszter minden áron szeretett volna kiegyezkedni és elment az utolsó tárgyalásra, hogy beavatkozzon a tanácskozásba. Hasztalan figyelmeztették a segédei a lovagias szabályaira, amelynek értelmében neki semmi köze nincs az értekezletkehez, ő nem hajlott a szóra és ezt hajtogatta:

azt a gondolatot, hogy továbbra is üldözni fog rettenetes szerelmével.

Dexter tehát hosszú időre a vendégünk lett és merészül ismét a szerelméről beszélni. Megsértett mindkettőnket, mert kijelentette, hogy ő imád engem, te pedig gyűlölsz! Az ő oldala mellett egy idegen országban vég nélküli boldogságot ígért nekem, ellenben a te oldalad mellett kimondhatatlan nyomorúságot, szomorú életet ísolt.

Szegény, féltékeny teremtes vagyok, folytonos kétségben az iránt, vajjon szeretsz-e engem; folyton rettegve és remegve, vajjon nem részesítesz-e előnyben egy más nőt.

E gyengémmel visszaélt Dexter és előnyt biztosított magának. Megígérte nekem, hogy bebizonyítja, miszerint én csak terhedre vagyok és elátkozod azt a napot, melyen feleségül vettél. Amíg képes voltam rá, ellentállottam a kísértésnek, hogy az ő bizonyítékaival megismerkedjem, de nem volt erőm végigküzdeni. Engedtem a nyomorultnak, hogy beszéljen. És miért tettem ezt? Egyedül csak azért, mert téged szerettelek!

Nem fogom magam kimélni, hanem teljes őszinte vallomást teszek majd neked. Talán éreztetni fogod velem ezen cselekedetem következményét; de legalább óvtalak és te megismered a barátot valódi alakjában.

Kérdeztem tőle: hogyan tudja nekem bebizonyítani, hogy férjem gyűlöl engem?

— Saját keze írásával, — felelte ő. Majd elolvashatja a naplóját.

Én azt válaszoltam: A napló és a fiók, melyben ezt tartja, zárva van.

Dexter így felelt:

— Minden nagyobb felelősség és kockázat nélkül birtokomba tudom venni a naplót. Csak arra kell kérnem, adjon alkalmat, hogy zavartalanul beszélhessünk egymással. S akkor én magammal hozom a nyitott naplót.

Erre azt kérdeztem:

— Hogyan adjam én meg ezt az alkalmat? Az összekötő aító kulcsára mutatott, mely a

— A halálomról már csak magam akarok gondoskodni...

A pisztolypárbaj megvolt Páris környékén egy tisztáson és a miniszter teljes egészségben tért vissza.

(Vapar népmese.) Egy német folyóirat legutóbbi számában a vaparok népköltészetéből egy suahbeli nyelvről fordított mesét közöl, amelyik e német keletafrikai néptörzsnek egyetlen ismert népmeséje. A vaparok azon a nagykiterjedésű keletafrikai fensíkon élnek elszórtan, amelyik Uzambara és a Kilimandzsaro között terül el. A vapar népmese a következő: Élt egyszer egy öreg asszony, akinek két fia volt. Mikor a fiuk megnőttek és meg akartak házasodni, így szóltak anyjukhoz:

— Mi most meg fogunk házasodni.

Az anya jól megfontolta a dolgot és így elméledett:

— Nekem nincs férjem, már öreg vagyok és nemsokára meg fogok halni. Amikor férjem meghalt, nem hagyott hátra egy félmarék pénzt sem. És mit adjak most fiaimnak?

Egy napon aztán magához hívta fiait és így szólt hozzájuk:

— Hozzatok nekem egy jó kövér birkát, mert enni akarok, hisz nemsokára meg fogok halni. A fiuk azt felelték: — Jól van! — és ezzel elmentek. Kerestek egy kövér birkát, hazavitték és levágták. És anyjuk evett a kívánt huszból. Amikor a birkát közösen elköltötték, az anya így szólt:

— Maradjatok itt, én a patakhoz megyek és vizet meríték magamnak. De ha kiáltást hallanátok, siessetek hozzám!

Azzal fölkapott egy párduczbőrt és kiment a patakhoz, ahol a kecskék szoktak inni, ha legelés közben megszomjaztak. A patakmenti uton lekuporodott, a párducz-bőrbé és nyugodtan várt. Amikor a kecskék meglátták, nyugtalankodni kezdtek. A pásztor szénézett, hogy mi okozza kecskéi nyugtalankodását és mikor az asszonyra terített bőrt meglátta, azt hitte, hogy párducz fekszik a füben. Elővette ijájt és nyilat belelőtte a bőrbé. Az asszony hangosan felsikoltott és fiait meghallották, kiszaladtak a patakhoz és megkötözték a pászort. A falu vénei és fejei összeültek és saurit (tanácskozást) tartottak. A két fiu így szólt:

— Ez az ember fizessen most nekünk váltságdíjat, mert megölte anyánkat, aki vizet merített.

A pászort elítélték és kecskével kellett fizetni.

könyvtárt és hálószobámat egybekötő s így szólt:

— Nyomorékságom folytán talán nem tudom majd mindjárt az első alkalmat felhasználni. Meg kell várnom a nekem alkalmas időt. Engedje, hogy ezt kulcsot magamhoz vegyem, az aító pedig maradjon zárva. Ha a kulcsot keresni is fogják, ön nem törődik vele. S mivel az aító ugyis be van zárva, feledésbe megy az egész dolog és én minden gyanu felkeltése nélkül fogok önnel beszélhetni, akarja-e így?

És én beleegyeztem...

Két óra múlva, a távolléted alatt el fogja hozni a naplót.

Teljesen átérzem cselekedetem rosszaságát. Csak ismételhetem neked, hogy szeretlek és abban a félelemben élek mindig, hogy nem szeretsz viszont!

Mielőtt ez megtörténik, megkapod e sorokat az ápolónőm által. Ha elolvastad, sétálj ki, mint rendesen és észrevétlenül térj vissza — nyisd fel a fiókot, melyben a naplót tartod. Nem fogod a helyén találni. Ha a könyvtárban elrejtőzöl, Dexter kezében fogod találni a naplót, amint kimegy a szobámból.

Október 20-án.

Eolvastam a naplót.

Végre tudom, miként gondolkozol felőlem. A tegnap irt sorokat nem kaptad idején kézhez. Még néhány szót akarok ma hozzáírni. És ha a borítékot megczimeztem és beragasztottam, a fejem alá fogom tenni. Ott fogják megtalálni, ha a koporsóba tesznek.

Elég volt az életből... Meg kell halnom.

Az élethez való szereteten kívül mindent feláldoztam neked. Most már tudom, hogy sohasem nyerhetem meg vonzalmadat s ezáltal könnyen tudok megválni az élettől. Halálom visszaadja neked a szabadságot s elveheted Beauvy asszonyt.

[Folyt. köv.]

SZÍNHÁZAK

Pénteken, 1908. szeptember 4-én

Nemzeti Színház

Ahol unatkoznak. Vigjáték 3 felvonásban. Bellac Horvát Róger Odry Toulonier Gyenes Tábornok Szacsay Sain Reault Gál Galac Mészáros A. Suzano Várady A. Cserán grófné Helvey L. Artyonné Szacsayné Des Millets Hajdu De Boins Paulayné Kezdeté 7 órakor.

Magyar színház

Kerülő ut. Szimóni 3 felvonásban. Irták Henry Bernstein. Ford. Salgó Ernő. Raymond Wilson Polgár I. Agullenne, a leánya Halmi M. Cyri Törzs Armand Rousseau Gáras Az öreg Rousseau Váro Rousseau Bécs P. Rousseau Lucienne Harmos I. Pradesse Forrai R. Michelon Csizsér Michelonné Tárnoky G. Kezdeté fél 8 órakor

Királyszínház

Adollárkirálynő. Operett 3 felvonásban. Irták Willner A. M. és Grünbaum Frigyes; fordította Faragó Jenő. Zenejét szerzerette Fall Loó. John Cauder, Németh Alice, leánya Petrács S. Dick, az unokája Simai Daisy Gray, unokabugya Ötvös G Tom, Cauder test. Csizsér Dénes László Raskó Schlick Hans báró Király Jabinska Olga, T. Harmath Miss Thomson, Bécs Kezdeté 1/23 órakor

Úrdnia színház

A szerelem története Kezdeté fél 8 órakor.

Vigszínház

Tatárjárás. Operett három felvonásban. Irták Bakonyi Károly, zenejét Gábor Andor verselő Irták Kálmán I. Személyek: Lohonyay tábornok Vendroy Trezka a leánya Kornósy Riza Keleti J. Hegedüs L. Aronthey Kékesi J. Imrédy Pongyosi Kornai B. Mogyoróssy Sarkadi Wallenstein Dallos J. Illiko Tihanyi Kezdeté fél 8 órakor

M. Kir. Operaház

Zárva

Városligeti Nyári Színház

Folt amely tisztit. Szomorujáték 4 felvonásban. Fordította Paithy Károly. Kezdeté 1/23 órakor

Fővárosi nyári színház

Fuzsitus kisasszony. Operett 3 felvonásban. Kezdeté fél 8 órakor.

Apolló - Projektográf

TELEFON 68-39. Naponta minden előadásban fellép

Fedák Sári

éneklő mozgófényképben. Előadja Verő „Die Brett“-gräfin "c. operettjének híres „BABA-DUETT“-jét. Partnere Wassmann, a berlini „Deutsches Theater“ kiváló tagja. KEZDETE: 6 órakor

BUDAPESTI CABARET BONBONNIERE Teréz-körút 28.

Ma és minden nap a nagyszerű szeptemberi műsor. Fellepek: László Rózi, Antaly Erzi, Kókény Ilona, Sugar Edith stb. Contre-nancier: Dr. Szalay József. 3 kis darab, 20 oabaretszám, 3 színpadi tréfa. Jegyek: Kontinens térszéjében, Andrassy-ut 29. (106-78), Bárdnál, Kossuth Lajos-utca 4. (8-50) és Andrassy-ut 2. (25-13 és egész nap a Cabaret pantaránál, Teréz-körút 28. szám (52-88).

FŐVÁROSI ORFEUM WALDMANN IMRE Igazgató. VI., Nagymező-ú. 17

Új fellépések. Kosta a csavarfejt ember. LOS MARAVILLAS spanyol hölgy-kvartett. MISS PHILADELPHIA „Topsy“ nevű csodálatosan idomított elefantájával és 14 attrakció. — Az előadás kezdete 8 órakor. — A fellépésben reggeli 5 óráig VÖRÖS ÉREK orgánazene-kara hangversenyez.

IFJ. SCHULLER FERENCZ nagyvendéglője

VI. kerület, Andrassy-ut 39. szám. A szalmaövegyek legkedveltebb étterme. Gőrsékeltek árak! Kiváló kiszolgálás

BEKETOW CIRKUSZ Városliget Telefon 107-48

Ma este 7/8 órakor Nagy Fényes Előadás „HELGOLAND“ Nagy kiállításos vízi noma-játék 150 négyzetméter víz a cir-cuszban, Fényes kiállítás, utijáték. FONTAIN ILLUMI-NEUSE 80 hölgyből álló bűvészek, The 8 Stags halász-goldás motorkerékpárca és az egész nagy műsor.

FOLIES CAPRICE

Igazgatók: LEITNER és KELETI Főrendező: ROTH SANDOR Budapest, Révai-utca 18. sz.

Az előadás kezdete fél 9 órakor Ma! fél 10 órakor! Ujdonság!

A feleségem férjes

Böhözat írta Satyr. Rendező Rótt Sándor. Végül 11 órakor

DER LUFTTURNER

Böhözat egy amerikai szaloldai dötéből írta Satyr Rendező Trebitsch Sándor Nappali pénztár d. e. 9-1-ig és d. u. 3-6-ig. Az első eme-let Casino de Parisban elsőrangú táncz attrakciók. — Kezdeté fél 12 órakor —

SZT. MARGITSZIGET gyógyfürdő és üdülőhely

ujonnan berendezett vizgyógyintézet. Télen-nyáron át nyitva. 433 C° természetes kénes hévforrás, Csuz, zsába, sziv-, hátgerincz- és idegbajok ellen javalva. Szeptember 1-től 30 százalék engedmény. Gyógy- és zenedij nincsen. Felső-vendéglő saját kezelésben. Teljes penzió napi 10 kor.-tól kezdve. Kivánatra prospektust küld a Szentmargitszigeti Gyógy-fürdők és szállodák részvénytársaság igazgatósága.

ZENE-LICZEUM CONSERVATORIUM.

Budapest, VI., Andrassy-ut 13. szám. Az intézetben tanítanak: ének, zongora, hegedű, cello, cim-balom, harfa, továbbá elemelt fagyak, mint általános zene-elmélet, zeneszerzés, zenediktálás és esztétika. Vonósnyes, karónek, kamarazene-osztály. A tanárok kizárólag elsőrangú művészek, kik az országos zeneakadémian nyerték okleveleiket, legtöbbje a magy. kir. operaház tagja. — Beiratások aug 20-tól szept. 15-ig, bővebb felvilágosítással szolgál az igazgatóság.

Elemi fiu és leányiskola

nyilvánossági joggal felruházva Bpest, VI., Andrassy-ut 13. (a zeneliceum mellett.) Évi tandij 100 kor., beiratási dij 10 kor., egyéb dij nincs. A tanítás szorosán az általános tanterv-hez ragaszkodik; délutáni ismétlő (korrepetáló) oktatás, nyelvek tanítása, zeneoktatás, magánviz-sgálatok stb. Bizonyítványok államérményesek. Az iskolával félinternaátus van kapcsolatban. A fél-bennlakó növendékek reggel 8 órától este 7-ig tar-tózkodnak az intézetben. Prospektust bárkinek küld az igazgatóság.

Szemere József

áll. kép. okl. zenetanár tanintézete VI., Király-utca 60, I. emelet. Beiratások naponta d. e. 9-től 1-ig és d. u. 3-6-ig. Telefon 44-68

ROBBANÁS LEHETETLEN

ha a feltétlenül biztos HENTZE-féle szabad. ROBBANÁSMENTES EDÉNYT használjuk. Minden háztartásban és ipari üzomben nélkülözhetet-len. 1-10,000 literes nagyság-ban nagyon olcsón szállítja a MAGYAR FÉMLEMEZIPAR RÉSZV.-T. BUDAPEST, VII., Erzsébetkirályné-ut 57. TELEFON 57-94. TELEFON 57-84.

XV-ik évfolyam Telefon 63-45.

Beiratások naponta 9-6 óráig. SOMOGYI MÓR TANÁR, ZONGORAMŰVÉS

államilag képesített diplomált zenetanár igazgatósága alatt álló ZENE-CONSERVATORIUM

akadémiai előkészítő tanfolyamokkal kezdők és haladóknak a legmagasabb művészi kiképzésig. VII., Erzsébet-körút 44. I. Zongora, hegedű, ének, czimbalom, gordonka s az összes zeneelméleti tanszakokra. Az okta-tást, az ország legkiválóbb művészei és pedagógusai államilag diplomált tanárok végzik. Vidéki lány növendékek részére INTERNÁTUS. Prospektust kivánatra küld az igazgatóság.

Löwy Mayer okl. zenetanár

zeneakadémiai előkészítő hegedűtanfolyama VI., Csengery-u. 45, II. 14 alatt létezük. A tanítás szeptember 2-án kezdődik. A beiratások d. e. 9-12, d. u. 3-6-ig eszközöltetnek.

Ne tétovázzék, ha fáj a feje, hanem használjon azonnal

BERETVAS-PASTILLAT

amely 10 perc alatt a legmakacsabb migraint és fej-fájást elmulasztja. Kapható minden Orvosok által ajánlva. Ára 1-20. gyógyszerárban és drogériában. — Készíti: Beretvás Tamás gyógyszerész Kispesten, 3 doboznál ingyen postaszállítás.

Vigopera Színésziskolája

VIII., Csokonai-utca 3., I em. szeptember tizedikén kezdi meg a tanítást. Drámai és operett-oktatás. Hangkép-zés. Színpadi gyakorlat. Tánc. Vívás. Iro-dalom. Aesthetika. Az énekes és drámai tan-folyam növendékeivel hetenként nyilvános vizsga-előadásokat rendez az igazgatóság- és két fővárosi színpaddal van megállapodása, hogy tanítványait kisebb szerepekben foglalkoztatják. A kiképzés ilyen módján az igazgatóság kötelezett-seget vállal arra, hogy végzett növén-dékeinek fővárosi vagy vidéki szin-padon szerződést szerez. Tanári kar: Dr. Hevesi Sándor, Mérel Broulik Ferencz, Dr. Csiky János, Reiner Frigyes, Fodor Károly, Mazzantini Lajos. A beiratások szeptember 3-tól szeptember 10-ig minden délután 4-6-ig vannak. Havi tandij az énekes szakon 50 kor., a drámat szakon 30 kor., a ballet-iskolában 10 korona.

Szabadalom-értékesítés.

Richter Gusztáv gyáros Mildenauban a 20627 számú és „Levegőt nedvesítő készülék“ című magyar szabadalom tulajdonosa magyar szabadal-mának gyakorlatbavétele czéljából magyar gyárosokkal ösz-szeköttestet keres. A szabadalom tulajdonosa hajlandó szabadalmát esetleg el is adni, gyártási engedélyeket adni, vagy más a szabadalom kivételére vonatkozó meg-felelő javaslatokat elfogadni. Bővebb felvilágosítással szolgál Szabadalmakat Értékesítő Vállalat Pásztor cég, Budapest, VII., Erzsébet-körút 17. szám.

Az összes fővárosi és vidéki
elemi-, polgári-, közép-, felsőbb leány-,
kereskedelmi és magán iskolákban

használatban levő

tankönyvek és segédkönyvek

a legújabb kiadásokban kaphatók

Magyarország legrégibb és legnagyobb
tankönyvkereskedésében:

LAMPEL R. könyvkereskedése

(Wodianer F. és Fiai) részvénytársaságnál
Budapest, VI., Andrassy-út 21. sz.

Postai megrendelések a beérkezés napján elintéztetnek.

A kiadásunkban megjelent összes tankönyvek-
ről jegyzéket kívánatra készséggel küldünk.

Rendkívül olcsó és kényelmes hajójáratok Budapest, Vác és Nagymaros között.

Az Első cs. kir. szab. Dunagőzhajózási-Társaság
közül, hogy kedvező időjárás esetén az idén az utolsó me-
netet, é. szeptember hó 6-án azaz vasárnap rendkívül ol-
csó és kényelmes kirándulási hajójáratokat tart fenn
Budapest—Vác—Nagymaros között.

Indulás Bpest-Petőfi-térről	8:00 órakor de.	és 2:30 órakor du
» Bathányi-térről	8:05 » » » 2:35 » »	
» Ó-Budáról	8:20 » » » 2:50 » »	
Érkezés Vácra	10:00 » » » 4:20 » »	
» Nagymarosra	11:00 » » » 5:30 » »	
Ind. vissza Nagymarosról	11:30 » » » 8:00 » este	
» Vácra	12:15 » dél » 8:45 » »	
Érkezés Bpest-Obudára	1:10 » du. » 9:40 » »	
» » Bathányi-térről	1:25 » » » 9:55 » »	
» » Petőfi-térről	1:30 » » » 10:00 » »	

Ezen járatok rendkívül mérsékelt menetdíjai a következők:
udapestről-Vácra vagy megfordítva

I. hely 40 fillér, II. hely 30 fillér

Budapestről Nagymarosra vagy megfordítva

I. hely 1 korona, II. hely 70 fillér

Vácra Nagymarosra vagy megfordítva

I. hely 60 fillér, II. hely 40 fillér

Négy és tíz év közötti gyermekek féláron, kato-
natisztek és katonai hivatalnokok az I. osztályon fél-
áron, katonák (legénység) a II. osztályon féláron a m.
kir. állami és udvari hivatalnokok a szabályszerű igazol-
vány alapján az I. osztályon a II. osztályú jeggyel utaz-
hatnak. Azonkívül az utazó közönség kényelmére való te-
kinettel olcsó menet- és térítjegyek adatnak ki és pedig:

Budapestről Nagymarosra és vissza

I. hely 150 fillér, II. hely 120 fillér

Vácra Nagymarosra és vissza

I. hely 90 fillér, II. hely 75 fillér.

Fenti járatok alkalmával egy nagy s minden kénye-
lemmel ellátott termes gőzhajó közlekedik, melyen a köz-
zönség első elől is védve van. A hajón jó vendéglő van
polgári árral s pontos kiszolgálással. Nagymaros és
Visegrád között csavargózás közlekedik, melynek állomása
Nagymaroson közvetlenül a hajó kikötőhelye felett van.
Ha e járatokat bármely okból abban kellene hagyni, úgy
erről a társulat idejekorán hírdetést fog közzé tenni.

Budapest, 1903.

A forgalmi igazgatóság.

Titkos betegségek

gyógyítására legjobban ajánlható 23 éven át szerzett
kórházi tapasztalatai alapján

Dr. KAJDACS

v. cs. és kir. orvos és kórházi főorvos.

Biztos sikerrel, rövid idő alatt gyógyít húgyvesztést, hólyagbajot,
sobeget, bujakort (syphilit), bőrbajokat, elgyengült férfierőket,
idősekbenkél is, gonorrhoeát és annak utóhatait, ideg- és hát-
gerincbajot, valamint minden női bajokat.

RENDELÉS: 8-4-ig és este 7-8-ig.

Budapest, VIII., József-körut 2.

Levelekre válaszol, gyógyszeréről gondoskodik.

Level útján is biztos gyógyítok.

Vadászoknak!

Kiváló szakértők által belőtt és elismert
egy és kétsövű vadászfegyvereket,
flóberteket, karabélyokat, céllövő fegy-
vereket és revolvereket csekély havi

részletfizetésre

árfelemelés nélkül szállít

Aufrecht és Goldschmied

fegyveráruháza

Budapest, VII., Rákóczi-ut 26. szám.

Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Pénzkölcsönt

4. 4/2 és 5% alapon föld-
birtokra, jövedelmező, fő-
városi, vidéki, városi és
Budapest környékén levő
börházakra I., II., III. he-
lyen 5-70 évig törleszt-
hető. Személyhitelet tisztvi-
selőknek gyorsan eszkö-
zöltetik.

HOFMANN JAKAB
bankbizományi iroda, Bu-
dapest, Teréz-körut 11a.

Magyar királyi államvasutak.

211002/908 számhoz.

Pályázati hirdetmény.

A magyar kir. államvasutak igazgatósága szombathelyi és debreczeni szertárakban ez idő szerint tényleg készlemben levő 5600 métermássa acéllal kevert ócska öntött vas fém tuskóknak eladására nyilvános pályázatot hirdet.

Az ajánlat benyújtására szolgáló ajánlati űrlap — mely egyuttal az egyes szertárakban rendelkezésre álló mennyiségeket is feltünteti — anyag- és leltár beszerzési szakosztályunkban egy példányban ingyen kapható vagy kívánatra postával is megküldetik.

A nyertes ajánlattevők a fém tuskókat az értesítés vételétől számított négy hét alatt a vételárnak előzetes lefizetése mellett átvenni és a szertárakból eltávolítani tartoznak.

Minden ajánlattevő ajánlatával annak elintézéséig visszavonhatatlan kötelezettségben marad.

Egyebekben az ezen hirdetmény folytán benyújtandó ajánlat alapján köteendő ügyletre nézve az ócska anyagok eladására 122291/1896 szám alatt fennálló általános feltételek mérvadóak.

Pályázni kívánók felkértenek, hogy erre vonatkozó 1 koronás magyar okmánybellel ellátott lepecsételt és sietetlen borítékban elhelyezett ajánlataikat ezen külfelirással: «Ajánlat 21100/908. számhoz, ócska fém tuskók megvételére» folyó évi szeptember hó 18-án déli 12 óráig az alulírott igazgatóság anyag- és leltár beszerzési szakosztályánál (VI. Andrassy-ut 73. sz. II. em. 43 ajtó sz. a.) benyújtani sziveskedjenek.

Ajánlat benyújtását megelőző napon déli 12 óráig a megvenni szándékolt anyag ajánlati ár szerinti értékének 5 százaléka bántépénzként teendő le fűpénztárunknál készpénzben vagy állami letételekre alkalmas értékpapírokban.

Bántépénz nélküli elégtelen bántépénzzel bíró nem az előírt űrlapon le nem pecsételt, nem sietetlen borítékban, a fentiekől eltérő feltételekkel tartalmazó vagy el-
késkéve beérkezett ajánlatok és pótajánlatok nem vételnek figyelembe ugyancsak olyan sem, melyek javításokat vagy vakardásokat tartalmaznak vagy táviratilag tételenek.

Ajánlatok tetszés szerinti részmennyiségekre is tehetők, de az alulírott igazgatóság is fenntartja magának a jogot, hogy az ajánlatok közül — tekintet nélkül az ajánlati árakra — tetszés szerint választhasson, s ha csak az ajánlatban annak ellenkezője világosan ki nem költetett — tetszése szerint részmennyiségeket engedhessen át, esetleg a cél elérésére másféle intézkedéseket is teheszen.

Budapest, 1903 évi szeptember havában.

Az igazgatóság.

(Üljánymás nem díjazatik.)

ISKOLAKÖNYVEK

az összes vidéki
és budapesti iskolák,
elemi, polgári fiú és leány-
iskolák, felsőbb leányiskolák,
gymnásiumok, real, kereskedelmi
iskolák stb. számára kaphatók

SINGER ÉS WOLFNER
könyvkereskedésben
Budapest, VI. Andrassy-ut 10

BIZTOS gyógyulást keresőknek

ki bármily

nemi betegségben szenvednek,

mint húgyvesztés és hólyagbajok, húgyvesztésközlések, vizeletű sav-
róz, éjjeli magömlések, sebek és bujakoros bántalmak (syphi-
lis), az önterítés utóhatáiként fellépő idegbajok, korai férfierő-
csökkenés, bármily béklyók stb. nőknél fehérleány,
méh bajok, alapos, gyors és gyökeres gyógyításra szigo-
rusan tudományos és leltárbeszerzési szakosztályánál
fogva legjobban ajánljuk

DR. GARAI ANTAL

v. cs. és kir. orvosi főorvos országos hírl és a legrégibb, 22
éve fennálló rendelt intézet

Budapest, VI. ker., Andrassy-ut 24. sz.

Rendelés naponta 10-4-ig és 7-8-ig este. Idült húgyvesztés és hó-
lyag bajok vizsgálata villamos húgyvesztéskör segítségével.

Vidéki levelekre kimerítő választ és szakorvosi tanácsot nyu-
nok, gyógyszerrel gondoskodva lesz. Titoktartás biztosított.

Nőknek külön váróterem.

Negyedévre
7
kor.

Az
előfizetési ár maradt a régi:
1/4 évre **7** korona

Negyedévre
7
kor.

Főtámasza az Egyetértés vezércikkeinek az a körülmény, hogy a függetlenségi párt legkiválóbb vezérfőfő az Egyetértésben hozzák vezéreszméket és irányító gondolataikat. ■■■■■■

A magyar sajtóban páratlan kedvezményvel lépünk az olvasó elé.

Az Egyetértés Vasárnapja

ezimen hetenkint egyszer magas irodalmi színvonalon álló nyolcz oldalas mellékletet adunk, amelyben előfizetőink mindent megtalálnak, ami a héten érdekes volt.

Le a kalappal az Egyetértés színház, irodalom és művészet rovata előtt. A kulturális élet minden jelenségével állandóan és teljes bőséggel foglalkozik mindig az Egyetértés. ■■■■■■

Az Egyetértés Vasárnapja

Magyarország és a külföld heti eseményeit szóban és művészi kivitelű képekben mutatja be és így szívesen látott vendége minden háznak.

Biztosíthatjuk, hogy a országgyűlés-rovatunk mindig a legkimerítőbb és leg részletesebb információját adja a politikai élet minden mozzanatának.

Az Egyetértés Vasárnapja

a hét politikai aktualitásairól rajzokat és torzrajzokat közöl, amelyeket elsőrangú rajzolóink készítenek.

Közmegelekedésre kiváló figyelemmel kíséri az Egyetértés a fővárosi ügyek fejlődését. Mindenkor közügynek tekinti a főváros jólétét. ■■■■■■

Az Egyetértés Vasárnapja

szépirodalmi részét a magyar irogárda legjelesebbjei szolgáltatják, a külföldi írók munkáinak fordítását szintén jeles erők végzik.

Megsugjuk Önnek a titkot, hogy a belpolitikában való tüzetes tájékoztatás mellett az Egyetértés kiváló gondot fordít a külföld politikai eseményeire. ■■

Az Egyetértés Vasárnapja

első számában megkezdte egy regény közlését, azonkívül ad croquiskat, színházi és sportcikkeket.

A hírságnál lefolyó események a a leggyorsabb feldolgozásra találnak az Egyetértés hasábjain. Tudósítói a legmegbízhatóbban számolnak be a törvénykezésről. ■■■■■■

Az Egyetértés Vasárnapja

nem jelent tulkiadást, mert a vasárnapi mellékletet teljesen díjtalanul, az előfizetési árak felemelése nélkül küldjük az olvasónak.

Nem dicsekszünk, de azzal hízegünk magunknak, hogy az Egyetértés híven ahhoz a hivatásához, hogy a közélet mindenféle megnyilvánulását élénk figyelemmel kíséri, ugyanígy részesíti az egyházi élet eseményeit. ■■■■■■

Az Egyetértés Vasárnapja

hetenkint legalább nyolcz oldal terjedelmű lesz.

Mint a bomba, úgy hat divatrovatunk asszonyolvasóinkra, mert ezen rovat gyors és megbízható tájékoztatója az asszonyoknak mindazokban az ügyekben, amelyek a toalet fontos kérdéseit illetik. ■■■■■■

Világot behálózó hírszolgálat van az Egyetértésnek. Minden, ami történik, ami az idők és ami a nap krónikájához tartozik, híven tükröződik vissza az Egyetértés hasábjain.

Mint a golyó, mely célba talál, akkép találja el az Egyetértés olvasói igényeit, mert az Egyetértés tárczarovatát irodalmunk jelesei gazdagítják dolgozataikkal. ■■■■■■

2 hirdetés rovában minden szó egyszeri beiktatása közönséges petit betűkből 4 fillérrel, kompakt betűkből szedve 6 fillérrel fizetendő

KIS HIRDETESEK

2 hirdetés rovában minden szó egyszeri beiktatása közönséges petit betűkből 4 fillérrel, kompakt betűkből szedve 6 fillérrel fizetendő

Pénzszekrények
használtak és újak, rend kívüli olcsó áron kapható a budapesti pénzszekrény raktárban, Budapest, V., Bálvány-utca 6/C. 28

Csemegecsölöt
nagyszemű ropogós gyöngyszölöt legnemesebb muskotálylival kevert és finom zamatu őszibarackot 5 kilónként 2 koronáért, métermázsanként 30 koronáért szállít Müller J. szőlőtelepe Kiskunhalason.

Aludni
jótállással. Forduljon levelező-lappal hozzám. Pavel Istrán Duna-Adony.

Csemegecsölöt
Visontahegyit 5 kgrmönként 3 koronáért, őszibarackot 4 koronáért, körte, almát, dinnyét 2 koronáért szállít Löwy Gyula mintagazdasága Gyöngyösön 5626

Őszibarack
postakosárként 3 kor. hegyi bork mérsékelt áron rendelhető Balogh Gyulánál Balaton-Henye.

Villatellek
eladók Piliscsában a főhercegi erdőből parcellázott Klotild villatelepen részletfizetésre. Telek négy-szögletű 1 koronától fölfele. Egyesületi kalauz a piliscsai állomáson található.

Családi otthonnak
páratlanul alkalmas telek olcsón eladó. Szilfa-utca 4. (Hadaróduclánál)

Meghülésből
származó hurutos bajoknál használjon Réthy-féle cukorkát Ára gyógyszer-tárakban 60 fillér.

Fajkutyák.
Ajánlunk kitünő vizsla, kopó, vaddisznó és borzebekeket nyersen és idomítva, továbbá óriás szentbernát-hegyi, ujföldi dögök, orosz agarak, skóciai juhászok, magyar komondorok, uszkárok, törpe ebek és kitünő patkányirtók, angora macskákat, óriás fülesbaglyokat, élő és kitömött vadak, diszgalambok, madarak, fajbaromfi, óriás lud, kacska, pulyka és tyúk-fajok, méhek és felszerelések, állattenyésztési eszközök, állattápszerek-készítményeket állatok idomításra, gondozásra, nevelésre és gyógykezelésre elfogadunk, cseréket és vételket köztünk. Árjegyzéket bérmentve küld: Diana-telep, Tar, (Hevesmegye). 5631

Ünnepelni kell a feleségét!
Minden család részére legfontosabb illusztrált könyv a több gyermekáldás ellen, melynek eredményét a hálaíratok ezrei igazolják, díszkártyák 90 fillér magyar levélbélégyért. Frau Anna Kaupa, Berlin, 247. Lindenstr. 50.

Műasztalosnál
készen kaphatók sima fényezett hálósobák, cse-resznye, mahagoni és szürke jávorlából igen jó minőségben raktár tulszofaltsága miatt igen olcsón. Néhány sima angol ebéd-lő berendezés és urí butorok is vannak készen. Réti, Lónyay-utca 25.

Jogi,
politikai szigorlatokra, alap- és államvizsgákra, továbbá ügyvédi vizsgákra, ugyszintén államszámvevőtanai államvizsgára teljes sikerrel gyorsan, olcsón előkészít: Dr. Kállay Zoltán jogi szemlériuma Bpest IV. Magyar-utca 3. III. em. 6. (ezelőtt VI., Rózsa-u. 44.) Ne téveszse össze más hirdetéssel

Muskotály,
passatuti és chasselas szőlőt postakosárként 1 frt; uorka, paprika, paradicsom, csemegecsölöt mázsáját 6 frt; fenti szőlő mázsáját 14 frt; szegfűkörte, csemegealma postakosárként 1 frt, mázsánként 12 frt. Előlegbeküldéssel szállít Gyöngyöskivitel Csongrádról.

Házilag készített tojásos **tarhonyának** kilóját 80 fillér, édes rózsapaprikának dobozát 1 kor., mézdes baracklevárnak 1 kor., szilvalekvárnak 1 kor., töpörtös házi szappannak kilóját 120, kis-üstön főzött barack-konyaknak literjét 4 kor., bármily csekély mennyiségben szállít vegyesen Stern Adél Csongrádról.

Csemegecsölöt,
chasselas nemes fajok, postakosárként 2 kor., mázsánként 28 korona, szegfűkörte, csemegealma 2 kor., ecetbe, vagy vízbe való uorka, paprika, paradicsom, csemegecsölöt kosárként 140, ismételt-árusítóknak külön árjegyzék. Vasúti rendelést előlegbeküldéssel szállítok. Szabo Csongrádról.

Egyéves önkéntes
lehet minden fiatalember, aki az egyéves önkéntességre képesítő vizsgálatot teljesíti Ezen vizsgára mindenki, rövidesen legjobb sikerrel elkészülhet. Felvilágosítással szolgál „Tanár” Budapest Thököly-ut 8. I. 3.

Teljes ellátás keresett! Egy ill. oszt. reáliskolás fiú részére belvárosi főreáliskola közelében ahol zongora is van hogy a fiú zongora tanulást folytathassa. Ajánlatot továbbíjt Edelkraut Sándor ur Csillag-utca 10 sz. Erzsébetfalva Budapest mellett. 5-30

Gépészet
című állandó rovata van a honkint megjelenő „Molnárak Lapja” szaklapnak (Budapest, V., Csáky-u. 12.) és műanyag-szemek ingyen küldetnek azoknak, akik levelezőlapon kérik. Minthogy ebben a rovatban a legjobb technikai utasításon kívül mindaz előfordul, amire gépészeknek, művezetőknek, elektrotechnikusoknak, motorkezelőknek, ütő-nél, gépjárási munkásoknak az üzember és azon kívüli szükségük van, emellegva valóságos útmutatásai nyilatkozni arról a rovatról azok, akik megismernek. A honlap ára egész évre 8 kor. telve 4 kor. 28967A

Zalogcédulákat,
brilliansokat, ékszerket, aranyat, ezüstöt, platinát legmagasabb áron veszek. Brilliansokért többet fizetek, mint amennyitért vették. SCHILLER IZIDOR, Sip-utca 8. 27133

Magánnyomozó
Idév. bejegyzett cég elvállal bírsági, házassági örökségi és egyéb kényes ügyekben teendő kutatásokat, személyek, lakások ülétek feltűnése nélkül megfigyelést s el-tűnt egyének és névtelen levelek irónak ki-nyomozását, bel és külföldön. Barna Lóbor János, Budapest, Rákóczi-ut 6. I. 15. Telefon 108-52. 28587

Parlamenti
gyorsírók által vezetett magyar, német gyorsíró-iskola. Díjtalan gépirás-oktatás, magyar, német fogalmazás, Kereskedelmi akadémia-tanár-ok által oktatott szak-tantárgyak. Az Országos Magyar Gyorsíró-Egyesület hivatalos tanfolyama. Alapította Markovits Ivan 1863-ban. Biztos állásbiztosítás. Nyitva szeptember 1-től július 1-ig. Tájékoztatót küld a Gabelsberger szak-iskola. (Csak Liszt-Ferencz-ter 10. sz. előbb Gyár-utca 4.) Czimre vigyáz-zunk! Az egyesület ezen kizárólagos szakiskolája irógépczégektől s más hirdetésünket utánzó újabb tanfolyamoktól független. Telefon 64-68. Beírások egész napon át 28944

Skatánarok
vezetése alatt előkészítet-nek felelősséggel, legrovi-debb idő alatt, legjobb sikerrel, díjazás csakis si-keres vizsga esetén, gyer-mek és felnőttek (hölgyek is), kik 6 elemi végezték, polgári iskolai magánvizs-gákra, továbbá gimnáziumi, kereskedelmi, reáliskolai tanuló, javító- vagy pó-tvizsgákra és mindenféle magánvizsgára. Felvilágo-sítással szolgál „Tanár” Budapest, Thököly-ut 8. I. 3 ajtószám.

Magyar Tanügyi
Intézet (Hatóságilag en-gedélyezve.) József-körut 10. Felvilágosítást nyújt egy bel — mint külföldi is-kolákról, elintéz minden a tanügyi körébe tartozó ügyet, elintéz iskolai be-írásokat, gondoskodik középiskolai tanulóknak, egyetem hallgatóknak tisztességes családoknál le-nedő elhelyezéséről, ellá-tásáról. Szülőket gyerme-keiknek minden egyes tan-tárgyból való előmeneteléről az iskolában, valamint lakásán való viselkedéséről kéthetente, illetve havon-ként körülményesen érte-sít, reájuk felhível. Beszerez a könyveket és tan-szereket. A tanuló korre-petálásáról gondoskodik. Tanító-személyzetet (tanár, nevelő, tanító, nevelőnő) ajánl, illetve elhelyez. Tan-ácsot, felvilágosítást és útmutatást ad magánvizs-gálati ügyben. 28940

BUTOROK
háló-, ebédlő-, szalonde-berendezések, továbbá uriszoba, iroda berendezési róz- és mahagoni butorok, szőnyegek és függönyök, salóli angol börgarnitúrák eladása és vétele.
Wechsler Károlyné VII., Király-utca 23. szám I. emelet 265
Közönség-utca sark.

Modern urasági butorok
alkalmi vétele és eladása
háló-, ebédlő-, szalonde-berendezések, továbbá uriszoba és iroda teljes berendezések. Dus raktár szőnyegek, függönyök, terítők, csillárok, vas- és réz-butorokban.
GROSZ SANDOR és társa Budapest, Liszt-Ferencz-ter 8. sz. ezelőtt Gyár-utca. Telefon 14-09.

SZENZACIÓS KÖNYV: IRÓDALMI CSEMEGE!
A nemí kérdés és a társadalom.
Tartalom: I. A bevezetés II. A nő és a prostitúció az ó-korban. III. A kereszténység idője. IV. A mai kor állapota. V. A prostitu-ció világa. VI. A jövő iránya — Fényes László. A jóles magyar publicista, ezt a kérdést gyönyörű realizmussal vizsgálja meg, az igazságnak teljesen meg-felelő őszinteséggel és bátorsá-gal. Hogy milyen sikere volt a könyvnek, igazi bizonyága az, mikép hihetetlen gyorsan kelt el az első kiadás 40,000 példányra. Ez már a hatodik kiadás. A 114 sűrűn nyomott oldalas könyv ára bérmentes külföldeseknek 90 fillér. Bélyegben is be-küldhető. Kapható a „Molnárak Lapja” könyvtárában (Budapest, V., Csáky-utca 42.)

ELEKTRO-MOTOROK
minden nagyságban, al-landó nagy raktár
Laub Lipót, BUDAPEST, Liszt-Ferencz-ter 17. sz.

BUTOR
árverésről, fűm és egy szerű butor, hálósobák és garson szobák Szalon bór-fotellók, gyönyörű tűkór, diván, borszék, íróasztal, porzsaszívó és egyes darabok; Földes B., VII., Kertész-utca 43. Király-utca sarokházban.

Telt kebel.
Telt kebel két hónap alatt
Pilules Orientales

Orvosi kiválósgoktó. ajánlja. Abszolút diszkrét. Egy doboz használati utasítással franko 445 korona előzetes be-küldése vagy 975 korona után-küldése mellett.

Butor
részlete is mélyen leszállított áron kapható a Butor-Udvarban Budapest, VI., Edölvös. 17. (Andrássy-ut sarkán.) Árjegyzék ingyen.

Pótvizsgákra.
Polgári, gimnáziumi, kereskedelmi, reál, ma-gánvizsgálatra, gimnázium különbözetre és érettségire előkészít (hölgyeket is). Kerekes Ignác, Budapest, VII., Garay-utca 5. II. 12/a. Válaszbélyegyet kérek. 27808

Villamos világítás
saját dynamóval, lakó-házak, gazdaságok ré-zére. Telefon és villa-mos cikkek árjegyzéke ingyen. Arajánlat és felvilágosítás ingyenes. Strigl és Gärtner, elek-tromérnökök, Budapest VI., Gyár-utca 1. sz. 27835

BUTOR
részletfizetésre vagy meghatározott idő-re szóló áron és legkedvezőbb fi-zési feltételek mellett. Felvilágosítással szolgál
Liszt István Bpest, IV. Koronaherceg-u. 2 (Klgyó-ter sarkán) butorraktárban. Több mint 600 kópól eladó! Árjegyzéket bárkinek 60 fillér ellen franco elküldjük

Kolozsvári
jogtudományi és állam-tudományi szigorla-tokra, államvizsgákra és alapvizsgákra igen alaposan és lelkiismeretesen készítünk elő a legrovidebb idő alatt kiprobált módszerünkkel, igen szerény díjazásért. A vizsga sikerét biztosítja 6 év óta fennálló és kiváló eredményeket produkáló intézetünk. Vál-tozókból speciális tanfolyam, melyre kor-látolt számban ve-szünk fel hallgatókat. Csakis utólagos vizsga sikerere után igen o-székely díjazással. Levél-beli érdeklődésekre ki-mertíten válaszol Dr. Erös Vilmos, Kolozs-vár, Magyar-u. 2

Zalogcédulákat
veszek. Elzálogosított, brilliansokat, gyöngyö-keket, aranyat, ezüstöt és ékszerket 100.000 kor. költségmentesen kivá-ltok és teljes értéket ki-fizetem.

Singer Jakob
ékszerkereskedő BUDAPEST, Király-utca 91. szám, Izabella-utca sarkán

A legelőnyösebb részletfizetésre
zongorát, pianinót, czimbalmot, hegedűt
készpénzbeni áron a leg-ujabb rendszerű
bank hitel
utján kizárólag csakis Reményi nagy magyar hang-szerlelőpén.
Prospektus és Árjegyzék in-gyen.
Budapest, Király-u. 58. szám.

MEGHODITOTTUK A VILAGOT!
Rákóczi-ut 60. I. em., ezelőtt Váczi-körut 83. Ingyenes gépirás-oktatás az összes írógéprendszeren. Díjtalan és biztos állásbiztosít-tás. A „Stenográfia” orszá-gos Gabelsberger gyorsíró-és gépiróiskolában havonta új magyar, német, gyors-írási, gépirási és kereske-delmi szaktanfolyamok kez-dődnek a legelőnyösebb feltételek mellett. Levelező és vitairásu-kurzusok. Az egyes tanfolyamok okleve-les gyorsíró-és kereske-delmi akadémiai rendes tanárok vezetése alatt állanak. Sokszorosított és másolóróda. Beiratások naponta az intézet helyi-segében kizárólag Rákóczi-ut 60. Össze nem tévesz-tendő hasonló hangzású iskolákkal.

Saját gyártmányú vas-és rézbutorok
Részeg — — — 45.-frt
Vaságy matracczal 8.50
Gyermekágy — — 11.50
Sodronyágy-betét 3.50
Vas-és rézbutorok gyári áron. 28048

WEISZ LIPÓT
Király-utca 99. szám. TELEFON 57-01.

30 forint. Varrógépek

egy új valódi család Singer varrógép részletrény-nél 5 évi jótállás-sal oszka
SINGER A.
műgépészeti Budapest, főüzlet Akácia-utca 55. Minden-nemü varrógépek javítását legutányosabb áron elvállalom. Árjegyzék ingyen

INGYEN
PRÁGÁB, MINT NÁLUNK RENDELT PÉNYKÉP
NAGYÍTÁSOK
ADUNK EGY ÉLET NAGYSÁGÚ KÉPET 5 KORONÁÉRT
DISZES PASZPARTUVAL 55-68 CTK. NAGYSÁGBAN CSOMAGOLVA 3 SZINES
OLAJKEP
ARA 10 KORONA. KÉPVISELŐK MINDENÉTT FELVÉTELYEK
SZAVATASSÁG
MINDEN IRÁNYBAN
RAFEL PÉNYKÉPNAGYÍTÓ ÉS
BUDAPEST, VI. ROTTENBILLER-Ú. 40
NYITNITTETVE KI 1908. ÉVI PÁRISI
NEMZETKÖZI KIÁLLITÁSON
DÍSZOKLEVÉL: KERESZT TEL. ÉS
ARANY-ÉREMMELE.